Türk-İş

SAYI : 110

TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

Türk-İş

AYLIK DERGİ

MART
1974
YIL : 10
SAYI : 110

FİYATI : 250 Krş.
BİR YILLIK
ABONE : 25.00 TL.

Türk-İş adına sahibi
HALİL TUNÇ

Genel Yayın Müdürü
MEHMET OHRİ

Yazı İşleri Müdürü
ZİYA ÜMİT ETEL

Fotoğraflar
Şehir Fotoğraf Ajansı
ADNAN HASKOKAR

Adres :

Türk-İş Genel
Merkezi
Bayındır Sokak No. 10
ANKARA
Telefon : 17 91 34

- Türk-İş Dergisi Basın Ahlâk Yasasına uyar.
- Türk-İş Basın ve Halkla Münasebetler Merkezi tarafından hazırlanan Türk-İş Dergisinin bu sayısı, Ankara'da AĞAÇ-İŞ Matbaasında dizilmiş, tertiplenmiş ve basılmış; klişeler, Torunoğlu Klişede yapılmıştır.

SUNUŞ

Saygıdeğer
Türk - İş Okuru.

Şubat ve Mart ayları, siyasi olaylar ve çalışma hayatımız bakımından oldukça hareketli geçti. Üç aydan fazla bir süreden beri devam eden hükümet buhranı sona erdi ve ikili bir koalisyon kuruldu. Şubat ayı başlarında hükümet programı Meclislerde okundu, güvenoyu alındı ve normal siyasi ortama geçildi.

Hükümet Başkanı Bülent Ecevit, 16 Şubat'ta Türk — İş'i ziyaret etti ve Türk — İş yetkilileri ile çalışma hayatımızı ilgilendiren konularda etraflı ve son derece olumlu görüşmeler yaptı. Mart ayı ortalarında da Türk — İş Genel Başkanı Halil Tunç başkanlığındaki Türk — İş İcra Kurulu üyeleri Başbakanı ziyaret ederek, işçi hareketi bakımından önemli sorunlar üzerinde görüşme yaptılar.

Dergiizin bu sayısında, hükümetin kurulması, program ve ikili ziyaretler hakkında geniş haberlerimizi bulacaksınız.

Bilindiği gibi geçen sayımızı, Genel Başkan merhum Seyfi Demirsoy'a tahsis etmiştik. Bu nedenle, Ocak ayında Türk — İş Genel Sekreteri olarak Halil Tunç'un yaptığı basın toplantısı yer almamıştı. Bu sayımızda, Tunç'un basın toplantısını tam metin halinde sunuyoruz.

Merhum Demirsoy hakkında basında çıkan çeşitli makale ve yazılarla, Türk — İş Genel Kurullarında yaptığı konuşmalardan pasajları bir bölümde topladık. İlgi duyacağınızı ümit ediyoruz.

İşkolları Yönetmeliğinde yapılan bir değişiklik geçtiğimiz ayın önemli olayları arasında yer aldı. Çalışma Bakanlığının aniden yaptığı değişiklik çeşitli işçi kuruluşları arasında sürtüşmelere yol açtı ve Türk — İş'in büyük tepkisi ile karşılandı. Bu sayımızda, Türk — İş'in açıklamasını bulacaksınız.

Şubat ve Mart aylarında, Türk — İş'e bağlı üç kuruluş Genel Kurullarını yaptı. İşçi sorunlarının eleştirildiği Genel Kurullarda önemli konuşmalar yapıldı.

İki ay içinde çeşitli kuruluşlar toplu sözleşme görüşmelerini de sonuçlandırdılar. İç sayfalarımızda, bu konuda geniş haberlerimizi bulacaksınız.

Mart ayı başlarında Türk — İş Teşkilât Başkanları ve Türk — İş Yönetim Kurulu toplantıları yapıldı. Ele alınan konular ve sonuçları bakımından son derece yararlı olan her iki toplantı hakkındaki haberlerimizi bu sayımızda okuyabilirsiniz.

Saygılarımızla

YURTTA

Türk - İş Teşkilat Başkanları toplandı

«Türk-İş Teşkilat Başkanları, Türk-İş bünyesindeki tartışmaların asıl nedeninin ilkelerin gerçekleştirilmesi yönteminde olduğu ve bu yöntemlerde de birleşme olanağının geçmiştekinden daha çok ağırlık kazandığını belirlemiştir.»

"Türk İşçi Hareketi kendisini her zaman yenileyen, her fikre açık, sorunları en geniş tartışma ortamı içinde yapabilen kendisine güven duygusu olan bir harekettir.»

Bu sözleri, Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç, 5 Mart günü yapılan Teşkilat Başkanları toplantısını açış konuşmasını yaparken söylüyordu.

Türk-İş'e bağlı federasyon ve milli sendikaların başkanlarıyla yöneticileri, çeşitli sorunları ele almak üzere Türk-İş'in yaptığı çağrı üzerine Ankara'da toplandılar ve iki gün süren görüşmelerde bulundular. Basında da geniş ve olumlu yankılar yaratan Teşkilat Başkanları toplantısından önce, Türk-İş'in olağanüstü genel kurula çağrılacağı, çeşitli sendikaların bazı sorunları ciddi bir buhrana dönüştüreceği şeklinde söylentiler yayılmıştır. Ancak toplantı sırasında yapılan konuşmalar, alınan kararlar ve yayınlanan bildiri, bu söylentileri doğrulmadı ve Türk - İş'in her zaman olduğu gibi tam bir birlik ve beraberlik içinde olduğu olağanüstü genel kurul için hiç bir girişimde bulunulmadığı anlaşıldı.

BAŞKANLAR TOPLANTISI

5 Mart günü saat 10'da Türk-İş toplantı salonu tamamen dolmuştu. Basın mensupları, televizyon kameramanları ve foto muhabirleri de durmadan çalışıyorlardı. Toplantı Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç'un bir konuşması ile açıldı. Türk-İş'in gerek işten, gerekse dıştan bazı eleştirilere tabi olabileceğini ve bundan zerrece ürkmediğini belirten Tunç şöyle diyordu :

«Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de, son zamanlarda gerek sosyal ve siyasal, gerekse kültürel alanlarda süratli değişmelere tanık olmaktayız.

Türk İşçi Hareketi, bu değişimler karşısında kendisini yenilemek, çalışmalarını bu değişmelere uygun paralelde ve yine temsil ettiği kitle çıkarları istikametinde değiştirmek için zaman zaman durumunu gözden geçirir.

Böyle geniş kapsamlı bir toplantıda Türk-İş, son siyasal değişmelerin ve ekonomik kararların, Türk ekonomisindeki gelişme seyri içinde Türk İşçi Hareketinin takip edeceği ana politikanın tespitinde arkadaşlarımızın görüşlerini almak ve ona göre bir çalışma prog-

TÜRK-İŞ İCRA KURULU TEŞKİLAT BAŞKANLARI TOPLANTISINDA
Güven duygusu içinde

ramı hazırlamak üzere Başkanlar Kurulunu toplantıya çağırmıştır.

İcra Kurulunun amacı, işçi hareketini ilgilendiren ana konularda sık sık bu gibi toplantılar yapmaktır. Bu toplantılarda, sorunları en geniş şekilde tartışmak ve bu tartışmaların ışığı altında en iyiyi, en güzeli bulmak amacımızdır. Bugünkü toplantının belirli bir gündemi olmamakla beraber konuşmamın başında ifade ettiğim gibi, Türkiyenin ve Türk-İş'in ilgilendiği her konunun tartışılacağı bir gündemi kapsayacaktır. Özellikle, teşkilâtlanmamız, asgari ücret konusu, son ekonomik zamlar karşısında takip edeceğimiz politika ve kamu kesiminde 400 bin kişiyi kapsayan toplu iş sözleşmelerinde takip edeceğimiz stratejinin görüşülmesi ve karara bağlanması bu toplantının belli başlı konuları olacaktır.

Günümüzde toplumlar her bakımdan büyük bir değişim içindedir. Özellikle bu değişim iş hayatı içinde daha süratli ve daha bilinçli bir gelişme göstermektedir.

Geleceğin en büyük değişimi kuşkusuz işçi sınıfının durumu ve tutumunda gerçekleşecektir. Çünkü işçiler kendi önemlerinin bilincine varmışlardır.

Toplumumuzun geleceğini, işçi sorunlarına getirilecek çözüm büyük ölçüde etkileyecektir. Talepleri ve sayılarının büyüklüğü ile işçiler toplumun başlıca itici gücü ve motorudur.

İşçiler ister sınıf mücadelesi yönünde, ister sosyal bir ortak olarak bütünleşme yönünde hareket etsinler, toplumların ilerde alacağı biçimi işçi hareketinin tutumu belirliyecektir.

Türk İşçi Hareketini kendisini her zaman yenileyen, her fikre açık, sorunları en geniş tartışma ortamı içinde yapabilen ve kendisine güven duygusu olan bir harekettir. Elbette bu büyük teşkilât gerek içimizden, gerek dışımızdan bazı eleştirilere tabi tutulacaktır. Bundan zerre kadar ürkmüyoruz, korkmuyoruz. Çünkü bu teşkilâtın temelinde, tespit ettiği ilkelerde; sağlamlık, işçi çıkarlarına yarar ve işçi çıkarları ile ulus çıkarlarını dengede tutabilen bir felsefe yatmaktadır. Her türlü eleştiriye tahammül göstereceğiz. Türk İşçi Hareketinin belirgin vasıflarından biri de budur.

Toplumumuzda hiçbir sosyal grubun bünyesinde yapılmayacak kadar açık, seçik eleştiriler Türk-İş topluluğu içinde yapılmaktadır. Bundan bazı çevrelerin iddialarına rağmen zarar görmemektedir, aksine kendisini yenilemekte. güçlenmekte ve daha da bilinçlenmektedir.

TÜRK-İŞ TEŞKİLAT BAŞKANLABI TOPLANTIDA
Herşey Türk-İş için

Bu atmosfer içinde toplantılarımıza devam edeceğiz ve yine en iyiyi, en güzeli bulacağız.»

BAŞKANLAR BİLDİRİSİ

İlk günkü toplantı akşam saat 19 sularında sona erdi. Önceden açıklandığına göre toplantı bir gün devam edecekti, Ancak, gerek sorunların çokluğu, gerekse bütün teşkilat başkanlarının önemli konuşmalar yapması üzerine toplantının bir gün daha uzatılması kararı alınmıştı.

Ertesi günü yine saat 10'da toplanıldı ve geç vakitlere kadar çalışıldı. Toplantıda, çalışma hayatımızı ilgilendiren konularda, teşkilat başkanlarının tam görüş birliği içinde olduğu saptandı ve bir bildiri yayınlanması kararlaştırıldı.

Bildiride şöyle deniyordu :

«1 — Uzun bir süredir kamuoyuna yansıyan ve temelinde Türk-İş bünyesinde derin ayrılıklar olduğu iddia edilen konuları görüşmek üzere, Türk-İş İcra Kurulu tarafından toplantıya çağrılan Türk-İş'e bağlı teşkilât başkanları, çalışma hayatımızı ilgilendiren konular üzerinde de durarak tüm sorunlarda tam bir görüş birliğine varmıştır.

Temelinde, sosyal demokrasi görüşü olan Türk-İş'in 24 ilkesinde birleşen teşkilât başkanları, kamuoyunda sürdürülen tartışmaların Türk-İş'i yıpratmak amacı güden bazı çevrelerce yapıldığını kesinlikle saptamıştır.

Türk-İş teşkilât başkanları, Türk-İş bünyesindeki tartışmaların asıl nedeninin, ilkelerin gerçekleştirilmesi yönteminde olduğu, ancak bu yöntemlerde de birleşme olanağının geçmiştekinden daha çok ağırlık kazandığını belirlemiş ve büyük işçi kitlesi ile kamuoyunu yanlış yargı ve yorumlara sevkeden bu davranışlardan kaçınılmasını kararlaştırmıştır.

2 — Türk-İş olağanüstü genel kurulu için imza toplandığı söylentilerini de inceleyen teşkilât başkanları Türk-İş'e bağlı hiç bir teşkilâtın bu yolda girişimlerde bulunulmadığı ve imza toplamak suretiyle bir genel kurula gitmenin bütünlüğü zedeleyeceği görüşünde birleşmiştir.

Teşkilât başkanları toplantısında ayrıca, işçi çıkarları doğrultusunda geniş bir rapor hazırlanması için bir komisyon kurulması kabul edilmiştir. Komisyon raporunun, teşkilât başkanlarının gelecek toplantısında görüşülme-

si, daha sonra Türk-İş Yönetim Kurulunda ele alınarak uygulama alanına konulması üzerinde de görüş birliğine varılmış, gerektiğinde Türk-İş'in İlkelerini ve daha da güçlenmesini sağlayacak bir olağanüstü genel kurulun, ancak yetkili kurulların kararı ile toplanması oybirliği ile kararlaştırılmıştır.

İki gün devam eden teşkilât başkanları toplantısında, Türk-İş'in, her geçen gün büyük bir güç kazandığı, Türk İşçi Hareketinin yegâne temsilcisi Türk-İş'in, temel sorunlarda hiçbir ortak kabul etmeyeceğinin kesinlikle açıklanmasında yarar olduğu belirtilmiştir.

3 — Türk-İş teşkilât başkanları, hükümetin, çalışanlar ve ulus yararına alacağı kararlarda, Türk-İş'in amaç ve ilkelerine ters düşmediği sürece desteklenmesi kararını da almıştır.

4 — Gelişmekte olan ekonomilerde, fiyat artışlarının olağan kabul edilmesi görüşünde birleşen Türk-İş teşkilât başkanları, ücretlerin fiyat artışlarının önünde bulunmasını, sosyal adaletin kaçınılmaz gereği olduğu inancı ile, bu konudaki vaadlerin ne ölçüde gerçekleştirileceğinin titizlikle izlenmesini kararlaştırmıştır.

Türk-İş teşkilat başkanları bu konuda öncelikle, adaletli bir vergi reformunun gerçekleştirilmesini, aracıları ortadan kaldıracak bir sistemin getirilmesini, asgari ücretin insanca yaşamayı gerektirecek bir düzeye çıkarılmasını ve asgari geçim indiriminin yükseltilmesini, derhal alınması zorunlu tedbirlerin başında görmüştür.

5 — Toplu iş sözleşmesi düzeni müdahale istemeyen bir düzendir. Buna rağmen, ülkemizde gerek kamu kesimi, gerekse özel kesim toplu iş sözleşmelerinde hükümetin zaman zaman müdahalesinin geçerlik kazandığı bilinen bir gerçektir. Buna göre, önümüzdeki toplu sözleşme döneminde hükümetin işçi yararına bir politika izlemesinin zorunlu olduğu teşkilât başkanları toplantısında saptanmıştır.

Bu dönemde, çok sayıda işçiyi kapsayacak toplu sözleşmelerde izlenecek ana politikanın Türk-İş Yönetim Kurulunda tüm ayrıntılarıyla incelenerek gerekli kararların alınması isteğinde de bulunan Türk-İş teşkilât başkanları, ayrıca Maden Federasyonu ile Etibank Maden İşletmelerini kapsayan toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda düşülen uyuşmazlığın en kısa sürede, Federasyonun haklı ve gerçekçi istekleri yönünde sonuçlanmaması halinde, başlatılacak grevin, Türk-İş'e bağlı tüm kuruluşlar tarafından desteklenmesi kararını da almıştır.

6 — İşkolları yönetmeliğinde zaman zaman yapılan değişikliklerin Türk İşçi Hareketi içinde büyük sürtüşmelere yol açtığını saptayan teşkilât başkanları, işkolları yönetmeliğinin en kısa sürede, uluslararası normlar ve Türkiye'nin gerçeklerine uyarlı bir biçimde ve asgari sayıya indirilmesini amaçlayan bir düzenlemeye gidilmesinde sayılamayacak ölçüde yarar görmüştür.

7 — Türk-İş teşkilât başkanları, kamuoyuna açıkladığı yukarıdaki konuların Türk-İş Yönetim Kuruluna sunulması ve bu konudaki önerilerin daha ayrıntılı olarak görüşülüp karara bağlanmasını da oybirliği ile kabul etmiştir.»

Türk-İş Yönetim Kurulu toplandı

Türk — İş Yönetim Kurulu 7-9 Mart günleri, Genel Başkan Halil Tunç'un başkanlığında toplandı. Üç gün devam eden toplantıdan sonra bir bildiri yayınlandı. Bildiri aynen aşağıdadır:

«1 — Yurt ekonomisinin ferahlığa kavuşması, kalkınmanın geniş halk topluluğu yararına gerçekleştirilmesi ve istihdam olanaklarının artırılması, Türk İşçi Hareketinin sosyal adalet anlayışının değişmez ilkeleri arasında yer almaktadır.

Yıllardır kalkınmanın ağır yükünü taşıyarak fedakârlığını eksiksiz yerine getiren Türk işçisi, bu yükün, işçinin ve dar gelirlinin sırtından alınarak herkese eşit oranda paylaştırılmasını sosyal adaletin vazgeçilmez bir gereği kabul etmektedir.

Sosyal adalet ilkelerini yürekten benimsemiş Türk-İş, Türk işçisinin yegâne temsilcisi olarak, Türk ulusunun mutluluğunu hedef alan tüm çabaların yanında olacak, destekleyecek ve gücünü gösterecektir.

Türkiye bugün, siyasal buhranları geride bırakarak, sosyal adalet ilkelerine dayalı hızlı bir kalkınmanın ciddi çalışmaları içine girmek zorundadır ve toplumun her kesimi, böylesine bir girişimi büyük duyarlıkla ve umutla beklemektedir.

Dünyanın içinde bulunduğu ekonomik krizin yurdumuzu da etkisi altına aldığı şu günler, aynı zamanda Türk İşçi Hareketi için önemli bir dönemin başlangıcıdır.

Fiyat artışları dar ve sabit gelirlilerin sabırlarını taşıracak bir düzeye gelmiştir. Yurdumuzu giderek yeni buhranlara sürükleme istidadı gösteren ekonomik bunalımın ciddi tedbirlerle ortadan kalkabileceği görüşünü

→

Türk-İş Yönetim Kurulu

benimserken, bu tedbirlerin işçilerle dar ve sabit gelirli vatandaşlar dışında, yani ekonomik gücü olan vatandaşların kârlarından fedakârlık yapmaları ile başarı kazanacağının bilinmesinde yarar vardır.

Hükümet tarafından alınan ve bundan böyle de alınacağı açıklanan ekonomik karar ve tedbirlerin yanında, bu karar ve tedbirlerden dar gelirli vatandaşlarımızın ezilmelerini önlemek bakımından aynı anda sosyal tedbirlerin de alınmasında zorunluk vardır.

Eğer ekonomik kararlar sosyal tedbirlerle birlikte alınmazsa, hükümetin ekonomik kararları alışında açıkladığı, «ücretler fiyatların önünde gidecektir» görüşü, hiçbir zaman geçerlik kazanamayacaktır.

Türk — İş Yönetim Kurulu, ücretlerin, fiyat artışlarının önünde gitmesinin sosyal adaletin kaçınılmaz gereği olduğu inancı ile, bu konudaki vaadlerin ne ölçüde gerçekleşeceğinin titizlikle izlenmesine karar vermiştir.

Özellikle hükümetin asgari ücret ve toplu iş sözleşmesi görüşmelerindeki tutumu, bu vaadinde ne dereceye kadar samimi olduğunun ölçüsü olacaktır.

Bir gerçeğin iyice bilinmesinde artık yarar vardır. Türk İşçi topluluğu, geçmiş yılların yüklediği ağır şartlardan kurtulma hareketine bilinçli olarak girmiştir. Kim ne derse desin, ortaya nasıl iddialar atılırsa atılsın, Türk işçisi, Anayasa gereği kanunların öngördüğü haklarını almada ve sosyal devlet ilkesi ile milli gelirin adil ölçüler içinde dağılımını sağlamada kararlıdır ve onu bu kararından hiçbir kuvvet vazgeçiremeyecektir.

Yukarıda belirtmeğe çalıştığımız, gerek polemik tarzında olsun, gerekse ciddi tedbir olarak açıklanmış olsun, özellikle son iki ayda ücret — fiyat tartışmalarının ne derece vahamet kesbettiği açıkça ortadadır.

Çok hızlı bir seyir takip etmekte olan hayat pahalılığının önlenebilmesi ücret — fiyat dengesinin sağlanması, fiyat artışlarının temeldeki nedenlerini bulup ona göre tedbir getirmekle sağlanabilir. Bu konuda alınabilecek en etkili tedbir; kârların açıkça bilinmesi ve saptanacak bir oranı aşmasının önüne geçilmesidir.

İşçi ücret talepleri, fiyatlarda yaygın yükselmeler halini almadan, enflâsyonist baskılar yaratılmadan karşılanmalıdır. Kısacası, fedakârlık kendilerine gerekli imkânlar verilmiş olanlardan istenmelidir.

TOPLUMUN MUTLULUĞU İŞÇİ HAREKETİNİN GÜCÜNE BAĞLIDIR

2 — Türk — İş Yönetim Kurulu, Türk — İş'e bağlı Teşkilât Başkanlarının yaptığı toplantıda ele alınan konuları da dikkatle incelemiştir.

Toplumun refah ve mutluluğunu, işçi hareketinin güçlü olmasında gören Türk — İş Yönetim Kurulu, bu amaçla, yıllarca omuz omuza aynı ülkü için mücadele vermiş kuruluşların, bundan sonraki mücadelelerini de aynı görüş beraberliği içinde ve Türk — İş'in önderliğinde devam ettirme kararını bir kez daha ilân etmekten gurur duymaktadır.

Gelişen koşullar içinde, daha iyiye ve daha mükemmele erişmek için, her fikre, demokratik düşünce ve tartışmaya açık bulunduğunu, kendisine olan güven duygusu içinde kabul eden Türk — İş Yönetim Kurulu, Türk İşçi Hareketi içindeki bu davranışların bünye içinde sürdürülmesini bu inançla yararlı görmektedir.

Türk — İş Yönetim Kurulu, ortak sorunlarda birlik ve beraberlik içinde hareket edilmesini sağlayacak bu yoldaki toplantıların devamını, Türk — İş'e bağlı kuruluşlar arasındaki ilişkilerin gelişmesi açısından da yararlı görmüştür.

Hükûmet güvenoyu aldı

Geçtiğimiz Ocak ayı siyasi yönden oldukça hareketli geçti ve 14 Ekim seçimlerini izleyen üç ayı aşkın bir süre devam eden siyasi bunalım nihayet sonuçlandı.

Cumhuriyet Halk Partisi ile Milli Selâmet Partisi yaptıkları yoğun görüşmeler sonucu anlaşarak, hükümet kurma kararını aldılar. CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in Başkanlığında kurulan hükümette, MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan da Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı görevini yüklendi.

CHP'nin 18 ve MSP nin 6 bakanlık paylaştığı hükümet'in programı 1 Şubat günü Millet Meclisi'ne ve Cumhuriyet Senatosu'na Başbakan Ecevit tarafından sunuldu.

Programın Meclisler'de görüşülmesinden sonra yapılan güven oylaması sonunda, hükümet 136 red oyuna karşılık 235 kabul oyuyla güven oyu aldı. 2 kişi de çekimser kaldı.

Meclisler'e sunulan hükümet programında çalışan hayatıyla ilgili konular şu şekilde yer alıyordu :

- Çalışma hayatı ile ilgili haklar sür'atle yaygınlaştırılacak, yürüyen hayatın gerisinde kalmış yasa hükümleri değiştirilecek ve gerekli yeni yasalar çıkarılacak.
- İşçilerin asgari kıdem tazminatı bir yıla yarım aylık yerine, bir yıla bir aylık üzerinden hesaplanacak,
- Toplu iş sözleşmeleri için yetkili sendika saptanmasında anlaşmazlık çıktığında yargı denetiminde işçilerin gizli oyuna başvurulacak.
- Tarım ve Orman kesiminde çalışan işçilerin hakları kanunla teminat altına alınacak.
- Çırak, kalfa ve ustalar kanunu çıkarılacak, işbaşında eğitim düzeni kurulacak,
- Sosyal güvenliğin yurt ölçüsünde bütün çalışanlara ulaştırılabilmesi amacıyla şu tedbirler alınacak.
- Kooperatifleşme hareketine paralel olarak ve kooperatiflerce kurularak yeni bir sosyal sigorta ve tarım sigortası sistemi geliştirilerek, köylümüzün bir taraftan kötü ürün yıllarında veya tabii afetler karşısında geçim zorluğundan kurtulmaları sağlanacak,
- Ülkemiz şartları gözönünde tutularak belli bir zaman süresi içinde bütün ülkeye yaygınlaştırılmak üzere, işçiler için işsizlik sigortası kurulmasına başlanacak,
- Çalışan kadınlardan isteyenlere daha erken emekliye ayrılabilme olanakları sağlanacak,

Türk-İş Yönetim Kurulu

Türk — —İş ülkemizin zor günlerinde sorumluluğunun bütün gereklerini yerine getirmiş, zor günlerden kurtulması için soğukkanlılıkla, tahriklere kapılmadan çalışmış bir kuruluş olarak, şerefli bir geçmişe sahiptir. Türk — İş'in bugüne kadar izlediği politika ve tutumun ülke çıkarları doğrultusunda olduğunu geçen zaman göstermiştir. Türk — İş'in, işçilerin ve büyük halk kitlelerinin çıkarlarını koruma yolundaki girişimleridir ki, en umutsuz görünen günlerde dahi, umut ışığı olmuştur.

Türk — İş ulusumuzun çıkarları söz konusu olduğu zaman, sendikacılık ilkelerinden hiçbir sapma yapmadan, her Anayasal ya da meşru kuruluşla işbirliği yapmaya da hazırdır. Bu yüzden kendisine yöneltilecek suçlama ve iftiralara da aldırmayacaktır.

Türk — İş, gücünü işçiden alan, halkımızın emekleriyle geçinen çok büyük kısmıyla ittifak halinde, yurt çıkarlarını korumayı amaç almış bir kuruluştur. Çıkarları koruma yolundaki savaşında, ister siyasi partilerden, ister çıkar çevrelerinden, isterse bütün bunların gizli ittifakından gelsin, bütün saldırıları bir kenara bırakacak, gerçekleri işçiye ve halkımıza duyurmaya devam edecektir.

Son günlerde, geçmişteki tutum ve davranışlarını unutarak çalışma hayatı ile ilgili konularda söz sahibi olmak iddiasında bulunan bazı kişi ve kuruluşlara rastlanmaktadır. Şu husus çok iyi bilinmelidir ki, Türk — İş, geçmişte olduğu gibi bugün de, çalışma hayatı ile ilgili konularda hiçbir ortak kabul etmeyecektir. Bunu, şimdiye kadar uyguladığı tutarlı bir politika, birbuçuk milyona varan sendikal işçilerden bir milyon üçyüz binini temsil eden bir kuruluş olması ve daha önemlisi, Anayasanın ve kanunların bu konuda koyduğu genel kural olan, «ençok işçiyi temsil etme» prensibinden almaktadır.

Bu nedenle, gerek hükümet ve TRT, gerekse kamu kuruluşları çalışma hayatının tümünü ilgilendiren sorunlarda Türk — İş dışında bir muhatapla bu konuları tartışıp çözüm yolu arayamaz.

TOPLU SÖZLEŞMELERDE SAPTANACAK ORTAK POLİTİKADA FEDAKARLIK YAPILMAYACAKTIR

3 — 1974 yılı Türk İşçi Hareketi bakımından büyük önem taşımaktadır. Türk — İş'e bağlı çeşitli kuruluşlar, yeni toplu sözleşme dönemine girmekte ve toplam 500 bin işçi, hayat pahalılığının yarattığı olumsuz etkilerin giderilmesini ümitle beklemektedir.

Türk — İş Yönetim Kurulu, bu konu üzerinde, hiçbir tereddüde yer vermeyecek bir görüşle şu kesin kararı almıştır :

Toplu sözleşme görüşmelerinde sendikaların yaptığı çalışmalar, Türk — İş'te kurulacak bir komite tarafından değerlendirilecek, kesin şeklini aldıktan sonra görüşme masasına oturulacaktır. Sendika isteklerinin alt ve üst sınırı tespit edilecek, sosyal yardımlarda yeknesaklık sağlanacaktır.

Toplu sözleşme görüşmelerinde işçi haklarından en ufak bir fedakârlık yapılmayacaktır.

● Bütün sosyal güvenlik kurumları bir çatı altında toplanacak. Kurulmuş ve kurulacak güvenlik sistemlerinin dışında kalan muhtaç durumdaki yurttaşlar için, sosyal yardımlar bir düzene bağlanacak. O arada gelirsiz kalan yaşlılara, kimsesiz çocuklara ve sakatlara özel ilgi gösterilecek,

● Halen Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamına girmemiş ve yaşamları iyi kalpli fertlerin ilgisinin devamına bağlı olan çocuk, kadın ve ihtiyarlara sosyal yardım hizmetleri götürülecek.

● Memur Yardımlaşma Kurumu ve İşçi Yardımlaşma Kurumu Kanunları çıkartılacak ve bu kurumların gerek sosyal güvenlik, gerek yatırım alanlarında faaliyete geçmeleri sağlanacak,

● Yurt dışındaki işçilerin haklarını daha sağlam teminata bağlamak, işçilerin ve çocuklarının bulundukları ülkelerdeki eğitim imkânlarında daha geniş ölçüde faydalanmalarını ve işçilerin yurda dönüşlerinde tecrübe ve kabiliyetlerine uygun iş bulmalarını sağlamak için gerekli tedbirler alınacak. Yurt dışındaki işçilerimizin çocuklarının milli ve dini eğitimleri aksamadan yürütülecek.

KIDEM TAZMİNATLARI ARTIYOR

Ecevit Hükümeti programında yer alan, işçi kıdem tazminatlarının 15 günden 30 güne çıkarılması konusu, işçi çevrelerinde büyük memnuniyet uyandırdı.

İşveren çevrelerinin büyük tepkisiyle karşılaşan kıdem tazminatlarının artırılması konusunda Türk — İş Genel Başkanı Halil Tunç, işveren çevrelerince ileri sürülen, kıdem tazminatlarının artırılması Türk ekonomisini yıkar, iddiasının kamuoyunu yanıltma amacını güttüğünü ileri sürerek şu açıklamayı yaptı :

«İşveren çevreleri kıdem tazminatının parasal yönünden çok prensibiyle ilgilidir. Onlar istedikleri anda işçiyi çıkarmak olanağının ellerinde olmasını istemektedirler. Konunun parasal yönü kesinlikle ileri sürülen rakamlara ulaşmaz. Zaten toplu sözleşmelerle bu 15 günük süre aşılmıştır, Meselâ 550 bin 778 işçiyi kapsayan 167 sözleşmede kıdem tazminatları şu şekilde gelişmektedir : Toplam işçinin % 24,9 unu teşkil eden 137 bin işçinin kıdem tazminatı 15-19 gün arasında; % 52,2 sinin 20-24 gün arasında; % 19,9 ununki 25-29 gün arasında; % 4,6 ki ise 30-34 gün arasında değişmektedir.

İşverenler, paradan ziyade kıdem tazminatı müessesesinin kalkmasına taraftardırlar. Çün'kü kıdem tazminatı işçinin iş güvenliğinin belli başlı müeyyidelerinin başında gelmektedir.»

Türk-İş Yönetim Kurulu

Yönetim Kurulu, toplu sözleşme görüşmelerinde sağlanacak ücret artışlarının, hükümetin aldığı son ekonomik kararların gerektirdiği bir düzeyde tutulmasını da kararlaştırmıştır.

Türk — İş Yönetim Kurulu ayrıca, tarım işkolunda yapılacak toplu sözleşmeler üzerinde de önemle durmuştur. Önümüzdeki günlerde çıkartılmasına çalışılan Tarım İş Kanununun getireceği hükümlere esas teşkil etmesini sağlamak amacıyla, Tarım — İş Sendikasının Devlet Üretme Çiftliklerinde işkolu seviyesinde devam ettirmekte olduğu toplu iş sözleşmesinin gerek ücretler, gerekse işgüvenliği, çalışma saatleri ve diğer sosyal haklar bakımından en mükemmel şekilde sonuçlandırılması için İcra Kurulunun özel bir gayret göstermesini istemiştir.

İKTİSADİ DEVLET TEŞEBBÜSLERİNİN DURUMU

4 — Yurdumuzda en çok tartışma konusu olan konulardan biri, hatta belki de ilki, İktisadi Devlet Teşebbüslerinin durumudur. İktisadi Devlet Teşebbüslerinin kâr etmedikleri, ya da yatırılan sermaye ve oranla düşük kâr sağladıkları görüşü yaygındır.

Kurtuluş savaşından sonra, modern Türkiye ile birlikte, ekonominin de yeni baştan yaratılmaya çalışıldığı sıralarda, Türkiye'ye en uygun model olarak saptanıp, çalışmalarıyla, gerçekten büyük yararlar sağlayan İktisadi Devlet Teşebbüsleri zamanla asıl amaçlarından uzaklaştırılmışlar ve çok partili hayatın sömürü unsuru saydığı kuruluşlar haline getirilmişlerdir.

Bu, ekonomimize yapılan en büyük kötülüklerden biri olmuştur.

İktisadi Devlet Teşebbüslerini olumsuz yönde etkileyen en büyük faktör politik müdahalelerdir. 3460 ve 440 Sayılı Kanunlar açısından bu Teşekküller hukuki ve idari ilişkiler bakımından esas itibariyle «muhtardır»; oysa, uygulamada, bakanların ve politik organların (parlamento üyeleri, parti teşkilâtları) teşekküllerin iç işlerine karıştığı ve günlük kararları dahi etkiledikleri inkâr edilemeyecek bir gerçektir.

Bu teşebbüslerde üst kademe yöneticilerindeki devir hızı çok yüksektir. Ortalama olarak bir genel müdürün (1 — 1,5) yılda değiştirildiği bilinmektedir. Bazen bu süre, (2—3) aya inmektedir. Üst kademe yöneticisi geleceğinden emin değildir. Bu değişmeler her defasında, aylarca süren bir sarsıntı meydana getirmekte; gidenin yaptığının, gelen tarafından beğenilmemesi birbirini tamamlayan hamleleri olanaksız kılmakta, üst kademede yöneticinin tutumuyla ayarlanan bir personel politikası ve çalışma metodlarının uygulanması mümkün olmamaktadır.

İşin asıl üzücü ve zararlı yönü, Genel Müdürlerin alınmasının ciddi bir sebebe değil hissiyata, dedikoduya veya politik görüşlere dayanmakta oluşudur. Bu ise, her alanda istikrarsızlık yaratmakta, dolayısıyla verim azalmakta, ekonomik bünye sarsıntı geçirmektedir. En ufak sebeple dahi genel müdür değişikliğinin mümkün olması, kendine güveni olmayan elemanların, gerçek durumlarının anlaşılmaması için değişikliği teşvık edici her türlü faaliyete girişmelerine sebep olmakta, teşekküllerde, arkası gelmeyen dedikodu, nifak, hizipleşme vücut bulmaktadır. Bu istikrarsızlık günlük kararlara dahi politikanın girmesini kolaylaştırmaktadır.

Türk — İş Yönetim Kurulu bu konuyu incelerken, İktisadi Devlet Teşebbüslerinde istikrarsızlığı ve

BAŞBAKAN BÜLENT ECEVİT TÜRK-İŞ'TE İŞÇİ LİDERLERİ İLE

Başbakan Ecevit Türk-İş'te

Başbakan Bülent Ecevit 16 Şubat'ta Türk-İş Genel Merkezini ziyaret ederek, Türk-İş İcra Kurulu üyeleri ve teşkilat başkanları ile görüştü.

TUNÇ'UN KONUŞMASI

Görüşmelerin başında, Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç Başbakana hitaben bir konuşma yaptı.

Başbakana hitap etmenin çok zor olduğunu, çünkü merhum Genel Başkan Seyfi Demirsoy'un, bir başbakanın Türk-İş'i ziyaretinde, nezaketen de olsa, söylediği «bizi en iyi anlayan başbakansınız» sözlerinin nasıl istismar edildiğini hatırlatan Genel Başkan Tunç, daha sonra şöyle dedi :

> «Başbakan Ecevit, çalışma hayatımızın ana düzeninin kurulmasında büyük emeği geçmiş, Türk Sendikacılık Hareketine yürekten inanmış bir kişi olarak sendikacıları yakından tanımakta ve anlamaktadır. Buna inanıyoruz. Bu yüzden de Başbakan Ecevit'i kendimizden bir kişi olarak görüyoruz.»

yurdumuzun içinde bulunduğu ekonomik duruma değinerek şunları söyledi :

verimsizliği körükleyen sık yönetici değiştirmenin son bulması ve yönetici kadronun uzun süreli sözleşmelerle çalıştırılması gereği üzerinde durmuş; yöneticilerin tarafsız bir komite tarafından seçilmesi yolunun isabetli bir karar olduğunu saptamıştır.

Bu görüşün, kamu kuruluşlarındaki yöneticilerin tayininde de uygulanması, İdarenin tarafsızlığı ilkesini kuvvetlendirecektir.

ASGARİ ÜCRETLER

5 — Türk — İş Yönetim Kurulu, işçileri insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış düzeyine kavuşturmanın ilk adımı olarak kabul edilen asgari ücretin, günün ekonomik koşulları da dikkate alınmak suretiyle tespit edilmesinin zorunlu olduğu görüşündedir.

Sosyal devlet anlayışının gerektirdiği adaletli bir gelir dağılımının sağlanması görüşünün bu tesbitte ağırlık taşımasını bekleyen Yönetim Kurulu, asgari ücretin. işçinin ailesi ile birlikte tüm ihtiyaçlarını karşılayacak bir düzeye çıkarılmasını istemektedir. Bu tesbitte kıdem, ve sözleşme ile alınan farkların ortadan kaldırmamasına azami bir dikkat gösterilmelidir.

Yönetim Kurulu, bu arada, asgari geçim indiriminin de, asgari ücret düzeyine yükseltilmesinin zorunlu olduğu kanaatine varmıştır.

İŞKOLLARI YÖNETMELİĞİNDEKİ DEĞİŞİKLİK

6 — Türk — İş Yönetim Kurulu, İşkolları Yönetmeliğinde yapılan değişiklik üzerinde de durmuş, ve partizanca bir tutum içinde alınan kararın, bazı idarecilerin işçileri kendi anlayışlarına uygun sendikalara girmeye zorlayan baskısı sonucu, sendikalar arasında tehlikeli bir sürtüşme yaratmasını, işçi hareketinin bütünlüğü açısından zararlı görmüştür.

Bu konuda, Türk — İş İcra Kurulunun kamuoyuna sunulan görüşüne aynen katılan Yönetim Kurulu, Çalışma Bakanlığı tarafından yapılan değişiklikte, kanuni zorunluk olmasına rağmen Türk — İş'in görüşünün alınmamasını ve titizlikle incelenmesi yolundaki önerisine de dikkat gösterilmemesini tehlikeli bir gelişmenin başlangıcı olarak kabul etmiştir.

Türk — İş Yönetim Kurulu, sendikalararası sürtüşmenin son bulması ve işçinin huzursuzluğa sevkedilmemesi için, bu tasarrufun gecikmeden düzeltilmesi yolunda Türk — İş İcra Kuruluna yeni girişimlerde bulunma yetkisini vermiştir.

SİGORTA PRİMLERİ AFFEDİLMEMELİ

7 — Şu günlerde, Millet Meclisi Komisyonunda bulunan genel af tasarı ve tekliflerini ayrıntılarına girmeden inceleyen Türk — İş Yönetim Kurulu, geniş kapsamlı bir affı, bazı istisnaları ile destekleme kararı almıştır.

Yurt ve millet bütünlüğüne kasteden ve masum insanların ölümüne yol açan şiddet eylemcilerinin af dışında kalmaları, düşünce ve fikir suçlularının da Batılı ölçüler içinde hürriyete kavuşturulmaları görüşünü kabul eden Türk — İş Yönetim Kurulu, bu arada, Sosyal Sigortalar Kurumuna prim borcu olan işverenlerin aftan yararlandırılmasının affın amacına ters düşeceği kanaatine varmıştır.

«Türkiye'nin siyasi durumu büyük aşamalardan geçmiş, şu anda berraklığa kavuşmuştur. Bu durumun devamı, siyasal hayatımızın düzenli bir şekilde sürdürülmesi, demokrasiye yürekten bağlı Türk İşçi Hareketinin en içten dileğidir.

Türkiye'nin ekonomik durumuna gelince...

Bütün dünya ekonomik bir kriz, büyük bir buhran içinde bulunmaktadır. Bu durum, ister istemez Türkiye'yi etkileyecektir. Bu ekonomik buhran döneminde Türkiye'nin krizden hızla kurtulmasını sağlamak gerekir.

Sayın Başbakan, Türk İşçi Hareketinin ne ölçüde fedakâr ve sorumluluk duygusuna sahip olduğunu yakından bildiği için, bu konuda fazla bir şey söylemeyi gereksiz buluyorum.

ECEVİT — TUNÇ
İki Lider

Türk İşçi Hareketi yurt ekonomisinin rahatlaması, kalkınmanın gerçekleşmesi için bugüne kadar büyük fedakârlıklar yapmıştır Bundan sonra da gerekirse yapacaktır. Ancak, bugüne kadar fedakârlıklar hep işçinin ve dar gelirli yurttaşlarımızın sırtına yüklenmiştir. Eğer, fedakârlık yapılacaksa, bunu, herkesin yüklenmesi gerekir. Fedakârlığın daima işçilere ve dar gelirlilere yüklenmesi; nimetlerden de bir mutlu azınlığın yararlanması sosyal adalet anlayışına sığmaz, haksızlıkların en büyüğüdür. Eğer bundan sonra da ayni yolda gidilecekse, kalkınmanın nimetleri yine belirli çevre tarafından paylaşılacak, işçiye de fedakârlık yapmak düşecekse, buna katlanacak halimiz kalmadığını açıklamak isteriz.

Eminiz ki, sosyal adalet ilkelerini yürekten benimsediğine inandığımız sayın Ecevit de bu düşüncelerimize katılmaktadır. Hükümetin, ekonomik gelişmeden, sa-

İşçi kesiminde çalışma hayatı ile ilgili çeşitli disiplin cezalarının af kapsamı dışında tutulmasını ise büyük bir eksiklik olarak niteleyen Yönetim Kurulu, tasarının komisyonlarda görüşülmesi sırasında bu konunun da önemle ele alınmasını zorunlu görmüştür.

İŞÇİLERİ MEMUR YAPMA ÇABASI DURMALIDIR

8 — Yıllardır kesin bir sonuca bağlanamayan işçi — memur ayrımı konusunu da dikkatle inceleyen Türk — İş Yönetim Kurulu, bazı idarelerin, soruna mevzuatla getirilen çözüme uymadıklarını teessürle görmüştür.

Özellikle PTT Genel Müdürlüğünün, kanunların açık hükümünü çiğnemeye kalkışması ve Yüksek Hakem Kurulu kararlarına uymayışını, hukuka saygı ilkesi ile bağdaştırmayan Yönetim Kurulu, yürürlükteki yasalara uyulmasını sağlamak, ve Yeni Haber — İş Sendikası ile PTT Genel Müdürlüğü arasındaki uyuşmazlığın yasalar doğrultusunda ve işçi lehine sonuçlandırılması için İcra Kuruluna görev vermiştir.

EMEKLİ İŞÇİLERİN DURUMU

9 — Türk — İş Yönetim Kurulu, artan hayat pahalılığı karşısında, işçi emeklilerin almakta oldukları aylıkların, geçimlerini sağlamaya yetmediği görüşünde birleşmiş ve emekli aylıklarının yeterli ölçüde artırılması için gereken teşebbüslerde bulunulmasını kararlaştırmıştır.

KIDEM TAZMİNATLARI

10 — Türk — İş Yönetim Kurulu, kıdem tazminatlarının 1» günden 30 güne çıkarılması yolunda hükümetin Millet Meclisine sunduğu tasarıyı memnunlukla karşılamıştır.

Bu konuda işveren çevrelerinin tasarıya karşı çıkmalarını, işçilerin işgüvenliğine karşı şimdiye kadar sürdürdükleri kanunsuz ve adaletsiz tutumun bir devamı olarak niteleyen Türk - İş Yönetim Kurulu, işverenlerin her türlü engeleme çabalarının karşısında olmaya ve tasarının kanunlaşması yolunda gerekli çabanın gösterilmesine karar vermiştir.»

dece belli bir zümrenin yararlanmasına karşı bulunduğuna inanmak istiyoruz.

Önümüzdeki dönemde alınmak zorunda kalınacak ekonomik tedbirleri, bu görüşün ışığında yakından izleyecek ve külfetlerle nimetlerin nasıl dağıldığını yakından araştıracak, durumumuzu ona göre tayin edeceğiz.»

Türk-İş Genel Başkanı Tunç daha sonra, Türk-İş ilkelerinin yurdumuzun kalkınmasını gerçekleştirecek köklü tedbirleri göstermekte olduğunu hatırlattı ve Başbakan isterse bu ilkelerin öngördüğü tedbirleri daha ayrıntılı olarak Hükümete sunabileceklerini söyledi.

Halil Tunç, konuşmasının bundan sonraki bölümünde, asgari ücret, işçi memur ayrımı, mevzuat çalışmaları, İşkolları Yönetmeliği konularına hükümetin önemle eğilmesini istedi ve Türk-İş'in mevzuatla ilgili geniş çalışma yapmakta olduğunu açıkladı. Tunç, bu çalışmaların tamamlandıktan sonra Hükümete sunulacağını ilave etti.

Türk-İş Genel Başkanı bu arada, İşkolları Yönetmeliğinde değişiklik yapılmadan önce ciddi bir çalışma gerektiğini hatırlattı ve Yönetmelikte oldu bittiye getirilecek bir değişikliğin büyük huzursuzluklara yol açabileceğini söyledi.

Tunç bu konuda şöyle dedi :

«Hükümetin bütün uygulamalarında, adaletten, haktan yana olmasını diliyoruz. Hissi davranışlardan, fanatik kararlardan, özellikle partizanca kararlardan kaçınılacağına emin olmak istiyoruz. Sanırım bunu istemek Türk İşçi Hareketinin en doğal hakkıdır.»

«İŞÇİ ANDI» BAŞBAKANA VERİLİYOR
En Değerli Hatıra

BAŞBAKANA İŞÇİ ANDI ARMAĞAN EDİLDİ

Türk-İş Genel Başkanı, konuşmasını bitirdikten sonra, Başbakan Ecevit'e gümüş bir çerçeve içinde *«İşçi Andını hediye etti ve «bu and bizim için olduğu kadar, sayın Ecevit için de önem taşır. Bu nedenle, andımızı Türk işçileri adına sayın Başbakan'a armağan ederken, her zaman işçiyi ve andını hatırlatmış oluruz»* dedi.

BAŞBAKANIN KONUŞMASI

Başbakan Ecevit, bu armağanı daima en değerli bir hatıra olarak saklayacağını belirterek konuşmasına başladı.

Çalışma Bakanlığı sırasında, Halil Tunç ile Türk-İş Genel Sekreteri olarak yaptığı müşterek çalışmaların anılarını kıvançla muhafaza ettiğini, bu anıların kendisi için yalnız kişisel bakımdan değer taşımadığını, aynı zamanda demokrasinin kökleştiği ülkelerde bile zaman zaman güçlüklerle yürüyen ileri ve demokratik çalışma düzeninin

henüz gelişme süreci içindeki Türk toplumunda başarıyla ve topluma kaygı değil, huzur verecek biçimde işlemesine sendikacıların katkısı olarak taşıdığını belirten Ecevit, sözlerine şöyle devam etti:

«Bu yeni ve demokratik çalışma düzeninin temellerini birlikte attık. Bu kadar sorumluluk duygusu taşıyan sendikacılarla birlikte, bu temelleri atmış, bu yapıyı kurmuş olmak benim için büyük talihti. Bunun şükran duygusunu içimde daima taşıyorum ve taşıyacağım.

Şimdi başında bulunduğum hükümeti Türk demokratik işçi hareketi daima anlayışlı bir dost olarak bulacaktır ve toplumun başka kesimleri de, bu hükümetin tutumundan memleket açısından değerlendirilmesinde kaygı verici herhangi bir yön olmadığını olmayacağını göreceklerdir.

Beni eskiden tanıyan, hükümetimizin programını dikkatle incelemiş bir kurul olarak. daha başlangıçta belirttiğiniz güven benim için, hükümetim için çok değer taşıyor. Bunu, Bakanlar Kurulu üyesi arkadaşlarıma da nakledeceğim ve güveninize lâyık olmaya çalışacağız.

Sizlerle, önümüzdeki dönemde yakın işbirliğimiz olacak. Daha ben bu göreve gelmeden önce, sayın Halil Tunç'la bir yanyana gelişimizde, hükümet kurulduğu takdirde ne kadar ağır ekonomik sorunlarla karşı karşıya kalınacağını sayın Tunç büyük bir anlayışla belirtmişti. Hükümetin, gerekli tedbirleri alırken sosyal adalete, işçi haklarına gereken değeri vermesi şartıyla —haklı olarak bu şartı ileri sürmüştü.— Türk işçisinin de, özellikle ekonomik alandaki güç görevi yerine getirmesinde yardımcı olacağını belirtmişti. Bu, hükümetimizin kuruluş bildirgesinde, sorumluluğu üzerimize alış günlerinde, bana güvenç veren sözler oldu. Bunun için sayın Tunç'a ve şahsında hepinize teşekkür ederim.

Hükümet programını objektif ölçülerle kamuoyu önünde değerlendirişinizi de şükranla karşıladım. Gerçekten de, sizlerin ifade ettiğiniz gibi, hükümet programında, demokratik çalışma düzenini daha da ileri götürecek bazı tedbirlerin yer alması bir yana, işçileri doğrudan doğruya ilgilendirmese bile, dolaylı olarak çok yakından

TUNÇ, ECEVİT ŞİDE
«Sosyal Adalete İşçi Haklarına Saygı»

ilgilendiren sosyal ve ekonomik tedbirlerimiz yer almaktadır. Bunları da sizin desteklediğinizi ve destekleyeceğinizi biliyorum. Özellikle madenlerle ilgili yasal çalışmalar yapmak, yeni tedbirler almak —benim bir tabirimi kullanmama izin verirseniz— bir ölçüde düzen değişikliği yapmak gereğini sizlerin de en az benim kadar benimsediğinizi biliyorum. Bu bakımdan da bize yardımcı ve destek olacağınıza inanıyorum.

Meseleye yalnız işçiler açısından baktığımız zaman. sendikacılar çok iyi bilirler ki. yalnız işçilerin sorunları ele alınmakla, işçilere hakları olan manevi ve maddi huzur getirilmiş olmaz. Eğer memleketin tüm ekonomisi hızlı bir gelişme yolunda ve sosyal adalet anlayışı içinde ele alınmazsa, o toplumun sadece bir kesiminin haklarının korunması için büyük bir anlam taşımaz. Büyük bir toplu sözleşmeden sonra, örneğin, belli bir işçi kesimi belirli bir rahatlığa kavuşmuş olsa, bile eğer o ülkenin ekonomisi halk yararına işlemiyorsa, o ülkede aşırı kazançlar sağlanabiliyorsa, gelir dağılımında gerçek bir adalet yoksa, o toplu sözleşmenin etkisi kısa bir zamanda ortadan kalkar. Nitekim, son zamanlarda, toplu sözleşme, grev hakkına rağmen işçilerin hayat pahalılığına yetişmekte - hiç değilse bazı kesimlerde - güçlük çektiğini biliyoruz.

HENÜZ VAKİT OLMADI

Hükümet olarak Anayasa doğrultusunda istediğimiz düzeni kurmak için henüz vaktimiz olmadı. Bunu takdir edeceğinize eminim. Fakat şimdiden, o doğrultumuz yönünde bazı tedbirleri, olaylar gerektirdiğinde almaya başladığımızı görüyorsunuz. Henüz işçilerle ilgili olarak böyle bir vesile tam olarak karşımıza çıkmış sayılmayabilir. Sadece dolaylı olarak çıktı. Meselâ bildiğim kadar, Ereğli demir - çelik meselesi, Zonguldak'ta ikramiye ödenmesi meselesi, halledildi. Zonguldak'ta ikramiyelerin ödenmesi konusunda, - konuyu biz bir akşam üstü öğrendik - yeni görev almıştık. Güvenoyu almamıştık. Sayın Maliye Bakanı, Çalışma Bakanı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanıyla işbirliği yaparak, bir gece yarısından sonra Ziraat Bankası ilgililerini yataklarından kaldırarak bu meseleyi bir çözüme bağladık. Ereğli demir - çelik meselesi, «çözülmez bir sorun» haline gelmişti. Çözüldü.

HÜKÜMETİN TUTUMU

İşçi kesimi dışında Ege tütün piyasası öyle sanıyorum ki, hükümetin izlemeye kararlı olduğu tutumun bir başka göstergesidir. Pamuk üreticilerinin birikmiş alacaklarının, içinde bulundu-

ğumuz mali güçlüklere rağmen ödenmesi, bir başka örneği oldu.

Bunlar bizim henüz istediğimiz düzeni kurmaya başlamadan uyguladığımız, olaylar gerektirdikçe uyguladığımız davranışlar. Fakat inşallah, kısa zamanda, bu gibi sorunların bile çıkmasını önleyecek değişiklikleri ekonomik ve sosyal yapımızda gerçekleştirmeye başlıyacağız.

Bu arada işçilerle ilgili olarak bir meseleyle karşılaştık: Bizim iyi niyetli bir açıklamamızın doğurduğu bir meseleyle karşılaştık; kıdem tazminatını iki misline çıkartacağımızı programımızda açıklamamız üzerine, bazı işverenlerin - hepsi değil tabii - yaşlıca işçileri işten çıkartmaya başladıklarını duyduk. Derhal Bakanlar Kurulu kararıyle bir açıklama yaptık ve «bu konuda çıkaracağımız kanunun, hükümet programının mecliste okunduğu günden itibaren geçerli olmasını sağlamaya çalışacağımızı» belirttik. Bu nihai olarak meclisin yetkisi içinde olduğu için «sağlamaya çalışacağız» dedik. Biz, hükümet olarak, tasarıyı meclise o şekilde götürmekte kararlıyız.

ASGARİ ÜCRET

Asgari ücret konusunda hükümet programında bir hüküm yer alıyor. Ben bunu muhtelif vesilelerle ayrıca açıkladım ve daha açarak kamuoyuna izah ettim. Bu da şudur: Aslında, çağımızda hayat pahalılığıyle fiatlar arasında bir ayrım gözetmek gerekir. Bir ülkede bazı ihtiyaç maddelerinin fiatları çok yüksek olabilir. Ama bu ülkede hayat pahalılığı yoktur, çünkü gelirler yüksektir. Ortak gelirli halkın satınalma gücü ona göre yüksektir.

Şimdi, dünya konjonktüründeki, özellikle, son aylardaki büyük değişikler karşısında bazı fiat ayarlamaları zorunlu hale geliyor. Bunlardan kaçınmaya kalkışırsak, o yüzden memleket ekonomisine tahrip edici yükler getirmiş olacağız. Hatta bunların bazılarından, birkaç aydır zorunlu hale gelmelerine rağmen kaçınılmış olması, yükü büsbütün ağırlaştırmıştır. Onun için, yeni göreve başlamış bir hükümet

HALİL TUNÇ KONUŞUYOR

bakımından, ne kadar tatsız ve üzücü bir zorunluk olursa olsun, bu ayarlamaları yapacağız.

Dün toplanan Bakanlıklararası Ekonomik kurul, daha önce bu konuda yapılmış olan hazırlıkları Bakanlar Kurulu için karar önerileri haline getirdi. Henüz resmen intikal ettirilmedi ayrıntıları. Önümüzdeki hafta başında, bu yönde bazı kararlar almaya çalışacağız. Ama görülecektir ki, belli prensipleri imkân oranında uygulamaya çalışacağız.

FİYAT-GELİR DENGESİ

Hükümet programında «fiyatlarla gelirler arasında adaletli ve dinamik bir denge olacaktır» diyoruz. Böylelikle kısa bir zamanda, bugünkünden daha yüksek düzeyde bir fiyat - gelir dengesine ulaşılacaktır. Bu dengeye ulaşılırken, bu dengeye ulaşma çabasının yükünü dar ve orta gelirli halkın çekmemesi veya mümkün olduğu kadar az çekmesi için her çabayı göstereceğiz.

Asgari ücret, konusunda, bir ivedilik taşıyan görev olarak geliyor. Buna da, hiç kuşkunuz olmasın ki, hükümet olarak aynı anlayış içinde, üzerimize düşeni yapacağız.

İŞÇİNİN YÖNETİME KATILMASI

İşçi-memur ayrımı, benim ötedenberi en çok üzerinde durduğum bir konudur. Bunu bir başka konuyla birleş-

---

Türk-İş İcra Kurulu Başbakanla işçi sorunlarını görüştü

13 Mart günü saat 18 sularında, Başbakanlık merdivenlerini çıkan beş kişi, işçi hareketi bakımından önemli konuları görüşeceklerdi. O saatlerde gazeteciler bulunmadığı için, toplantıdan basının haberi olmamıştı.

Başbakan, çalışma odasının kapısını kendisi açtı ve Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç'un başkanlığındaki Türk-İş İcra Kurulu üyeleri kabul etti. Odada Çalışma Bakanı Önder Sav da bulunuyordu. Kahveler içildi ve kısa bir sohbetten sonra çalışmalara başlandı.

Toplantı bir saat onbeş dakika sürmüş ve son derece olumlu bir hava içinde sona ermişti. Ele alınan konular arasında, asgari ücretlerin tespiti, ücret politikası, kıdem tazminatının yükseltilmesi, işçi-memur ayrımı, İşkolları Yönetmeliğinde yapılan değişikliğin yeniden ele alınması, emekli işçilerin aylıklarının artırılması, yurt dışındaki işçilerimizin çözüm bekleyen sorunları, memurların durumu ve İşçi Yardımlaşma Kurumu Kanunu'nun bir an önce çıkarılması vardı.

Türk İşçi Hareketi bakımından 1974 yılı bir önem taşıyordu. Bu bakımdan konular Türk-İş'te son derece dikkatli olarak inceleniyordu. Ancak hükümetle de kuvvetli bir diyaloğun kurulması da gerekiyordu. Nitekim Şubat ve Mart ayları içinde bu diyalog fazlası ile gerçekleştirilmişti.

14 Mart günü, Türk-İş Genel Merkezine gelen gazeteciler bir gece önce Başbakanla yapılan toplantı hakkında ayrıntılı bilgi almaya çalıştılar. Türk-İş yöneticileri görüşmeden memnun olduklarını bildirdiler ve ele alınan konuları kısa hatları ile açıkladılar. Açıklama şöyle idi:

«Türk-İş, geçmişte olduğu gibi, bugün de, çalışma hayatı ile ilgili konularda ve yurt sorunlarının çözümünde büyük bir sorumluluk duygusu içinde hareket edecektir. Bugüne kadar uyguladığımız politika ile Türk İşçi Hareketi, sağlam ve sapmaz bir güç olarak, daima yurt hizmetinde, çalışanların yanında olduğu göstermiştir.

Ülkemiz, ekonomik ve sosyal büyük bunalımları geride bırakmış, ancak önemli tedbirlerin mutlaka alınması gerektiği bir döneme girmiştir.

Türk İşçi Hareketi olarak, yeni hükümetten çözümünü beklediğimiz ciddi sorunlar vardır. Asgarî ücretlerin tespiti, ücret politikası, kıdem tazmina-

tırerek rahat halledebileceğiz. Bilirsiniz, benim ötedenberi kamu iktisadi kuruluşları konusundaki düşüncem, bunları geniş bir bağımsızlığa kavuşturmaktır. 440 sayılı kanundaki yönetime ve kâra katılmayla ilgili olan hükümler, aslında, bu anlayışı taşıyordu ve ben çalışma Bakanlığından ayrılmadan önce, hazırladığımız tüzük ve o tüzüğün çıkmasından önce hazırladığımız yönetmelik de onu sağlayacak nitelikte idi. Fakat bizden sonra, maalesef o tüzük değiştirildi, o yönetmelik de tabii hiç ortaya çıkmadı.

Bunu bir eleştiri olarak söylemiyorum, geçmiş hükümetler için. Bu değişik bir anlayış meselesidir. Şimdi bu işi temelinden alarak, öyle uzun, bakanlıklararası, kuruluşlararası, çalışmalar yoluyla değil, bu işi pratik yoldan halletmeye alışmış batılı ülkeleri örnek alarak, küçük bir komisyon kurup, güvendiğimiz arkadaşlardan bir komisyon kurup kamu iktisadi kuruluşlarına bu yeni biçimi süratle vermek istiyoruz. O zaman belki de, kamu iktisadi kuruluşlarının bütün personeli, işçi statüsüne, sözleşmeli personel statüsüne kavuşmuş olacaktır. Belki de bütünü diyorum, çünkü belki, «kamu hizmeti» niteliği ağırlık taşıyan bazı kuruluşların statüsü bu bakımdan istisna olabilir. Onlarda işçi-memur ayrımını adaletli yapacağız. Fakat diğerleri, temelinden halledilmiş olacaktır.

GELİR — FİYAT KOMİSYONU

Daha 1965'te ben Çalışma Bakanlığı görevinden ayrılmadan, aldığımız bir kararla gelir-fiyat komisyonu kurmuştuk. Bu uygulanmadı. Bunda Türk-İş'in başlangıçtan beri gösterdiği anlayışa müteşekkirim. Anayasamızda güvence altına alınmış işçi haklarına hiçbir gölge düşürmeyecek bir biçimde, bu kurulun da kurulmasını bir an önce istiyorum. Yalnız ekonomimiz ve sosyal yaşamımız bakımından yararlı görmüyorum, aynı zamanda, benim kullandığım bir tabirle - daha genişletilmiş demokrasiye geçiş bakımından, yani, çalışanların yönetimde ağırlıklarının artması bakımından da yararlı görüyorum. Bu konuda da hükümet olarak prensip mutabakatına varmış bulunuyoruz. Bunu en kısa zamanda sonuçlandırmayı umuyoruz.

SSK'NIN İLAÇ FABRİKASI

Sayın Abdi İpekçi ile mülakatımız da bir soru vardı. Bu konuyu da biraz daha açıklığa kavuşturayım. «Sosyal Sigortalar Kurumunun ilaç yapması sorununu programınıza almamışsınız» diyor. Biz genellikle, kanunu çıkmış olan konuları programımıza almadık. Fakat aramızda özellikle konuştuk. Bu, bizce izah edilmeyen nedenlerle ihmal edilmiştir. Sizlerin de bunu haklı olarak desteklediğinizi biliyorum. Çalışma Bakanınız bunu da süratle gerçekleşme safhasına sokmak için - tabii ilgili bakanlıklarla birlikte - bir çalışma içine giriyor.»

Başbakan daha sonra Türk-İş yöneticileri ve teşkilât başkanlarına veda ederek ayrıldı.

İşkolları Yönetmeliğinde değişiklik yapıldı

Başbakan Ecevit'in Türk-İş'i ziyaretinden bir gün sonra, Resmi Gazetede, İşkolları Yönetmeliği ile ilgili önemli bir değişiklik yapıldı.

tının yükseltilmesi, işçi-memur ayrımının kesin bir sonucu bağlanması, İşkolları Yönetmeliğinde yapılan değişikliğin yeniden ele alınması, emekli işçi aylıklarının artırılması, yurt dışındaki işçilerimizin çözüm bekleyen sorunlarının çözümü ve İşçi Yardımlaşma Kurumu Kanununun bu dönemde ve süratle çıkarılması, öncelikle sonuçlandırılmasını istediğimiz sorunların başında yer almaktadır.

Dün gece, Başbakan Sayın Bülent Ecevit ile Türk-İş İcra Kurulu üyelerinin de katıldığı uzun süren bir toplantı yaptık. Memnuniyetle belirtmeliyiz ki, Sayın Başbakan, önerilerimizi büyük bir dikkatle dinlemiş ve birçok konuda mutabakatını belirtmiştir.

Artan fiyatlar karşısında, dar gelirli yurttaşların ve özellikle işçilerin büyük sıkıntılarla karşı karşıya kaldığını, bu nedenle asgarî ücretlerin en kısa sürede tespit edilmesi gerektiğini belirttiğimiz bu toplantıda, Sayın Ecevit bizi haklı buldular ve Çalışma Bakanından, Asgarî Ücret Tespit Komisyonunun derhal toplantıya çağırılmasısı istediler. Sayın Başbakan, bu arada, reel ücretlerdeki düşüşü önleyici yeni bir ücret politikası izlenmesi gereğini de aynı görüş içinde kabul etti.

Bu yıl toplu sözleşme bakımından yoğun bir döneme girmiş bulunmaktayız. Türk-İş'e bağlı kuruluşlarda 500 bin işçi, hayat pahalılığının yükünü hafifletecek yeni ücret artışlarını umutla beklemektedir. Toplu sözleşmelerde. Türk-İş olarak yeni bir politika izlenmesini istiyoruz. Sosyal yardımların adil bir biçimde düzenlenmesi ve sektörlerin de özelliği dikkate alınarak, çocuk zammı, yemek parası, kıdem tazminatı ve diğer sosyal yardımlardaki çok büyük farklılıkların giderilmesini istiyoruz. Başbakanla yaptığımız toplantıda bu konuyu da dile egtirdik ve sayın Ecevit, aynı anlayış içinde görüşlerimize katıldığını belirttiler.

Türk-İş sadece işçilerin değil, dar gelirli memurların da yanındadır, onların haklarının savunucusudur.

Kıdem tazminatının 15 günden 30 gün çıkarılması konusunda hükümetin kararını sevinçle karşıladığımızı belirttiğimiz toplantıda, düşük gelirli memurların taban ücretlerinin asgari ücret düzeyine çıkarılması yolundaki görüşümüzü ilettik. Sayın Ecevit haklı buldular ve bu konuda kendilerinin de aynı görüşü savunduklarını açıkladılar.

Yıllardan beri çözümlenemeyen işçi-memur ayrımı konusunun berraklığa kavuşturulması ve acil tedbirler alınması gereği sayın Ecevit tarafından anlayışla karşılandı.

Bu görüşmemizde İşkolları Yönetmeliğindeki değişikliğin yeniden ele alınmasının zorunluğunu belirttik. Başbakan ayrıca kamu kesiminde sık sık yönetici değiştirilmesinin sakıncaları üzerindeki görüşümüzü, başarısız ya da gereksiz yapılan tayinler dışında dikkate alacağını açıkladılar.

Emekli işçilerin, artan hayat pahalılığı karşısında ücretlerinin artırılmasını temelinden kabul ettiğini belirten sayın Başbakan yurt dışındaki Türk işçilerinin sorunları ile yakından ilgileneceğini, İşçi Yardımlaşma Kurumu Kanunu'nun bu dönemde çıkarılması için büyük bir çaba göstereceğini de bize bildirdiler.

Hemen belirtmeliyiz ki, sayın Başbakanla iki satten fazla devam eden bu görüşmemiz, gerek Türk-İş açısından, gerekse hükümet açısından son derece yararlı oldu ve birçok konuda tam bir görüş birliğine varıldı.

Yıllardır kalkınmanın ağır yükünü omuzlarında taşıyan Türk işçileri, artık umutlu günlerin bir an önce gelmesini beklemektedir.»

Ecevit, Türk-İş'i ziyaretinde, Genel Başkan Halil Tunç'un, özellikle işkolları Yönetmeliğinde değişiklik yapılmadan önce ciddi bir çalışma gerektiği yolundaki önerisini haklı bulduğu günün ertesinde yapılan bu değişiklik, çeşitli kuruluşlar arasında sürtüşmelere yol açtı.

Tes-İş Federasyonu Genel Başkanı Orhan Erçelik düzenlediği basın toplantısında konu ile ilgili açıklamalarda bulundu, iki gün sonra da, Genel-İş Sendikası Genel Başkanı Abdullah Baştürk, iddialara cevap verdi.

Konu, Türk-İş tarafından da kamuoyuna duyuruldu ve bir bildiri yayınlandı.

Çalışma Bakanı Önder Sav'ın, partizan bir tutum içinde bu değişikliği yaptığını iddia eden Türk-İş bildirisinde şöyle deniyordu :

«Türk-İş, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik koşulların ağırlığını dikkate alarak, yeni hükümeti ilk günden itibaren desteklemiştir. Türk-İş'in hükümeti destekleme kararı, hükümet ya da herhangi bir partiye yakın görünme isteğinin tamamen dışında; ülke çıkarlarının, kuvvetli bir hükümetin işbaşında bulunmasını gerektirdiği inancının ışığında verilmiştir. Türk İşçi Hareketi, meselelerini Hükümetlere yaklaşarak değil, kendi gücü ile çözümlemeyi her zaman tercih etmiştir; bundan sonra da bu yolu izleyecektir.

Dünyada ekonomik buhranın giderek ağırlaşmakta oluşu, yurdumuzda, büyük halk kitlelerine dayanan kuvvetli bir hükümetin varlığını, ülkemizin ve toplumumuzun çıkarları bakımından gerekli kılmakta; bu ortamda hükümeti desteklemek bir yurtseverlik görevi halini almış bulunmaktadır. Bu gerçeğin yanısıra, Hükümetin de, ayni anlayış havası içinde, yurtta bütünlüğü sağlayıcı, yurttaşlar arasında ayırımdan kaçınan, huzursuzluk verici davranışlardan uzak bir politika izlemesini istemek, Türk İşçi Hareketinin en doğal hakkıdır.

Ne var ki, bu en içten duygularla Hükümeti desteklemiş bulunan Türk İşçi Hareketi, Hükümetin, ilk icraatından biri ile işçi örgütlerini parçalamayı, sendikaları birbirine düşürmeyi ve bazı işkollarında örgütlenmiş bulunan işçileri belli bir sendikaya girmeye zorlayarak örgütlenme özgürlüğünü tehlikeye düşürmeyi hedef aldığını üzüntüyle görmüştür.

Çalışma Bakanı, İşkolları Yönetmeliğinde yaptığı son değişiklikle, parçalamak istediği sendikalarda bulunan işçileri apayrı bir kuruluşta toplayarak, toplu pazarlık olanaklarını da kısıtlama amacı taşıdığını açıkca ortaya koymuştur.

Çalışma Bakanının bu işlemi açık bir partizanlık örneğidir.

Ulusal çıkarlar gerektirdiği zaman her türlü fedakârlığa katlanan Türk İşçi Hareketi, Hükümetin, ekonomik koşulların zorlamasıyla alacağı kararları hoşgörü ve anlayışla karşılamaya hazır olduğunu da daha önce açıklamıştır. Ne var ki, hükümete bu ölçüde destek olan Türk İşçi Hareketi, partizanca davranışları da asla kabul etmeyeceğini bir kere daha bütün ilgililere ve kamuoyuna duyurmayı da yararlı saymaktadır. Sendikacılık Hareketi içine partizanlığın sokulmasını Türk işçileri için en büyük tehlike sayan Türk-İş, bu çeşitli davranışlara karşı, kimden gelirse gelsin, mücadele etmek kararındadır.

Her parti, programında, seçim bildirgelerinde belirlediği hususları iktidara geldiğinde gerçekleştirmek hakkına sahiptir. Ancak bu vaadlerini gerçekleştirirken dahi, Anayasa'ya yasalara uymak, hak ve adaletten ayrılmamak, eşitlik ilkesini çiğnememek zorundadır. Bu gereklere uyamayan partiler, kendileriyle birlikte ülkeye de en büyük kötülükleri yapmışlardır.

Çalışma Bakanı, İşkolları Yönetmeliğindeki değişikliği, Türk-İş'in uyarılarını dikkate almadan, uluslararası normları çiğneyerek, işçilerin mevcut sendikalaşma durumlarını unutmuş görünerek gerçekleştirmiştir.

Hükümet Başkanının, konunun önemi üzerinde durarak ayrıntılı bir çalışma yapılması, değişikliğin aceleye getirilmemesi gerektiği görüşünü haklı bulduğu gün, Çalışma Bakanı Yönetmeliği değiştirmiş; bu suretle, partizanlık uğruna Başbakanı dahi güç durumda bırakmayı göze almıştır.

Ülkemizde bütün sorunların temelinde partizanlığın yattığı, yıllardır geçirilen denemeler sayesinde artık herkes tarafından anlaşılmıştır. Bugüne kadar Bülent Ecevit'i partizanlığa karşı bir teminat olarak görmüş bulunan Türk Sendikacılık Hareketi, herşeye rağmen bu görüşünü hâlâ muhafaza etmek eğilimindedir.

İşkolları Yönetmeliğinde yapılan değişiklik, bir yandan, 1946'dan beri çalışma hayatında faaliyet gösteren ve ayni zamanda Türk-İş'in kurucusu bir sendikayı ortadan kaldırırken, öbür yandan da kendi işkollarında, açık tarifi yapılan işlerde çalışmakta olan, hatta toplu sözleşmeleri bulunan işçileri belirli bir kuruluşa itmektedir.

Çalışma Bakanı, yönetmeliği keyfî bir şekilde değiştirerek, işçilerin sendikalaşma eğilimini yok saymış, mevcut sendikalaşma durumunu yasal zorlamalarla yıkmak istemiştir. Bu durumun sonucu olarak, içinden çıkılmaz sendikal ve hukuki sorunların doğmasına da yol açmıştır.

Sendikacılık ilkeleri, böylesine haksız, keyfî ve partizanca amaçlar taşıyan bir davranışla ayaklar altına alınmak istenilmiştir.

Türk sendikacılığı bu haksızlığa boyun eğmeyecek işçilerin haklarını korumak için bütün yollara başvuracaktır.

İşçilerin huzursuzluğa sevkedilmelerinin yaratacağı sonuçların sorumluluğu, Türk Sendikacılığına partizanlığı sokmak isteyenlere ait olacaktır.»

Mart ayı sona ererken, kamu oyundaki tartışmalar bütün şiddeti ile devam ediyordu.

Halil Tunç'un basın toplantısı

Ocak ayının başlarında bir basın toplantısı düzenleyen Türk—İş Genel Sekreteri, Halil Tunç politik gelişmeler karşısında, Türk — İş'in görüşlerini açıkladı ve son zamanlarda Türk—İş'e yapılan saldırıların arttığını hatırlatarak, hücumları cevaplandırdı.

Henüz hükümet buhranının sona ermediği günlerde günün konusu halinde olan halka açık şirketler konusu üzerinde de duran Tunç, «*iki yıl önceki yoğun propaganda ve yoğun çabalar sonuç vermemiş, halkımız önsezisinin de yardımıyle, oyuna gelmemiş, parasını kaptırmamıştır*» dedi.

Tunç'un, TRT ve basında geniş şekilde yer alan konuşması aynen şöyle idi :

«Bütün dünyayı, giderek artan bir tehlike olarak tehdit eden ekonomik kriz, yurdumuzu, hükümet buhranının artık sorumsuzluk derecesine vardırıldığı bir ortamda yakalamak üzeredir.

HALİL TUNÇ BASIN TOPLANTISINDA
Türk-İş'e yapılan suçlamalara gereken cevap

Bu ortamın doğal sonucu olarak, meydanı boş bulan sermaye çevreleri çıkarları doğrultusunda, partiler politik çıkar düşüncelerinin peşinde, bazı kimseler kişisel hesaplarını gerçekleştirme yolunda açık ya da kapalı girişimlerde bulunmaya başlamışlardır.

Eğer herkes ve her kuruluş sorumluluğunun ağırlığını anlayıp çok kısa bir süre içinde, kendi çıkar hesaplarını bir yana bırakarak, ulusal çıkarlar etrafından birleşemezse. Türkiye'yi çok zor günler beklemektedir.

ÜÇ AYRI ÖRNEK

Gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerden büyük bir kısmı, dünyayı tehdit eden krizden en az zararla kurtulmak için ulusal çıkarları doğrultusunda tedbirler almaya, hatta, krizden yarar sağlayabilmek için çeşitli girişimlerde bulunmaya başlamışlardır. Bunu yapmayan ülkelerde ise, krizin ağırlığı şimdiden görülmektedir.

Üç ayrı örnek bu görünümü açıklığa kavuşturacaktır.

Bazı Arap ülkeleri petrol silâhından, ülkelerini sanayileştirme yolunda da yararlanma çarelerini aramışlar ve bazı anlaşmalar yapmışlardır. Bu anlaşmaların dünya kamuoyuna yansıyan hükümlerinden ortaya çıktığına göre, petrol pazarlığında, endüstri tesisleri kurulması isteği ağırlık taşımaktadır. Petrol gibi, büyük bir zenginlik kaynağına sahip olan ülkeler bunun yeterli olmadığını anlayarak, endüstrileşmeye yönelmek istemekte, koşullarını sanayileşmiş ülkelere kabul ettirmektedirler. Pazarlıkların ya da anlaşmaların açıklanmayan gizli yanlarıyla, bu ülkelerin, daha da büyük ekonomik ve politik çıkarlar peşinde koştukları tahmin edilebilir.

İkinci örnek Federal Almanya'dan.. Kriz işaretlerinin görüldüğü Kasım ayında, daha petrol ambargosundan ve petrol fiyatları artırılmadan önce, Alman Sendikalar Birliği ile Alman işveren konfederasyonu ortak bir toplantı yaparak, gelecek krizden ülkeyi en zararsız şekilde kurtarmak için tedbirler araştırmışlardır. İşçi ve işveren kuruluşlarının vardıkları kararlar daha sonra Hükümete iletilerek, gerekli tedbirlerin alınması istenmiştir. Bugünkü görünümden anlaşılmaktadır ki, Federal Almanya, krizden en az zararla çıkacak ülkelerden biridir ve bunu da herhalde, kritik bir anda, ulusal çıkarları sınıf çıkarlarının üstünde tutan işçilerle işverenlerin anlayışına borçlu olacaktır. Bu arada hemen belirtmek yerinde olacaktır ki, Federal Almanya'da ne işverenler, bu çeşit bir işbirliğinden yararlanarak halkın birikmiş parasına el koymaya ya da ücretleri dondurmaya kalkışmışlar; ne de Alman Sendikalar Birliği, işverenlerle ortak kararlar aldığı için «Sermaye sınıfları ile işbirliği yapan, muvazaacı, sendikalizmin tarihsel görev ve dürüstlüğüne gölge düşüren» bir kuruluş olmakla suçlanmıştır.

Sonuncu örnek de İngiltere'dir.

İngiltere, krizi ulusal bir bütünleşmeyle karşılayamadığı için, en büyük tehlikeyle karşı karşıya olan ülkelerden biridir. Ülkeyi, İkinci Dünya Savaşının o zor günleri kadar karanlık günlerin beklediği, yetkililerce açıklanmıştır.

TÜRKİYE'NİN GÖRÜNÜMÜ

Bu üç örnekten sonra, Türkiye'nin görünümünü ana hatlarıyla da olsa açıklığa kavuşturmak gerekecektir.

Seçim sonuçlarının resmen açıklanmasından bu yana, iki buçuk ay geçtiği halde, halâ hükümet kurulamamış; iki ay önce toplanan Millet Meclisinde şu ana kadar, başkanlık seçimlerinin dışında en ufak bir yasal çalışma görülmemiştir. Demokratik düzende, hiçbir partinin çoğunluk almaması halinde, bu çeşit aksaklıklar olmasını doğal saysak dahi, buhranın ya da çalışmamanın böylesine uzun bir süreyi kapsamasını hoşgörüyle karşılamak olanak dışıdır. Hele yurdumuz gibi, durmadan gelişim yapmak zorunda olan bir ülkede yasama çalışmalarının durması, giderek büyüyen haklı bir tepkiye yol açacaktır.

Hükümet buhranının temelinde, partilerin daha şimdiden, gelecek seçimleri düşünmeleri yatmaktadır.

Kabul etmek gerekir ki, önümüzdeki zor dönemde iktidar olmak gerçekten güç bir iştir. Krizden kurtulmak için, cesaretli tedbirler almak gerekecektir. Bu tedbirleri alabilecek iktidar partisi ya da partileri, hele karşılarında kuvvetli bir muhalefet varsa, ister istemez yıpranacağını düşünmekte haklıdır.

PARTİ ÇIKARLARI

Ortaya ne kadar başka sebep sürülürse sürülsün, hükümet buhranının temelinde **parti çıkarı kaygılarının bulunduğu** artık belli olmuştur.

Siyasal partilerimiz, özellikle hükümeti kurmakta sayısal etkisi bulunanlar, parti çıkarlarının peşine düşmüş, ülke çıkarlarını hatırlamak istememekte, ya da ülke çıkarını düşünmeyi diğer partilerden beklemektedirler.

Hükümet buhranının, önümüzdeki günlerde de uzaması halinde rejim buhranına dönüşme tehlikesiyle **karşılaşılacağını unutmamak gerekir. Demokrasiyi** kendi amaçlarına engel sayan uçlar, şu sıralarda da çeşitli söylentileri yaymaya başlamışlardır.

İçinde bulunduğumuz ortamın, halkı huzursuz kıldığı, demokrasiye saygıyı azalttığı herhalde hiç unutulmamalıdır. Çıkar kaygıları yüzünden hükümeti kuramayan **partiler, hükümeti** kurmayışlarının bir noktadan sonra, kendilerine hükümette icraat yapmaktan daha çok zarar verebileceğini düşünmelidirler.

ÇIKAR ÇEVRELERİ İSE...

Hükümet buhranının yarattığı ortamın bir başka sonucu da, çıkar çevrelerinin, meydanı boş bulmaktan yararlanıp yeni vurgunlar peşinde koşmaları olmaktadır.

Yabancı petrol şirketleri, petrol krizinden en büyük yararı sağlamışlardır. Yerli büyük sermaye, zaman zaman uygulama alanına koymaya kalkıştığı **bir oyunu yeniden sahneye çıkarmış** «sanayileşme», «kalkınma», «halkın tasarruflarını değerlendirme» gibi cazip görünüşlü sloganlarla halkın birikmiş parasına el koyma girişimini yenilemiştir.

Bu çevrelerin şu anda en büyük kaygısını da, Türkiye'nin ekonomik krizden kurtulmak için alması gereken tedbirler teşkil etmekte, bu tedbirleri önlemek istemektedirler.

TÜRK — İŞ'İN YERİ

Bütün bunlara ek olarak, yurt dışındaki işçilerimizin karşı karşıya bulunduğu tehlike, fiyat artışlarının yurtta yaratacağı tepki, enerji buhranının ekonomik sonuçları, işçi hareketinin sosyal adaleti sağlama yolunda yeni girişimleri ve bazı yasaların çıkarılması için demokratik baskı grubu olarak ağırlığını koyma kararı, Türkiye'nin için de bulunduğu görünümü belirlemektedir.

Bu görünüm içinde Türk—İş'in de bir yeri bulunmakta, çıkar kaygılarına kapılmış olanların büyük çoğunluğu, Türk — İş'ten rahatsız oldukları için, onu zayıf düşürmeye, yıpratmaya hatta bölmeye çalışmaktadırlar.

Türkiye'de oynanmakta olan Türk-İş'i de hedef almış çok yönlü oyunu aydınlığa **çıkarabilmek için, Türk — İş'** in bugüne kadarki tutumunu hatırlamak gerekecektir.

Türk — İş ülkemizin zor günlerinde, sorumluluğunun bütün gereklerini **yerine getirmiş, zor günlerden kurtulunması** için soğukkanlılıkla, tahriklere kapılmadan çalışmış bir kuruluş olarak, **şerefli bir geçmişe sahiptir. Türk — İş'** in bugüne kadar izlediği politika ve tutumun ülke çıkarları doğrultusunda olduğunu geçen zaman göstermiş bulunmaktadır. Türk — İş'in, işçilerin ve büyük halk kitlelerinin çıkarlarını koruma yolundaki girişimleridir ki, en umutsuz görünen günlerde dahi, ümit ışığı olmuştur,

TÜRK — İŞ'E YÖNELTİLEN SUÇLAMALAR

Buna rağmen Türk — İş, bazı çevreler tarafından bir «düşman kuruluş» sayılmakta, işçi hareketi bölünmek, parçalanmak istenmektedir. Bu istek başarıya ulaşamayınca da, kapalı kapılar ardında Türk — İş'e en ağır suçlamalar yöneltmekten, kamuoyuna **Türk — İş'i «işçi sınıfına ihanet eden,** bu yüzden de bölünmekte olan» bir kuruluş olarak gösterme gayretlerine kadar her türlü çaba ile karşılaşılmaktadır.

Yıllardır sürdürülen bu çeşit çabaların ne sonuç verdiği, Türk — İş'in giderek güçlenmesinden anlaşılmaktadır. Bu yüzden de Türk — İş, genellikle kendisine yöneltilen bu çeşit suçlamalar **karşısında serinkanlı hareket etmeyi,** yersiz ve muhatabı bakımından değersiz sayılacak polemiklere girmemeyi tercih etmiştir.

Bu kere de, perde arkasındaki oyunları açıkladıktan, çeşitli çevrelerden Türk — İş'e yöneltilmekte olan saldırıların bazı girişimlerle ayni zamana rastladığına dikkati çektikten sonra, sürdürülmek istenen polemiğe girmemeye itina edecektir.

Türk — İş neden son zamanlarda yoğunlaşan bir saldırıya hedef yapılmak istenmektedir?

Bu soruya somut örneklerle verilecek cevap, çeşitli hesapları, gizli ittifakları da ortaya çıkaracaktır.

SİYASAL PARTİLERİN HÜCUMLARI

Siyasal partilerimiz Türk — İş'e hücum etmektedirler. Bu hücumlardan bir kısmı, Türk — İş'e bağlı teşkilâtları ele geçirmeye çalışmak şeklinde ortaya çıkmakta, bunda başarı gösterilemeyince, kapalı toplantılarda Türk — İş'e ağır suçlamalar yöneltilmekte; siyasal partiler bünyesinde yer almış, **particiliği sendikacılığa tercih eden bazı** sendikacılar aracılığıyla Türk — İş bir hedef tahtası yapılmak istenmektedir.

14 Ekim seçimlerinden sonra, Türk — İş, kapımıza kadar gelmiş olan ekonomik krizden zararsız kurtulunmasını sağlayacak cesaretli ted**birlerin ancak, parlamentoda yeterli bir** çoğunluğa dayanan güçlü bir hükümet tarafından alınabileceği düşüncesiyle, **CHP — AP koalisyonunu önermişti. Türk — İş, bu çeşit tedbirleri alma**nın politik bakımdan zorluğunu bildiği için, iki büyük partinin ortaklaşa karar alıp uygulamasının daha kolay olabileceğini düşünüyor; yurt çıkarları bakımından gerekli kararları alma **iyi**niyetini gösteren bir partinin tek başına kalarak haksız yere yıpranmasını demokrasimiz açısından zararlı buluyordu.

Hükümet kurma denemeleri sırasında ortaya atılan «sağ koalisyon» görüşü de, çağımızın gerçeklerine ters düştüğü, sağda bir ekonomik uygulama Türkiye'yi daha büyük tehlikelere sürükleyeceği için asla kabul edilemezdi; Türk — İş «sağ koalisyona» da karşı çıktı.

Türk — İş'in bu çıkışları, bütün partileri kızdırıyordu. AP ile koalisyon yapmak istemediğini söyleyen CHP Türk — İş'e kızdı; CHP ile hükümet kurmaya yanaşmayan AP, Türk — İş'e kızdı; «Sağ koalisyon» önerenler Türk — İş'e kızdı.

Oysa Türk — İş, şu anda karşı karşıya bulunduğumuz büyük ekonomik tehlikeyi önlemenin ülkemizin geleceği bakımından en önemli sorun olduğunu düşünüyor, parti çıkarlarının hiç olmazsa kriz dönemi arefesinde bir yana bırakılmasını istiyordu.

İş çevreleri de CHP — AP koalisyonunu önerdiklerinden, Türk — İş, sermayenin paraleline girmiş gibi gösterilmek istendi. Oysa, CHP — AP koalisyonu yurdumuzda ilk olarak Türk — İş tarafından önerilmişti; iş çevreleri daha sonra ayni görüşe katılmışlardı. Bir başka ifade şekliyle, sermaye, işçi hareketinin görüşüne yaklaşmıştı.

Bir hususu açıklığa kavuşturmak gerekecektir. İşçi sendikalarıyla sermayenin her zaman birbirlerinin söylediklerinin tersini savunan kuruluşlar olarak görülmemesi gerekir. Örneğin demokratik düzen işverenler tarafından benimseniyor diye, işçi hareketi demokrasiye karşı mı çıkacaktır? İşverenlerle işçilerin demokrasi anlayışları arasında elbette fark vardır; işçi hareketi kendi demokrasi anlayışını yerleştirmek için mücadele eder. Ama işverenlerle ayni paralelde görünme endişesine kapılıp «madem onlar demokrasiyi savunuyor, biz demokrasiye karşıyız» demek mümkün müdür?

Yurt çıkarlarını, kişisel çıkarların üstünde tutan işverenlerle işçi hareketlerinin ayni görüşlerde birleşmesi bir yana, işbirliği yaptıkları, ortak tedbirler saptadıkları da batıda sık sık görülür. Federal Almanya'da son olarak, işçi hareketiyle işverenlerin ortak tedbirler aldıkları biraz önce belirtilmişti.

İşçilerle işverenlerin daima birbirlerinin söylediğinin tersini söylemeleri, birinin ak dediğine öbürünün kara demesi, sınıf mücadelesinin yoğunlaştığı dönemlerin özelliğidir. Yurdumuzda şu anda sınıf mücadelesi yapmak yerine, ülkeyi tehdit eden tehlikeye karşı ortak olarak tedbirler almak zorunluğu vardır. Eğer, işçiler ve işverenler bir görüşte birleşiyorlarsa, kritik dönemde bunu bir güvence unsuru olarak görmek gerekir. Bu ayni zamanda, CHP Genel Başkanı Sayın Bülent Ecevit'in görüşüdür. Sayın Ecevit'in Çalışma Bakanlığı sırasında yaptığı bir konuşmayı hatırlamakta yarar vardır.

Şöyle diyordu sayın Ecevit :

«Çatışır sanılan işçi — işveren menfaatlerini bağdaştırabilmenin ilk çaresi, işverenle işçinin, kendi menfaatlerini aşarak, ulusun menfaatleri seviyesine çıkmaları, kendi menfaat ayrılıklarına o seviyeden bakmalarıdır; ana ülkü olarak memleketi en kısa zamanda çağdaş uygarlık seviyesine ulaştırmayı, temel ilke olarak da sosyal adaleti benimsemeleridir. Bu ülkü ve ilkeyi bir defa benimsedikten sonra, işçi ile işveren, memleketin kalkınmasına menfaat çatışması halinde değil, menfaat dayanışması halinde hizmet edebileceklerdir. İşçi ile işveren eğer, aralarında menfaat çatışması yerine böyle bir menfaat dayanışması kurabilirlerse, hızlı iktisadi kalkınma çabasının birçok toplumlarda açtığı sosyal yaralardan Türk toplumunu masun kılabileceklerdir.

....

Türk toplumu, sınıf ayrılıkları şuuru ile insanlık onurunu zedeleyici bir şekilde bölünmek talihsizliğinden bugüne kadar kurtulmuştur Sınıf ayrılıkları şuuruna dayanan tehlikeli ve yıkıcı akımlardan, Türkiye'miz onun için bugüne kadar korunabilmiştir.»

Görülüyor ki, işçilerle işverenler ayni görüşü savundular diye Türk — İş'i suçlayan CHP'liler, aslında Türk— İş'ten önce, kendi genel başkanlarıyla ters düşmektedirler.

CHP — AP koalisyonunu önerdiği için, Türk — İş'e yöneltilen «sermaye sınıfları ile işbirliği», «kapitalizmin yandaş kuruluşu olma» suçlamaları, partizanlığın mantıklı düşünme yeteneğini de nasıl ortadan kaldırdığını göstermektedir. CHP, AP ile değil de, yeterli çoğunluğu elde edebileceği bir diğer parti ile koalisyon kurarsa, AP'den daha soldaki bir parti ile mi işbirliği yapmış olacaktır? Ya da CHP dışındaki partiler anlaşıp koalisyon kurarlarsa, CHP'lilere göre daha olumlu bir sonuç mu alınmış olacaktır?

Demokrasiye bağlılığın en doğal sonucu, ulusun iradesine saygıdır... 14 Ekim seçimlerinin sonucu, ulusumuzun iradesini göstermiştir, bu sonuca saygılı olunmalıdır. Bu sonuçlara göre, koalisyon formülleri bellidir. Koalisyon yapacak partiler, sudan bahanelerle, kaprislerle hareket ediyorlarsa, bu, sorumluluktan kaçma demektir. «Şu partiyle işbirliği yapmam, ötekiyle yaparım» denildiği zaman, birinci partiyle program ayrılığı, ötekiyle programlarda bir benzerlik olması gerekir. Yurdumuzda ise tamamen aksi olmaktadır. Partiler programları kendi programlarına tamamen ters düşen partilerle koalisyona razı olmaktadırlar da, programlarda ortak noktalar bulunabilecek partilere sırt çevirmektedirler.

Bir an için, gözlerdeki partizanlık örtüsü kaldırılsa, yurt çıkarları bakımından çok olumlu adımlar atılacaktır ama, ne acıdır ki, partizanlığın bütün iyi duyguları sildiği, karanlık bir dönem yaşıyoruz.

Hükümet buhranı nihayet o hale gelmiştir ki, artık, program benzerliklerinden vazgeçilmiş, kim kuracaksa kursun artık şu hükümeti denilecek noktaya erişilmiştir. Bütün ulusun ortak dileği, hangi partiler gerçekleştirirse gerçekleştirsin, hükümetin teşkil olunmasıdır.

ÇIKAR ÇEVRELERİNİN TÜRK — İŞ'E HÜCUMU

Türk — İş'i suçlayarak yıpratma çabalarının bir başka yönüne de dikkatleri çekmek gerekecektir.

Yurdumuzu tehdit eden büyük kriz, enerji buhranı ile büsbütün artmaktadır.

Karşılaşılan buhrandan dolayı, bütün sorumlular, yetkililer basiretsiz, dar açılı politikalarının hesabını vermek durumundadırlar. Çünkü, Türk İşçi Hareketi, yıllardanberi, bütün sorumlu ve yetkilileri böyle bir enerji buhranı tehlikesine karşı uyarmaktadır.

Türk İşçi Hareketi daha yıllar öncesinde, ulusal bir yakıt politikası saptanması ve enerji üretimimizin, dışa bağlı fuel oil yerine, kendi kaynaklarımıza dayanan linyitle sağlanmasını önermiş ve bu önerisini her fırsattan yararlanarak tekrarlamıştır. Hattâ fuel oil'e dayalı enerji üretiminin, Ortadoğuda bir buhran çıkması ya da yabancı petrol şirketlerinin petrol fiyatlarıyla oynamaları halinde Türkiye'nin zor durumlara düşeceği dahi, yıllar öncesinden beri açıklanmaktadır. Bütün bu uyarılara rağmen, enerji üretimimiz, fuel oil'e dayanmış bütün yeni tesisler fuel oil'le çalışacak şeklinde yapılmıştır.

Şimdi bu yanlış politikanın acısı çekilmektedir, daha da çekilecektir.

Bütün dünya şimdi gözünü kömüre çevirmiş bulunmaktadır. Oysa Türkiye, yıllardanberi linyit kaynaklarını özel teşebbüs elinde heba etmiş, kötü işletme yöntemleri yüzünden yüzbinlerce ton kömür rezervimiz yanmaya terkedilmiştir. Bu durum da, Türk İşçi Hareketi tarafından yıllardanberi yetkililere duyurulmaya çalışılmakta, linyitlerin devlet eliyle işletilmesi istenmektedir.

Şimdi Türk — İş, bütün bunların

hesabını sormak ve linyitlerin derhal devletleştirilmesini istemek hazırlığındadır.

Türk — İş'in bu yönde önemli girişimlerde bulunacağı bazı çevreler tarafından tahmin **edildiği için özellikle** şu sıralarda Türk — İş'in susturulması istenmektedir. Türk — İş yoğun bir suçlama ve hücum kampanyası ile yıpratılırsa, kendi bütünlüğünü sağlama gayreti içinde, bünyesine dönük çalışmalar yapacağından, diğer çalışmaları duracak ve bir takım çevreler de bugüne kadar olduğu gibi, vurguna devam edeceklerdir.

HALKA AÇIK
ŞİRKETLER KONUSU

Ayni düşüncenin bir başka örneğini de, yeniden ortaya atılmış, «halka açık şirketler önerisinde» görmek mümkündür. Halkın ve özellikle yurt dışındaki işçilerin parasına el koyma isteğinin sonucu olan «halka açık şirketler» önerisi daha önce kamuoyuna sunulduğunda, buna karşı çıkan tek kuruluş Türk — İş olmuştu. Türk — İş oynanmak istenen oyunu açığa çıkarmış, halkın parasının maceraya sürüklenmesini engelleyeceğini açıklamıştı. Türk — İş, halkın ve işçinin birikmiş parasının yeni yatırımlara yönelmesinin büyük fayda sağlayacağını belirtmiş; ancak bunun, devlet öncülüğünde yapılmasını ya da halka açık şirketlerin devlet ve ortaklar tarafından denetlenmesini, imtiyazlı hisse senedi sistemine son verilmesini sağlayacak sermaye piyasası kanununun çıkışından sonra gerçekleştirilmesini istemişti. Türk — İş'in bu çıkışı yüzünden, iki yıl önceki yoğun propaganda ve yoğun çabalar sonuç vermemiş, halkımız ön sezisinin de yardımıyla, oyuna gelmemiş, parasını kaptırmamıştı.

Son zamanlarda ayni oyun yeniden sahneye konulmak istenmektedir. Ancak yine Türk — İş'in karşı çıkacağından endişe edilmekte; bu yüzden **İşçi Hareketi susturulmak istenmektedir.**

Linyitler konusunda olduğu gibi, Türk — İş yoğun suçlamalar ve yıpratma **çalışmaları karşısında susacak ve** herkes meydanda at oynatacaktır.

Türk — İş'e son zamanlarda yöneltilen suçlamalar, bölme çabaları ve iftira kampanyasının ardında gizlenen gerçekler bunlardır.

Türk — İş'i yoğun bir suçlama ve iftira kampanyası ile karşı karşıya bırakıp susturmak isteyenlerin gizli bir ittifak kurdukları artık anlaşılmıştır.

Türkiyede çıkar düşüncelerinin **sahneye koyduğu bir büyük oyun oy**nanmakta ve ülke çıkarları, şimdiye kadar olduğu gibi yine geri plâna itilmektedir.

TÜRK İŞÇİ HAREKETİNİN
BÜTÜNLÜĞÜ

Yeni sendikaların kurulduğunu, Türk — İş'in bölündüğünü öne sürenler, kamuoyunda Türk İşçi Hareketi parçalanıyor görünümü yaratmak isteyenler, işçi hareketinin her zamankinden daha fazla bütünlük içinde olduğunu iyi bilmelidirler.

Sendika seçimlerini kaybeden, sendika içi demokrasiyi hazmedememiş bir — iki eski yönetici Türk — İş'ten **gidebilir, ama işçi asla Türk — İş'ten** gitmez. Çünkü, Türk işçileri sendika**cılığın bilincine varmış, bütünleştikçe** güçlendiklerini görmüşlerdir.

Herhangi bir sendikaya girecek olan işçi, ilk olarak sendikanın Türk — İş bünyesinde olup olmadığını sormakta, Türk — İş'e bağlı sendikalara üye olmaktadır.

Türk — İş dışındaki kuruluşlardan çoğu, geçen yıl yapılan 9'uncu Genel Kurulumuza müracaat ederek, Türk — İş'e girebilmek için karar alınmasını istemişlerdir.

TÜRK — İŞ VE «SOSYAL
DEMOKRAT KONSEY»

Türk — İş'e son zamanlarda yö**neltilen bazı saldırıların, suçlamaların** «Sosyal Demokrat Sendikacılar Konseyi» adına yapıldığı öne sürülmektedir.

Sendikalar demokratik birer kuruluş olarak, politikalarını yetkili organlarında görüşüp saptarlar. Bu yolla belirlenmemiş bir görüşü ortaya atanlar, bunun, sadece kendi görüşleri olduğunu açıklamak durumdadırlar.

«Sosyal Demokrat Sendikacılar Konseyi», Türk — İş 9'uncu Genel Kurulundan önce bazı sendika yöneticileri tarafından kurulmuş; ancak, konsey görüşlerinin teşkilâtları bağlamadığı da hiçbir yoruma yer vermeyecek açıklıkla Türk — **İş'e bildirilmişti. Zaten Konseyin kurucuları ve üyeleri** de sendikalar değil, kişisel görüşleriyle sendikacılardır.

Sosyal Demokrat Sendikacılar Konseyi üyesi sendikacı arkadaşlarımızın görüşleri, Türk — İş 9'uncu Genel Kurulunda en demokratik şekilde tartışılmıştır. Konsey üyesi sendikacılar da, Genel Kurulun sonuçlarını, demokrasiye olan bütün saygılarıyla benimsemişler, dayanışma ve işbirliğinin gereklerini yerine getirerek, Türk İşçi Hareketi içindeki görevlerine devam etmişlerdir. Genel Kuruldan sonra, Türk Sendikacılık Hareketi, tam bir bütünlük içinde çalışmalarını sürdürürken, sendikacı arkadaşlarımız da Türk — İş'le ilişkilerinde, sendikacılık ilkelerine aykırı herhangi bir tutum ve davranışa girmemişlerdir. Ancak, kendisini kamuoyuna «Sosyal Demokrat Sendikacılar Konseyi» başkanı olarak **tanıtan Abdullah Baştürk zaman** zaman, Konsey adına konuştuğu görünümünü yaratarak, Türk — İş'e saldırılarda bulunmaktadır.

Türk İşçi Hareketi, büyük bir üzüntü ile karşıladığı bu saldırı suçlamaların, konsey üyesi diğer sendikacılar tarafından da onaylanmadığı inancındadır.

DIŞARDAN YAPILAN
MÜDAHALELER

Yeri geldiği için Türk İşçi Hareketine dışardan yapılmak istenen müdahaleler üzerinde de durmak gerekmektedir.

Türk İşçi Hareketi, sendikaların güçlenmeğe başladığı günden bu yana belirli siyasi kanaat taşıyan kişi ya da kuruluşların dikkatini üzerine çekmiştir. Bunlar, zaman zaman bazı sendika yöneticileri aracılığıyla, Türk Sendikacılık Hareketi üzerinde siyasi amaçlarına ulaşma gayretine girmişlerdir. Ancak Türk — İş ve üyesi kuruluşlar, bugüne kadarki tutumlarıyla olaylara doğru teşhis koyduklarını göstermiş ve siyasi partilere karşı bağımsızlıklarını korumayı başarmışlardır.

Bazı politikacılar, yurdumuzun yakın bir geçmişte karşılaştığı buhran nedenlerini çabuk unutmuşa benzemekte, ideolojik tartışma ve çatışma-

lara yol açan kavram ve sloganlar kargaşasını bu defa da İşçi Hareketi bünyesinde sürdürmek istemektedirler. Bu çeşit kavram kargaşalıklarının yurdu nerelere getirdiği tesbit olunmuştur. Bizans oyunlarından vazgeçmenin ulus hayrına ve yurt çıkarlarına olduğunun bilinmesinin zamanı gelmiştir.

Türk İşçi Hareketinin bünyesi dışından telkin edilecek yeni modellere ihtiyacı yoktur. Türk Sendikacılığı, Atatürkçülüğü bir metod olarak benimsemiş ve bu yolda hareketle, ilkelerini gerçekleştirmeyi kendisine hedef almıştır. Bunun dışındaki her türlü davranış Türk İşçi Hareketinin bütünlüğüne aykırı düşecektir.

Türk İşçi Hareketinin, bünyesi dışında kimsenin yol göstericiliğine de ihtiyacı yoktur. Yolunu kendisi çizecek, yönetimini kendisi tayin edecek bilinçtedir.

TÜRK — İŞ BÖLÜNEMEZ

Bu arada, kamuoyunda Türk — İş'in bölünmekte olduğu görünümünü yaratmak için ısrarlı bir gayret içine girildiği de görülmektedir.

Abdullah Baştürk, son demecinde, Ankarada metal işkolunda kurulan yeni bir sendikayı örnek göstererek, işçilerin kitleler halinde Türk — İş'ten koptuğunu iddia etmektedir.

Türk — İş'e bağlı Metal — İş Sendikasının kongresinde seçimleri kaybeden eski yöneticilerin kurdukları bu sendikaya Türk — İş'e bağlı bir tek metal işçisi dahi katılmamıştır. Türk — İş'ten ayrılan, sadece bir kaç eski yönetici olmuştur. İşçinin Türk — İş'ten ayrılmayacağı bu yöneticilerce de bilindiğinden, kurulan yeni sendikanın tüzüğüne «Türk — İş'in üyesi olduğu» kaydedilmiştir.

Türk — İş'in bölünmekte olduğu zayıf düştüğü, işçinin Türk — İş'ten koptuğu lâfları yıllardanberi durmadan söylenir. Ama yıllar önce Türk — İş'ten kopan Disk'e bağlı sendikaların eski üye sayılarını bile koruyamamış olmaları, Türk — İş'in bölünmezliğinin en açık örneği sayılmak gerekir.

Bölünmek bir yana, Türk — İş'in üye sayısı her yıl durmadan artmaktadır; çünkü, Türk — İş işçinin simgesi olmuştur.

TARİHİ GÖREV

Bu arada dikkatlerden kaçmayan bir nokta vardır: Fikir özgürlüğünün savunucusu olduklarını öne süren, fikre saygı gösterilmesini isteyenler, kendi fikirleri ile uyuşmayan fikirlere hemen, «sermaye ile işbirliği yapmak», «işçi sınıfına ihanet etmek» gibi suçlamalarla saldırıya girişmektedirler.

Türk — İş kendisine yöneltilen suçlamaların, iftiraların ezikliği içinde kalıp susacak bir kuruluş değildir. Bunu herkes çok iyi bilmeli, tutumunu ona göre ayarlamalıdır.

Türk — İş ulusumuzun çıkarları söz konusu olduğu zaman, sendikacılık ilkelerinden hiçbir sapma yapmadan, her Anayasal ya da meşru kuruluşla işbirliği yapmaya da hazırdır. Bu yüzden kendisine yöneltilecek suçlama ve iftiralara da aldırmayacaktır.

Türk — İş, gücünü işçiden alan, halkımızın emekleriyle geçinen çok büyük kısmıyla ittifak halinde, yurt çıkarlarını korumayı amaç almış bir kuruluştur. Çıkarları koruma yolundaki savaşında, ister siyasi partilerden, ister çıkar çevrelerinden, isterse bütün bunların gizli ittifakından gelsin. bütün saldırıları bir kenara bırakacak. gerçekleri işçiye ve halkımıza duyurmaya devam edecektir.

Bu, Türk — İş'in tarihi görevidir. Görev yapılacaktır.»

TÜRK-İŞ'TE ASGARİ ÜCRET ÇALIŞMASI YAPAN KOMİSYON
Amaç İşçinin Refahı

Asgari ücret çalışmaları

Son yıllarda her geçen gün biraz daha artan hayat pahalılığı karşısında, asgari ücretlerin yeniden tespiti için yapılan çalışmalar hızla sürdürülüyor. Asgari ücreti tespit edecek olan Hükümet- İşçi- İşveren temsilcilerinden kurulu Asgari Ücret Tespit Komisyonu Nisan ayının ilk haftası içinde toplanarak, çalışmalarına başlayacak.

Hükümetin çalışma hayatını düzenleme çalışmaları içinde önemli bir yeri olan asgari ücretlerin yeniden tespiti konusunda, ilk çıkışı Çalışma Bakanı Önder Sav, yaptı ve asgari ücretlerin mutlaka artırılacağını söyleyerek *«Ancak asgari ücretlerin saptanması yetmiyor. İşverenin de asgari ücrete saygılı olması gerekiyor. Asgari ücrete saygılı olmayan işvereni amansız şekilde takip edip, onu yasa sınırları içine çekecek yolları hazırlayacağız.»* dedi.

Bakan, açıklamasında en az geçim indiriminin asgari ücret düzeyine çıkarılmasına çalışıldığını da bildirdi.

TÜRK-İŞ'TE ÇALIŞMALAR

Asgari ücretlerin yeniden tespit edilmesi ile ilgili işçi görüşünü belirlemek üzere Türk-İş'te de çalışmalara büyük bir hız verildi. Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç'un başkanlığında 26 Mart günü yapılan toplantıya, Asgari Ücret Tespit Komisyonu işçi üyeleri; Şevket Yılmaz, Sadık Şide, Mustafa Başoğlu, Orhan Erçelik ve Erdoğan

Toplu Sözleşme Komitesi toplandı

1974 Ağustos ayı sonuna kadar tamamlanması beklenen, kamu ve özel kesimde çalışan işçileri kapsayan, toplu iş sözleşmelerinde izlenecek ortak politikayı tespit etmek için Türk-İş'te bir toplantı yapıldı.

450 bin işçiyi kapsayacak olan bu toplu sözleşmelerle ilgili 14 milli sendika ve federasyonun yöneticileri Türk — İş Genel Başkanı Halil Tunç'un başkanlığında toplandılar.

Türk — İş Yönetim Kurulu kararı ile kurulan beş kişilik «Toplu Sözleşme ve Birleşik Grev Komitesi» üyelerinin de katıldığı bu toplantıda, sendikalar arasındaki dayanışmanın daha güçlü olarak sağlanması ve bu konuda sık sık toplantılar yapılması kararlaştırıldı.

Toplantıda, toplu sözleşme görüşmelerine katılacak sendikaların ücret istekleri üzerinde de önemle duruldu. Ücret isteklerinde, fiyat artışlarının önünde tutulması ve hükümetin aldığı son ekonomik kararların dikkate alınması kabul edildi.

Toplu sözleşme sürelerinin iki yılı aşmaması kararının alındığı toplantıda, sözleşme görüşmelerine katılacak olan sendika yöneticilerinin aralıksız çalışacak olan «Toplu Sözleşme ve Birleşik Grev Komitesi» ile işbirliği yaparak günün ekonomik koşullarının değerlendirmesi de karar altına alındı.

Balcı ile Türk-İş Yönetim Kurulu üyelerinden Ahmet Kurt, Halil İbrahim Çapan, Yılmaz Gümüşbaş ve İsmail Özkan katıldı. Hükümetin ve işveren kuruluşunun görüşlerini yakından izleyen Türk-İş, çalışmalarında, asgari ücretin ulusal düzeyde ve tek tip olarak tespiti konusunda tam bir görüş birliğine vararak, bu konuda ısrarlı davranmayı kararlaştırdı.

TÜRK-İŞ'İN GÖRÜŞÜ

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'na sunulacak olan işçi görüşünden ana ilkeler şu şekilde saptandı.

«Ülkemiz bugün kalkınma savaşının önemli bir aşaması ile karşı karşıya bulunmaktadır. Gerçek kalkınmanın ana unsuru çalışanlara gelir dağılımında yaptıkları işe uygun ve insanlık haysiyeti ile bağdaşan bir pay sağlamaktır.

Türkiyede bu pay ne olmalıdır? Bugünlerde enine boyuna görüşülmeye başlanan konu budur. İşçiye ve ailesine insanca yaşamasını mümkün kılacak ve insanlık haysiyetiyle bağdaşacak bir ücret ödenmesi gereği, zamanımızda dünyanın pek çok ülkelerinde artık tartışma konusu bile olmayan temel ilkelerden biridir. O kadar ki, batı ülkelerinin çoğunda bu pay «kutsal ücret» adıyla anılmaktadır.

Asgari ücreti, diğer bir deyişle kutsal ücreti, ekonomik ölçülerin ötesinde sosyal bir ücret olarak kabul etmek gerekir.

Sosyal ücret olarak anılan ve temeli işçiye insanca yaşayabileceği bir ortam yaratmaya dayanan ücret, tarih boyunca önemini korumuştur. Bu ücretin ulusal düzeyde ülkelerin çoğunda alınan tedbirlerin 1919 yılın Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (ILO) nın kurulmasıyla ulusal sınıfları aşan bir nitelik kazandığını görmekteyiz.

Asgari ücret, artık, ulusların kendi sınırları içinde çözümleyecekleri bir problem olmaktan çıkarak, uluslararası bir sosyal politika olmuştur. İşçi, işveren yetkililerinin ortaklaşa temsil edildikleri Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (ILO) herşeyden önce «işçinin ve ailesinin yalnızca geçimini temin eden ücret insanca yaşamaya yeterli bir ücret değildir» diyerek konuya açıklık getirmiş, bu yönde sarfedilecek çabanın «işçinin insanca yaşaması için yeterli ücrete sahibolması kriterlerinden hareket etmek gerektiğini» belirlemiştir. Uluslararası Çalışma Teşkilâtı aksi tutum ve davranışların, sefaletin kaynağı olacağını belirtmiş ve «sefaletin olduğu yerde refahın tehlikede olduğu» gerçeğini ortaya koymuştur.

Çalışma Teşkilâtı, bu konuda o derece ileri bir sosyal görüş meydana getirmiştir ki, «bir işyeri eğer bir işçiye insanlık haysiyetine yaraşan ve insanca yaşaması için elverişli bir ücret ödeyemiyorsa o işyeri o ülkenin ekonomik ve sosyal politikasına uygun açılmış bir işyeri değildir, o işyerinin kapanması ülkenin ekonomik ve sosyal politikasının bir gereği olmalıdır» görüşünü kabul etmiştir. Avustralya, ILO'nun bu görüşünü benimseyen ve uygulayan pek çok ülkeden biridir.

İşçiye, insanlık haysiyeti ile bağdaşan ve insanca yaşaması için yeterli bir ücret ödenmesi ilkesi, 1961 Anayasasında da yer almaktadır. Anayasamızın 45. maddesi (devlet, çalışanların insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlamalarına elverişli adaletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alır) demek suretiyle, konuya açıklık getirmiş devleti, ücrette adaleti sağlamakla görevlendirmiştir.

Esasen her toplumda adaletin sağlanması devlete düşen bir görevdir. Toplumda düzen, adaletle sağlanır. Bir ülkede herkese, özellikle, toplumun ihtiyaçlarını sağlayan en önemli üretim unsuruna hakkının payını tam olarak vermek, adaletin başta gelen gereğidir. Toplum düzeninin bir başka şekilde korunamayacağı da muhakkaktır.

Ücrette adaleti gerçekleştirmeye çalışırken üretim unsuru olan emeği bir mal olarak görmeğe imkân yoktur. Bugün bazı çevreler, insan emeğini bir mal saymakta ve herkesin elindeki malı istediği şekilde satabilme serbestisine sahip olduğu mantığından hareketle, emeğin de hangi şartlar ve ne karşılığında olursa olsun satılabileceğini ileri sürmektedirler. Oysa insan emeğini bir mal olarak görmeye ne hukuken ve ne de fiilen imkân vardır. Çünkü emek, insan dediğimiz tüm hukukun sahibi ve konusu saydığımız mevcudiyetten ayrılamaz.

Yurdumuzda bugüne kadar gerçekçi bir ücret politikasının belirlenmemiş olması etkilerini en vahim şekilde asgari ücretlerde hissettirmiştir. Yıllarca ücret artışları tehlikeli gösterilmeye çalışılmış, tutarlı bir ücret politikasının

gelir dağılımındaki adaletsizlikleri düzeltme araçlarından biri olduğu gerçeği görülmek istenmemiştir.

Bu dönemi, (ücret artışları, prodüktivite artışı ile paralel olmalıdır) ilkesi ve buna bağlı maksatlı bir propaganda safhası izlemiştir. Asgari ücretin tesbitini prodüktivite artışına bağlayan ve kalkınma plânının da bu görüşten hareket ettiğini öne süren tutarsız görüşün çağımızda yeri yoktur. Asgari ücretin tesbitinde ölçü, sosyal adalet ilkeleridir. Asgari ücret ekonomik ölçülerin ötesinde sosyal bir ücret, kutsal bir ücrettir.

Görülmektedir ki, konu hangi açıdan ele alınırsa alınsın asgari ücretlerin gerçekçi bir şekilde ele alınıp belirlenmesinde ana kriter sosyaldir. Bu duruma göre bundan önce 2 defa milli seviyede tespit edilen asgari ücrette bu ana kritere gereken ağırlık Türk-İş'in bütün ısrarlarına rağmen verilmemiştir. Bu defaki tespitte durum, siyasal bakımdan değişik bir görünüm kazanmıştır. Çünkü asgari ücrette sosyallik ilkesi Türk-İş gibi hükümet tarafından da ana ilke olarak benimsendiği ifade edilmektedir. Ana ilkede birleşildikten sonra iki dönemdir uygulanan asgari ücret politikası ve bu ücretin tespitinde geliştirilmek istenen model, ülke gerçeklerine ve asgari ücretin uluslararası alanda kabul edilen anlamına uygun bir biçimde tespiti daha da kolaylaşmıştır. Bu görüşlerin ışığı altında bir asgari ücret modeli geliştirilecekse, üç temel prensipte birleşmek gerekecektir. Bunlardan birincisi ilk uygulamada dikkate alınan ancak ikinci uygulamada dikkate alınmayan işçinin ailesi konusudur.

Burada üzerinde dikkatle durulması gereken nokta gelirlerin kıyaslanması sırasında fert başına milli gelirle asgari ücretin özellikle bazı çevrelerce karşılaştırılmasıdır. Asgari ücret her ne kadar tek bir işçiye ödenen ücret ise de bu miktar aslında bir ailenin geçimini sağlayacak olan gelir olmaktadır.

1968 yılında Araştırma Merkezimiz tarafından 1/50 örneklemeye dayanarak yapılan işçi aile bütçe anketine göre Türk-İş üyesi işçi ailelerinin % 89.23 ünde bir tek kişi çalışmaktadır. Aynı ankete göre, işçi ailesinde ortalama fert sayısı 6.3 dür. 1968 yılından bu yana geçen altı yıl içinde gelirlerde yükselme olmuş, ancak aynı dönemde fiyatlar da % 92 artmıştır. Artan ücretin çok büyük bir kısım fiyat artışlarıyla değerini yitirmiş, buna karşılık tüketime yönelik ekonomik ve sosyal gelişme sonucu o zaman ihtiyaç olarak nitelendirilmeyen çok sayıda madde, ihtiyaç haline gelmiştir.

Çalışan sayısında artış olup olamıyacağı ise başka bir tartışma konusudur. İş olanaklarının var olduğu bir ortamda bulunulsa idi çalışan sayısının ücret yetersizliği karşısında artması olağandı. Ancak işsizlik sorunu giderek azalmamış ama artmıştır. Bu durumda işçi ailesinde çalışan sayısının artması varsayımından hareket edilmesi mümkün değildir. Nitekim Türk-İş Araştırma Merkezince 1968 yılında işçi ailelerinin ortalama fert sayısı için bulduğu 6.3 sonucu, 1970 genel nüfus sayımında Türkiye için D.İ.E. tarafından 6.4 olarak tesbit edilmiştir. Nüfusun hane-ye bölümü ile bulunan bu sonuç göstermektedir ki aynı evde oturup aynı kazandan yiyenlerin büyüklüğü de artmıştır. Şu halde, işçi için bulunan 6.3 rakkamı, anket yenilense idi küçülmeyecek aksine belki de büyüyecektir.

Yukarıda belirtilen hususlar dikkate alındığında, asgari ücret tespit edilirken kabul edilen yönteme göre işçinin dengeli beslenmesini sağlayacak maddelerin, miktarlarının tespiti ve fiyatlandırılmasının hiç bir anlamı kalmamaktadır. Çünkü işçi hiç bir zaman bu yönteme göre saptanacak ücreti aldığında yöntemin içerdiği dengeli besin ihtiyacına, tespit sırasında hesabedilen miktarı ayıramıyacaktır. Evdeki beş kişinin her türlü ihtiyacını da bu ücretle karşılamak durumundadır. Nitekim ortalama ücretin net 593 lira olduğu dönemde işçi ailesindeki fert başına aylık gelir 93,53 TL. dir. Saptanacak yöntem ne olursa olsun onun doğruluğu uygulanabilirliği ile ölçülecektir. Yöntemde yer alan dengeli besin tablosundaki maddelerin gösterilen miktarlarda alınması, işçinin dengeli beslenmesini sağlıyacaktır.Ama işçi aldığı ücretten o miktarını kendi beslenmesine ayırabildiği takdirde, ailenin diğer fertlerinin ihtiyaçların karşılanması ne ölçüde olacaktır? Saptama sırasında ilk dikkate alınması gereken konu bu gerçekçiliğin sağlanmasıdır.

Asgari ücret modelinin geliştirilmesinde ikinci ana faktör, Anayasamızda öngörülen devlet görevinin yerine getirilmesini sağlamaktır. Anayasamızın 45 inci maddesi şöyle demektedir : «Devlet, çalışanların, yaptıkları işe uygun ve insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlamalarına elverişli adaletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alır.»

Yirminci yüzyıl devletlerinin, özellikle sosyal değerlere önem veren medeni devletlerin, asli fonksiyonlarının başında gelen bu görev, onlara devlet olma özelliğini kazandırmaktadır. Çünkü halkın mutluluğu artık daha da maddileşmiş, ihtiyaçlar artmış, insanca yaşama anlayışı değişmiştir. Geçmişte yapılması mümkün olan çok şey, bugünün değer anlayışı içinde olanak dışı kalmaktadır.

İnsanca yaşama anlayışı, bugünün şartları içinde, sadece ihtiyaçların karşılanması değil, onunla birlikte çağın gerektirdiği gelişme ve yeterlik içinde ol-

Türk-İş Bölge Temsilcileri Ankara'da toplandı

Türk — İcra Kurulu'nun çağrısı üzerine, Türk — İş'in yedi Bölge Temsilcisi, 11 Mart günü Genel Başkan Halil Tunç'un başkanlığında Ankara'da toplandı.

Türk — İş Genel Merkezinde yapılan bu toplantıda, Genel Sekreter Sadık Şide, Genel Mali Sekreter Ömer Ergün, Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir ve Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Ethem Ezgü de hazır bulundular.

Toplantıda, Türk — İş'in izleyeceği politika, teşkilatlarla ilişkiler ve mahalli sorunlar üzerinde duruldu. Toplantı bir gün devam etti.

mayı da kapsamaktadır. Halen uygulanmakta olan asgari ücretlerin ve hatta ortalama ücretlerin, yeterli olup olmadığını tartışmak dahi bu anlayışa ters düştüğünden sadece bundan böyle olması gereken ücretler üzerinde bir anlayış düzeyine ulaşılmasını temenni ediyoruz.

Üçüncü faktör ise, asgari ücret felsefesine ve dünya uygulamasına uygun olarak milli seviyede tek tip asgari ücret tespitidir. Bundan önce geçen iki uygulama döneminde iller sosyo-ekonomik gelişmişlik derecelerine göre gruplandırılarak bölgeler saptanmış ve her bölge için ayrı bir asgari ücret tespiti yapılmıştır. Ancak bölge sayısı giderek azaltılmıştır.

Ulusal seviyede tek tip asgari ücret tespiti bütün ilgili kuruluşlarca benimsenmiş olmasına rağmen bu defa da bölge sayısında azaltma yapılarak yine birden fazla asgari ücret tespitine yönelinmesi artık anlamsızlaşmıştır. Örneğin, İstanbul ile Doğudaki bir ilimizde kurulu bir işyerinin ödeme kapasitesinin farklı olması nedeniyle bu görüşe yapılan itirazlar, asgari ücretin anlam ve felsefesine kendiliğinden ters düşmek demektir. Öte yandan ulusal tek tip asgari ücret tespiti, hükümet programında «kalkınmayı ve sanayi toplumuna geçişi bütün yurtta dengeli olarak hızlandırıcı bir usulle, küçük ve orta boy sanayi kuruluşlarını da çağın gerçeklerine uygun şekilde güçlendiren ve bunlarla büyük kuruluşlar arasında organik bağlantı kuran bir sanayi politikası izlenecektir» diye ifade edilen hedefe ulaşmayı kolaylaştıracaktır.

Ücretin, olması gerekenden az olması, bazı işverenlerimizi kolay kâra alıştırmış. işini geliştirme ve rasyonel çalışma şeklini aramak için bir gereksinmeyi geciktirmiştir. Türkiyede önceleri toplu sözleşme düzeninden çok telâşlanan işverenlerimiz, zamanla bu kaygılarının yersiz olduğunu anlamışlar, Türk ekonomisine ve işyerlerine hakim olan canlılık gelişmeye hizmet etmiştir. Ayrıca talebin yükselmesi yeni iş sahaları açılmasına neden olmuştur. Sanayiin fazla giremediği Doğu illerimiz halen Türkiyenin 1963 öncesi şartları içindedir.

Kaldı ki, ilk bakışta az gelişmiş bölgelerde beslenme masraflarının daha düşük olması düşünüldüğü halde birinci merkezi asgari ücret tespiti sırasında da görüldüğü gibi bölgelerarasında beslenme masrafları birbirine çok yakın tutarlara erişmiştir. Fiyat her bölgede eşit olan şeker v.b. tekel maddeleri, Toprak Mahsulleri Ofisince tesbit olunan un fiyatlarına göre belirlenen ekmek fiyatı, margarin, zeytinyağı gibi bölgeler itibariyle fiyat yönünden büyük farklılık göstermeyen maddelerin besin tablosunda işgal ettiği ağırlıklar dikkate alındığında ve ayrıca uzak bölgelere yapılan ulaştırma masraflarının daha yüksek olacağı düşünüldüğünde ilk yargının yanlış olduğu hemen anlaşılmaktadır.

Ayrıca örneğin birinci tespitten sonra dördüncü bölgedeki fiyat artışları (% 57.5) İstanbuldan (% 46) yüksek olmuş ve bu iki bölge arasında hem tespitteki 3.— TL. fark, hem de fiyat farkı birleşerek bu iki bölge arasında büyük bir dengesizlik yaratılmıştır. Görüldüğü gibi o andaki şartlar ne olursa olsun, ilerdeki durum bilinemiyeceğine göre (ki hükümet programındaki tedbirlerin gerçekleşeceği var sayılırsa durum daha da değişik bir görünüm kazanacaktır.) Bölge vs. gibi unsurlarla asgari ücretin çeşitlendirilmesi adaletin bozulması sonucunu doğuracaktır. Böyle bir düşünce tarzını genelleştirirsek sonuçta Maliyenin de aynı ücreti alan fakat biri İstanbul diğeri doğuda yaşayan iki kişiden ödeme gücündeki farklılık ileri sürülerek farklı vergi talepetmesi de düşünülebilir. Kaldı ki, asgari ücretin nitelikleri daha hassas ve kutsaldır.

Özetle, konuya nereden bakılırsa bakılsın en başta amacın ne olduğunu çok iyi saptamak. yani verilen ödevi iyi anlamak gerekir. Asgari Ücret Tespit edilirken hiçbir aşamada, felsefesinden uzaklaşılamaz. İşçinin ailesi ile birlikte insanca yaşamasını sağlayacak sosyal amaca ulaşmak, asgari ücretin hedefidir. Ancak başta da belirttiğimiz gibi, geçen dönem içinde gerekli tecrübelerin edinildiği ve özellikle hükümetin yeni bir sosyal anlayış içinde bulunduğu sık sık ifade edildiğine göre, bu tespitte asgari ücretlerin felsefesine en uygun düzeye getirilmemesi için hiçbir neden yoktur.»

Mart ayı sona ererken, Türk-İş'te Asgari ücretlerle ilgili olarak yoğun çalışmalar sürdürülüyordu.

SADIK ŞİDE
Türk-İş Genel Sekreteri

S. Şide : "Yurt dışındaki işçi çocuklarının eğitimi zorunludur,,

Türk — İş Genel Sekreteri Sadık Şide, Şubat ayının ortalarında Konya'ya giderek teşkilat çalışmalarında bulundu.

Şide, Konya'da basına yazılı bir demeç verdi ve çeşitli konulara ilişkin görüşlerini açıkladı. Türk — İş Genel Sekreteri, hükümet programında çalışma hayatımızla ilgili konuları memnunlukla karşıladıklarını, fakat «yeterli» bulmadıklarını söyledi, Federal Almanya'da çalışan işçilerimizin çocuklarına okuma olanakları sağlanması için tedbir alınmasını istedi.

Sadık Şide demecinde şöyle dedi:

«Yurt dışında çalışan işçilemizin çocuklarına, Federal Almanya hükümeti, yeterli imkanlar hazırlamamaktadır. Yurt dışında işçi olarak çalışan 9 bin öğretmen vardır. Bunlar Türk çocuklarının öğrenim ve öğretiminde görev alabilirler. Türk işçi çocuklarının yurt dışındaki eğitimi konusu ile Milli Eğitim Bakanlığımız ilgilenmelidir.

Önümüzdeki günlerde, Ankara'da Başbakan Ecevit'in başkanlığında, ilgili bakanlık temsilcileri ve Türk — İş İcra organı üyelerinin katılacağı bir toplantı yapılacaktır. Bu toplantıda, 5'i yurt dışındaki, 11'i de yurt içindeki işçileri ilgilendiren 16 kanun teklifi üzerinde görüşme açılacaktır.

Toplantıda, kanunlara yapılacak ek ve değiştirme teklifleri de görüşülecektir. Bunlar arasında, yurt dışında çalışmaya giden işçilerimizin askerlik yoklamalarının ertelenmesi, işçi pasaportlarında oturma sürelerinin sınırsız olması. geçmiş hizmetlerin borçlanılması, İşçi Yardımlaşma Kurumu kurulması, konut kredilerinin iki misline çıkarılması gibi konular da bulunmaktadır.»

Sadık Şide, daha sonra İşçi Yardımlaşma Kurumu'nun kurulmasıyla sermaye birikiminin 450 milyon lira olacağını, işçiler için tüketim kooperatifleri açılacağını, yüksek öğrenime devam eden işçi çocuklarına yurt ve burslar sağlanacağını sözlerine ekledi.

Sadık Şide 3. Beş Yıllık Plân yeniden ele alınmalı dedi

Türk — İş Genel Sekreteri Sadık Şide, Şubat ayı başlarında Anadolu Ajansına verdiği özel demeçte, istihdam sorunu üzerinde durdu ve Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânının bir kez daha elden geçirilmesi gerektiğini söyleyerek, «Devlet Planlama Teşkilatının rakkamlarına göre bir işçiye çalışma imkanı sağlamak için, bu yıl 50 bin liralık yatırım yapmak lazımdır» dedi.

Türk — İş Genel Sekreteri, bu arada emeklilik konusu üzerinde de durdu, Türkiye'nin özellikleri dolayısıyle, Türk işçisinin küçük yaşta iş hayatına atıldığını bu yüzden de, yeni sorunların ortaya çıktığını söyledi, kısa süre önce vefat eden Seyfi Demirsoy'un «yakında karşımıza genç bir emekliler ordusu çıkacaktır» *dediğini hatırlatarak* «merhum Genel Başkanımızın *bu tahmini şimdi gerçekleşmek üzeredir*» dedi.

Şide demecinde şöyle dedi :

«Türkiye'de, artan nüfus ve köyden şehire akın sebebiyle iş bulmak zorunluluğundayız.

İstihdam sorununun üzerinde, her yıl 40 bin kişiye iş bulacak şekilde durmamız lâzımdır. Önce şunu açıklayalım : Devlet Plânlamanın rakamlarına göre, gelecek yıl bir işçi çalıştırabilmek için, bu yıl 50 bin liralık yatırım yapmak lâzım. Biz her yıl değişen iş hayatına gelen, iş talep eden 400 bin insana iş bulmak zorundayız. Bu da göstermektedir ki : 400 bin defa 50 binin yalnız yatırıma sevkedilmesi lâzım gelmektedir. Hemen şunu ifade etmek yerinde olur; buna da bu günlerde imkân bulunamıyor.

Bu şartlar altında Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânının tekrar elden geçmesi lâzımdır ve bu da sürpriz olmaz. Yani Üçüncü Beş Yıllık Plânın bu hali ile bırakılmıyacağı bellidir. Bunu yeni hükümetin ele almasını beklemek de herkesin hakkıdır.

Bizim, Türk — İş olarak, genel kurulda hazırlanmış 11 kanun teklifimiz var, bunlar yönetim kurulumuzda olgunlaştırılmış ve son şekline getirilmiştir.

Bütün bu meseleleri başlıkları ile sayın Başbakana arzedeceğiz. Genel kurulun 11 kanun teklifi ötekilerle birleştirilerek 16'ya çıktı, bunların beşi yurt dışında çalışan arkadaşlrımızla ilgilidir. Almanya'da da tetkikler yapmak imkânını buldum, bu konu üzerinde, hem hükûmetin hem de Türk — İş'in, şu yeni devrede, beraberce çalışmaları lâzım geliyor.»

Maden Federasyonu ulusal enerji politikası istedi

Türkiye Maden İşçi Sendikaları Yönetim Kurulu, yaptığı olağan toplantısından sonra bir bildiri yayınladı ve özellikle enerji sorunu, ulusal kaynağımız kömürün enerji üretiminde kullanılması ve çeşitli yurt sorunları üzerinde durdu.

Yurdumuzun ekonomik bakımdan güç bir dönemde olduğu hatırlatılan bildiride, dünyayı tehdit eden ekonomik krizin, Türkiye'yi de etkisi altına aldığı kaydedildi ve şöyle denildi :

«Bugün herkesin çözüm aradığı enerji buhranının başlangıcı yıllarca önceye dayanır.

Yıllardan beri, yurdumuz ulusal bir enerji politikasından yoksundur. Federasyonumuzun ulusal bir enerji politikası saptanması için yıllardır yetkililere yaptığı çağrı, cevapsız kalmıştır.

Federasyonumuz, enerji üretiminin fuel oil'e dayanmasının ülkemiz için ne büyük tehlike olduğunu yıllardanberi yetkililere duyurmaktadır. Daha yıllarca önce, Federasyonumuzun yaptığı açıklamalarda, fuel oil'in dışarıya bağlı olduğunu, Ortadoğu'da herhangi bir buhran ya da ambargo konulması halinde Türkiye'nin petrolsüz, dolayısıyla da enerjisiz kalacağı söylenmişti.

Federasyonumuz, enerji üretimimizin dışarıya bağlı fuel oil'e dayanması yerine, ulusal kaynağımız olan kömüre dayanması gerektiğini yetkililere duyurmuş; ama büyük petrol tröstlerinin yurdumuzda kurduğu hakimiyet çemberi kırılamamıştır.

Türkiye'nin bugün karşılaştığı enerji buhranının başlıca sorumlusu, yıllardır, bütün uyarılara rağmen, petrol şirketlerini daha da zenginleştirmeye çalışan yetkililerdir.

Hidroelektrik santrallarla, enerji üretimimiz tabiatın insafına bırakılmış; kurak yıllar birbirini izleyince, bu santrallar çalışamaz hale gelmiştir.

Fuel Oil'le çalışan santralları enerji üretimimiz yabancı petrol şirketlerinin arzusuna teslim edilmiş; bir anda fiatlar artırılınca enerji maliyeti alabildiğine yükselmiştir.

1972 yılı Eylül ayı ortalarında İstanbul'da önemli bir toplantı yapılıyordu. Dünyanın çeşitli ülkelerinden gazetecilerin izlediği ve bazı siyasi parti liderleri ile bakan ve milletvekillerinin katıldığı toplantıda gür sesli bir işçi lideri konuşuyordu.

Yabancı gazeteciler, konuşmayı dikkatle izliyorlardı. Zaman zaman da alkışlamaktan kendilerini alamıyorlardı. Konuşan Türk-İş Genel Başkanı Demirsoy'du ve basının çeşitli sorunları ile basın özgürlüğü konusunda görüşlerini açıklıyordu.

Uluslararası Gazeteciler Federasyonu (FIJ) Genel Kurulunun toplantısının Türkiye'de yapılması bir hayli tartışmalara yol açmıştı. Bazı gazetecilerin cezaevlerinde bulunması dolayısiyle FIJ üyesi ülkeler Türkiye'ye gelmek istememişler, hatta şiddetli tenkidlerde bulunmuşlardı. Önceden kararlaştırılan toplantının ertelenmesi, Türk-İş'in araya girmesi ile önlendi ve İstanbul toplantısı bu hava içinde başladı.

Yabancı gazeteciler endişeliydiler. Fakat Türk-İş Genel Başkanı Demirsoy'un konuşmasından sonra endişelerinin boşuna olduğunu anladılar ve bu görüşlerini yaptıkları konuşmalarda belirttiler.

Basın özgürlüğü ve çeşitli uluslararası basın sorunları üzerinde duran Seyfi Demirsoy'un bu konuşmasından bir bölümü sütunlarımıza alıyoruz.

«Gazeteciler sendikalarının, sendikacılık hareketi içindeki yeri ayrı bir önem taşımaktadır. İşçilik sıfatıyla, sendikal hak ve özgürlüklerini korumak zorunda bulunan gazeteciler, ayrıca, mesleklerinin bir özelliği olarak, en geniş anlamda basın özgürlüğünü muhafaza görevini de yüklenmişlerdir.

Türk İşçi Hareketi, basın özgürlüğünü bütün diğer özgürlüklerin teminatı olarak görmektedir. Bu yönden basın özgürlüğü, üzerine titrediğimiz konuların başında gelir.

Türkiye, 1946'da çok partili demokratik hayata geçtikten sonra 14 yıl zaman zaman, iktidarların klâsik öz-

Seyfi Demirsoy'un ardından

YAZAN :
Prof. Dr. Cahit Talas

Türk sendikacılık hareketi büyük ve şövalye bir liderini yitirdi. Otuz yıla yaklaşan bir sendikacılık hayatı bulunan Seyfi Demirsoy, Cumhuriyet dönemindeki yeni sendikacılık hareketinin doğup büyümesinde, güçlenmesinde toplumumuzun yaşantısında önemli bir rol yüklenmesinde ve itibarlı bir nitelik kazanmasında başta gelen katkılarda bulunmuştur.

Cumhuriyet dönemindeki yeni sendikacılık hareketi 1946 yılında başlar. O zamanki Cemiyetler Kanununun sınıf esasına dayanan cemiyet kurulmasını yasaklayan hükmü kaldırıldıktan sonra, yeniden doğmaya başlayan Türk sendikacılığı, insanları seven, açık yürekli, her türlü adaletsizliğin toplumlar için zararlı olacağına inanan doğru saydıkları düşünceleri savunmakla ilke sahibi olan Seyfi Demirsoy gibi liderlerine çok şey borçludur. Bu yeni dönemin ilk sendikacıları içinde yollarını yitirmeyerek, inançlarına sadık kalarak, düşüncelerinden ödün vermeyerek bir açık doğrultuda yürüyebilmiş olanların ve sendikacılık hareketi içinde mensup oldukları sınıfa hizmeti temel amaç saymış olanların sayısı bir elin parmakları kadar azdır.

Ülkemizde her devirde bazı terimlere, bazı sözcüklere, bazı kurumlara karşı toplumun bazı katları nezdinde alerjiler, yadırgamalar duyulur. Örneğin, bugün ideoloji sözcüğü de böyle bir yadırganma yaratmaktadır. Halbuki basit anlamında ideoloji bir düşünceler bütünününe inancı, bir katılmayı ifade eder. Bunun gibi vaktiyle, örneğin, 1940'larda sendika sözcüğü de sermaye çevrelerinde, bir kısım bürokratlar ve hükümet nezdinde alerji yaratmakta idi. Bu nedenle 1947 yılında çıkarılmış olan sendikalar kanunu içinde sendika sözcüğünün kullanılması bir çok tereddüt ve tartışmalardan sonra kabul olunabilmişti. İşte Seyfi Demirsoy sendika adının yadırgandığı ve kuşku uyandırdığı bir dönemde genç ve inançlı bir işçi olarak sendikacılık yaşamına başlamıştı.

Politika yaşamında olduğu gibi sendikacılıkta da önemli bir ilke dürüst, sözüne inanılır ve değer verilir bir kimse olabilmektir. Bunun gibi bir sendika liderinin geçmişi iyi değerlendirilebilmesi ve mensup olduğu sınıftan kopmaması için kuvvetli bir hafızaya sahip olması da gerekir. Seyfi Demirsoy bu iki niteliğe de malik bir sendika lideri olmuştur. 1960'dan başlayarak ölümüne kadar Türk — İş'in başında kalabilmiş olması bir rastlantı, bir şans ve bir oportinizme bağlanamaz. Çünkü, işçiler, kendilerini ve yüksek düzeyde temsil eden bir kuruluşun başına getirdiklerini seçmekte ve orada tutmakta her zaman özel bir dikkat göstermişlerdir.

Denilebilir ki, Seyfi Demirsoy'un yaşamı, özellikle 1950'lerden sonra, Türk sendikacılık hareketi ile özdeşleşmiştir. 1952 yılında kurulmuş olan Türk — İş'in Mayıs Devrimine kadar geçen dönem içindeki sıkıntılı çabaları Demirsoy'un yaşamına da tüm nitelikleri ile yansımıştır. Zaman zaman umutsuzluk yaratan, ısrarlı bir inanç ve mücadele gücü isteyen sıkıntılı bir dönemden geçirilerek 27 Mayıs Devrimine ulaşıldığında, Seyfi Demirsoy'un Türk — İş'in başına getirilmesi bu nedenle önemli bir olaydır.

1960 sonrası, Türk sendikacılık yaşamının renkli, canlı, zaman zaman yol arayan, bu arayış içinde, büyüyen toplumun sorunları tartışılırken ağırlığı ve düşüncesi duyulan, istenen itibarlı bir dönemidir. Artık sendika sözcüğünün alerji, yadırganma yarattığı dönem arkada bırakılmıştır. Türk — İş kendisini topluma kabul ettirmiştir. İşçiler sıkıntılarını, toplumda görmek istediklerini, adil bir düzen için duydukları özlemi Türk — İş'in sesi ile açıklamakta, buna önem vermekedirler. «Ankara'da Türk — İş var» denildiği zaman, mutluluk ve kıvanç duymaktadırlar. Bütün bu oluşum içinde Seyfi Demirsoy başta gelen bir rol oynamıştır. Demirsoy, bir sendikacılık hareketinin dar sınırlı bir fonksiyon anlayışı içine kapanmayarak tüm ağırlığını toplumun her alandaki yaşantısında duyurması gereğine inanan bir lider olmuştur. Zaman zaman bu inançla bağdaşmaz görünen bir politika izlemek durumunda kalması sanıyoruz ki, onun en büyük sıkıntısını yaratmıştır. Bu sıkıntıya Türk — İş yönetici kadrosu içinde bir denge kurmak ve Türk — İş'in daha güçlü kalmasını sağlamak için katlanmıştır. Ama, tarihin ve toplumdaki evrimin akışını gören, bunun durdurulamayacağını bilen bir anlayış ve tutum içinde idi. Zaman faktörünün bu önemli sorunun çözümünde temel bir

gürlükleri kısmak isteğiyle karşılaşmıştır. 1946'dan 1960'a kadar geçen süre, Türk basını için unutulmaması gereken acı hatıralarla doludur. Ama o dönem, 1960 da özgürlüklerin zaferiyle sona ermiştir.

Bunu, baskı teşebbüslerinin. özgürlükler karşısında daima yenilgiye uğradığını herkese hatırlatmak için söylüyorum.

FIJ Kongresinin yapılacağı yer konusundaki tartışmaları yakından izledik. Eğer bu kongre Türkiye'de yapılmasaydı. üzülecek ve FIJ tarafından yalnız bırakıldığımızı düşünecektik.

Bütün hür ülkeler sendikacıları gibi, uluslararası işçi hareketi dayanışmasının içinde yer alıyor ve kardeş işçi hareketlerine göstermeye çalıştığımız dayanışmanın, bize karşı gösterilmesini istemeye de kendimizi hak sahibi sayıyoruz. Bü yüzden, FIJ'in Haziran ayında yayınladığı bültende çıkan «Niçin İstanbul» başlıklı yazıyı teşekkürle kar-

rol oynayacağını ve kendisine yardımcı olacağını biliyordu.

İşçilerin her türlü haklarını bazen tok, hattâ dobra, fakat herhalde her zaman şövalye bir üslûp içinde savunmuş olan Demirsoy demokratik düzene de yürekten inandığı için, işçilerin siyasal hakları, oyları üzerinde her zaman titremiştir. Bu nedenle «oy kullanarak parlamentonun oluşumuna kendi çıkarları yönünde katkıda bulunmak en önemli görevlerden biridir», derken bu inancını dile getirmekte idi. Denilebilir ki, pek az toplumsal hareket ve oluşum sendikacılık kadar özgürlüğe muhtaçtır. Nerede demokrasi kurallarından ayrılma ve uzaklaşma olmuşsa, orada sendikalar hareketsizliğe zorlanmış ve rolleri geniş ölçüde kısıtlanmıştır. Bu nedenle, Demirsoy son bir kaç yılın sıkıntılarını yürekten duyan ve yaşayan bir insan olmuştur. Eğer, bugünkü demokrasimiz giderek ekonomik ve sosyal bir içerik kazanma yoluna girmiş ise, bunda Türk sendikacılık hareketinin önemli, birinci derecede rolü olmuştur. Seyfi Demirsoy Türk sendikacılık hareketi içinde başta gelen yeri ile demokratik rejimin bu doğrultudaki oluşum ve gelişimine büyük değer taşıyan hizmet ve katkıda bulunmuştur. İnançlarını, düşüncelerini açıklarken bazen gerçekleri yalın çıplaklıkları ile ortaya koyduğu için tartışılmıştır. Fakat, «yurdumuzda işlenen suçların büyük çoğunluğu geri bırakılmış ekonomik yapının sonucudur. Suçlular genellikle, iş bulma imkânları sınırlı geçim kaygısı içinde eğitim imkânlarından yararlanamamış yahut bu olanağa hiç bir zaman sahip olamamış vatandaşlarımız arasından çıkmaktadır. Diğer bir kısım suçlular ise ekonomik ve sosyal bozuklukların yarattığı patlamaların mahsulüdür. Bu durumda, gerçek, suçlu kim sorusunun cevabı önem taşımaktadır» derken art düşüncelerden uzak kalmış arınmış bir halk anlayışını, bir gerçeği her zamanki yağız inancı ile dile getirmiyor muydu?

Türk sendikacılık hareketi Seyfi Demirsoy'un vakitsiz ölümü ile büyük ve değerli bir liderini yitirmiştir. Önümüzdeki yıllar Demirsoy'un liderliğine yoğun ihtiyaçlar duyulabilecek oluşumlara gebe olduğundan, arkada bıraktığı boşluk her zaman belirecektir. Fakat Seyfi'yi örnek alabilecek genç kuşağın yeni liderleri handoğrultuda yürüyeceklerini isabetle seçebilecek niteliklere geniş ölçüde ulaşmamışlardır. Demirsoy, Türk işçilerinin vefalı yüreklerinde sonsuzluğa ulaşan yerini almış bulunuyor.

şılıyoruz.

Kongrenin Türkiyede yapılmasına karşı çıkmış olan üyeniz bazı kuruluşların öne sürdükleri gerekçeleri, herşeyden önce dayanışma açısından üzücü bulduğumu belirtmek isterim.

Türkiye'nin olağanüstü koşullarda bulunduğu ve bu olağanüstü koşulların bir takım kısıtlamalar getirdiği bir gerçektir. Ne var ki, basınla ilgili kısıtlamaları sadece olağanüstü koşullara ve hükümetlerin baskı teşebbüslerine bağlamak herkesi yanlış sonuçlara götürebilir.

İtiraf etmek zorundayız ki, dünyanın her tarafında, siyasal iktidarlar, basına ne kadar dost görünürlerse görünsünler, kontrol etmek isteğini, en azından hayallerinde yaşatırlar; ama, klâsik demokrasinin bugünkü gücü, buna kolay imkân vermez. Hür ülkelerde, siyasal iktidarların basını kontrol etmek, baskı altına almak girişimleri başarısızlıkla sonuçlanmaya mahkûmdur.

Bizim sıkıntımız ve büyük endişemizi ise, basının ekonomik baskı altında tutulmak istenmesi teşkil etmektedir. Türk basınını tehdit eden asıl büyük tehlike de budur.

Güvencesi

İşçi idi...

Bu sadece Türkiye'nin değil, FIJ'in bütün üyelerinin de ortak endişesidir ve bildiğime göre çalışmalarınızın bir bölümünü, hatta önemli bir bölümünü bu konu teşkil edecektir.

Üyemiz Türkiye Gazeteciler Sendikası, en yetkili kuruluş olarak, size, basınımızın durumu ve sıkıntılarıyla ilgili ayrıntılı bilgiyi vermeye hazır olacaktır. Ben, Türk İşçi Hareketinin bu konudaki görüşlerini, ana hatlarıyla siz dostlarımıza anlatırken, basına dost gözlerle bakmayanlara da duyurma fırsatı bulmuş olacağımı düşünerek, bazı açıklamalar yapmak için izninizi rica ediyorum.

Basına karşı özel yasalar, ya da yasalarda cezaları ağırlaştırılmış özel maddeler getirilmesine karşıyız. Hele bu maddelerin suçun tarifinde yeterince açık olmamasını, basım, Demokles'in kılıcı ile tehdit isteği olarak niteliyoruz.

Basının kendi kendini kontrolünü hür ülkelerde en geçerli yol olarak görüyor ve bütün ülkeler basınlarının etkili bir otokontrol sistemine ulaşmasını

diliyoruz. Bu arada 1960'dan sonra Türkiyede kurulmuş olan «basının kendi kendini kontrolü» sistemi, büyük ümitler bağlamış olmamıza ve gerçekten çok ileri bir adım olmasına rağmen yürümedi. Burada açık yürekle, bu sistemin yürümeyişinde en büyük kusurun yine basınımızda, özellikle gazetelerin sahiplerinde bulunduğunu söylemek zorundayım.

Gazetecilerin hapisle cezalandırılmasını ve kalemin demir parmaklıklar arkasına itilmesini asla geçerli bir yol olarak görmüyoruz. Dünyanın neresinde olursa olsun, dürüst gazetecilik yaptığı, gerçekleri yazdığı için hapise atılan gazetecinin yanında olmayı en şerefli görev sayarız. Kutsallığına inandığımız gazetecilik mesliğini kötüye kullanan, kişisel çıkar peşinde koşan, kamuoyunu yalan haberlerle yanıltan tutuma ise, sanıyorum ki, bizden önce, gazeteciler sendikaları ve FIJ karşı çıkacaktır.

Son zamanlarda, üyemiz Türkiye Gazeteciler Sendikasının Türkiye'de öncülüğünü yaptığı basın affını Türk-İş olarak destekliyoruz. Ancak, yarın başka gazeteciler cezaevine girecekse, basın affı bizim inancımıza göre palyatif bir tedbir olmaktan öteye geçemiyecektir. O yüzden, basından hapis cezalarının kaldırılarak, gazete sahipleri tarafından ödenmesi kaydıyla, para cezası hükmünün getirilmesini asıl geçerli yol olarak saymaktayız. Bu amaca yönelmiş bütün girişimlerini destekleyeceğimizi üyemiz Türkiye Gazeteciler Sendikasına bildirmiş bulunuyoruz.»

●

Türk — İş'in büyük lideri merhum Seyfi Demirsoy'un, özellikle genel kurullarda yaptığı konuşmalar büyük yankılar uyandırır ve O'nun kişiliği hakkında daha kesin bir yargıya varılırdı.

Tartışmasız denilebilir ki, Demirsoy içten duyarak, meseleleri bilerek ve lideri olduğu topluluğun psikolojisini öl çerek konuşurdu ve etkili olurdu.

Aşağıda merhum Demirsoy'un son dört genel kurulda yaptığı konuşmalarından bölümleri veriyoruz.

Çalışma hayatımız, üç seneye doğru giden toplu söşleşmeli, grevli, lokavtlı bir düzen içindedir. Yeni düzenin istenilen kıvamda olduğunu iddia etmek mümkün değildir. Çıkmaz yollar tercih edildiği de tesbit edilmiştir. Düzenin başından bu yana, geçen müddet içinde gönül rahatlığı için de ifâde edebileceğim husus, meslekdaşlarımın sorumluluk duyguları ile dopdolu olduklan ve sermayenin katlanamıyacağı taleplerde karşılarına çıkmadıklarıdır. *(6. Genel kuruldan)*

SEYFİ DEMİRSOY

YAZAN :

Tarık Buğra

SEYFİ DEMİRSOY'un ölümünden sonra yazacaklarımız sağlığında söylediklerimizden farklı, hattâ fazla olmayacak. İçimiz rahat, kalemimiz rahat; çünkü büyük önem taşıyan bir konuda, en netâmeli dönemlerde gösterdiği vatan sever, hak sever, emeğe ve alın terine gönülden bağlı çalışmalarının hakkını vermeye günü gününe gayret ettik.

Türkiye işçi hareketleri ve işçi hakları bütün basamaklarında ve ulaştıkları her başarıda, olumlu ilerlemelerinin hepsinde Seyfi DEMİRSOY ile birlikte düşünülecektir; buna gönülden inanıyoruz. İşçi kardeşlerimizin çok büyük bir çoğunluğunun da böyle düşündüğünü ve ona böyle bağlandığına inanıyoruz.

Büyük kütle ve toplum hareketlerinde bir şahsa minnet ve şükran duymak aykırı değilse. toplum ve kütleyi de, hareket'i de kavrayış sayılmayacaksa, hakkın rahmetine kavuşan Seyfi Demirsoy bu duyguları hak eden ender fânilerden birisi sayılmak gerekir.

Seyfi Demirsoy -ve elbette ekibi- gerçekten de Türk işçi hareketinin büyük şansı olmuştur. Başlangıç'ın, yâni ya yaşatan, geliştiren, yahut da çıkmazlarda, bataklarda çürütüp yok eden dönemin bütün kutuplara açık ve bütün ihtimallere sürüklenebilecek meselelerini, çatışmalarını, düğümlerini... ve kavgalarını, Türkiye, eğer, en hafif yara ve berelerle atlatabilmiş ise... emeğin aziz hakkını çağdaş garantilere yöneltebilmiş ise, bu, muhakkak ki, Seyfi Demirsoy'un -ve ekibinin- iyiniyetlerine, vatan sevgilerine, haklar, hürriyetler ve haysiyet düzenini idrak edişlerine. ve nihayet işçinin hakkını bu sevgiler ve bu idrâk ile bağdaştırabilme kaabiliyetlerine çok, ama çok şey borçlu sayılmalıdır.

Rahatça iddia edilebilir ki;

En elverşli ortam olması gerekirken... tecrübesizliği ve bilgisizliği böyle gerektirirken, Türk işçi hareketinin sarı sendikacılıktan da, sonu işçi haklarının ölümüne çıkacak kızıl sendikacılığa da çok az kayıplarla karşı koyabilmesi Seyfi Demirsoy -ve ekibi- sâyesinde mümkün olmuştur.

Gene rahatça iddia edilebilir ki;

Yarın Türk Demokrasi'sinin ve medeniyetinin tarihini yazacak olanlar, namuslulukları ve kavrayışları ölçüsünde, şu başlangıç dönemi için, bugün «büyük» bildiğimiz pek çok politikacıdan çok daha önemli fasıllar ayıracaklardır.

Biz bu inançla bütün Türk işçilerine başsağlığı diliyor ve onun felsefesini sürdürecek, işçiyi ve işçiyle birlikte Türkiye'yi daha mutlu, daha refahlı günlere ulaştıracak olanların acısını paylaşıyoruz.

Türk işçi hareketi yaşayacak ve gelişecektir. Seyfi Demirsoy bunun için gereken ilk hızı bırakıp gitmiştir.

REFORMLAR VE POLİTİK ÇEKİŞMELER

Türkiye her konuda hamle yapmak ve üzerindeki geri kalmış ülke sıfatını kaldırmak zorunluğu ile karşı karşıyadır. Kısır politika ve parti çekişmelerine ve kısa vâdeli tedbirlere son vermek mecburiyetindeyiz. Bilhassa, 20 ci asır Türkiyesinde rejim münakaşalarının yapılmaması lâzım gelir. Milleti kamplara ayıracak davranışların ne iktidara ve ne de muhalefete ve hiçbir teşekküle fayda getirmesine imkân yoktur. Olsa olsa bu hal milli bütünlüğümüze zarar verir. *(6. Genel Kuruldan)*

Arka niyetli olmak şüphesiz kötü

Demirsoy ve Türk Sendikalizmi

SEYFİ DEMİRSOY'UN 1974 ocağının ortalarındaki ölümüyle, Türk işçi hareketinin çağdaş önderlerinden birisi eksilmiş bulunuyor. Demirsoy ile Türk — İş, toplumun çoğulcu bir düzene kaydığı yıllarda birbirlerini bütünleyen iki ad olmuşlardı. Bu, herşeyiyle yeni bir hareketti... İkinci Savaş'tan sonra Türkiye için benimsenen gelişim modelinin zorunlu ve kaçınılmaz kıldığı bir hareket. Her çağın kendi kurum ve kişiliklerini oluşturduğu gerçeği, çağdaş Türk işçi hareketinin 1946 sonrası deneylerinde yeni bir doğrulanışını bulabilir. Zira bu hareket ne yüzyıl, ne de elli yıl öncesinin hareketiydi. İki partili bir siyasal düzende Türkiye bu modele uygun bir sendika deneyi yavaş yavaş başlatıyordu.

TÜRK toplumunda ilk işçi sınıfı örgütlenişinin, 1971-de tam yüzyıl'ı geride bıraktığı bilinmektedir. Ancak önemli bölümü yabancı kumpanyalarda çalışan Osmanlı döneminin işçileri, sermaye kadar emek hareketlerinin de uluslararası bir düzeyde yürütüldüğünü anlatmaktadırlar. Öyle ki, Enternasyonal toplantılarında Türkiye'den de temsilciler yer alabiliyordu. 1920'lere kadar uzanan dönemde giderek işçilern ulusal gelişmelerle yakından ilgili bir ortam içine girdiği; yaptıkları grevlerle, giriştikleri eylemlerle gözlenmektedir. Cumhuriyet sonrasının büyük sosyal ve siyasal çalkantıları, işçi sınıfı açısından bir başka son'dur. 1926 yılının Takrir-i Sükûn kanununu izleyen dönem, toplumcu politik örgütlenişle birlikte işçi sınıfının mesleki örgütlenişi üstüne de perdenin indiği dönemdir.

DEMİRSOY'un kuşağı, Türkiye'nin 1945'lere kadar süren bu baskı döneminde ikinci açılıştır. İlk açılış, yine eski kuşaktan gelmişti. DP sahneye çıkarken, eski sendikacılar da 1945'lerde kendi sendikal ve daha geniş çerçevelerde de siyasal örgütlerini kuruyorlardı. Ne var ki, 1946 sonlarında adeta ikinci bir sükûn dönemi izlemiştir o açılışı. Sıkıyönetimi, tutuklama ve yargılamalarıyla.. Bu, Türkiye'nin demokratikleşme sürecini inceleyenlerden Prof. Kemal Karpat'ın «parti çıkarlarına dayanan asıl irtica» dediği bir başka dönemdi. İktidardaki CHP'nin ağır darbeleriyle ilk kuşak geri çekilirken; çağdaş Türk işçi hareketinin günümüzdeki önderleri sendikal plâtformdaki yerlerini almışlardır; önce CHP'nin, sonra da muhalefetteki DP'nin desteğiyle... Yeni genç liderler, sendikal eylemin siyaset'ten de, grev'den de yoksun kılındığı antidemokratik koşullarda yine de toplumun siyasal ve sosyal gelişimine kendi paylarınca katkıda bulunmaktan geri kalmamışlardır.

DEMOKRAT PARTİnin iş başına gelişi ikinci kuşak işçi liderleri açısından önemli bir dönemeçtir. Aralarında Demirsoy'un da bulunduğu ilk önderler, kalkınma sürecine girmeye başlayan toplumun emek ilişkilerine yön verebilmek amacıyla 1952 yılında Türk — İş'i sendikaların üst örgütü olarak kurmuşlardır. 1960 Anayasası'nın açtığı daha demokratik ortam, Demirsoy'u bu kez Türk — İş Genel Başkanlığına getirecekti. Grevin, toplu pazarlık ve çeşitli büyük sendikal eylemlerin olduğu daha sonraki on yılın gelişmelerinde, Demirsoy, artık tarihin yargısının konusudur. Çevresindeki sendikacı kadrosuyla Demirsoy'a kalan yer çokluk radikal olmayan bir çizgideydi. TİP'in doğuşundan sonra önce bir çalışanlar partisi kurdurmak isteyen Demirsoy, o deney başarısızlıkla bitince bu kez partilerüstü siyaset ilkesini seçiyordu. Daha ılımlı ve dengeci bir tavırla, sosyal barış sloganını dikkate işleyerek.... İnönü'nün başbakan olduğu günlerde İstanbul'da TİP'li sendikalarca yürütülen bir grevi izlerken o günün otoritelerince göz altına alınınca İnönü'ye çektiği iki kelimelik telgraf, Demirsoy'un izlediği siyaseti belki de herşeyden çok anlatabilecek bir tarih belgesidir: «İçerideyiz, saygılarımızla » Demirsoy ve öteki TİP'li sendikacı arkadaşlarının derhal serbest bırakılmasına yeten o iki cümle, Türk — İş'in izlediği ölçülü siyasetin simgesidir. Ancak, Demirsoy 1970'lere girerken Türk işçi hareketinin büyük yollar aldığını, yeni bir dinamizm ve bilinçle, daha ileri aşamalara geldiğini de gördü. Uğradığı ağır eleştirilere rağmen bu, O'nun için bir mutluluk da olmalıydı.

YAŞAMLARINI topluma adayan önderlere duyulan ilgi, bazan toplumun yenilenişiyle çelişkiye düşmüş bile olsalar kolay eksilmez. Tanık olduğumuz ekonomik sosyal, politik ve demokratik ilerlemede Demirsoy'un çağdaş çoğulcu Türk toplumunun yaratılışındaki ilk katkıları da unutulmayacaktır.

ALİ GEVGİLİLİ

şeydir. Tenkit her zaman **olmalıdır ve** hele tenkitler yapıcı olursa o cemiyeti iyiye ve tekâmüle götüren olumlu bir vasıta mahiyetini alır. Biz sendikacılar, art niyetli hareketi düşünmeyiz. Siyahı, beyaz göstermek aklımızdan geçmez. Tok sözlüyüz. Hükümetlerin muvaffakiyetlerini diler ve yardımcı olmaya çalışırız. İyiyi ve **kötüyü açık şekilde be**lirtiriz. Bu yüzden geçmişte ve halde alınganlıklara, dargınlıklara, sitemlere şahit olmuşuzdur. Bize sitemi yapanların, alınganlık **gösterenlerin, hatta da**rılanların, sorumluluk üzerinden alındığında vaktiyle işledikleri hatâları yüzlerimize itiraf edenler çıkmıştır. Ne çare ki, iş işten geçmiş havanda su dövülmüş, bu suretle kıymetli zamanlar ölmüştür. *(6. Genel Kuruldan)*

Sendikacı İşçi dâvaları yanında millet meselelerine gönül vermiş insandır. Daima müsbet icraat ve eser vermeyi düşünür. Sendikasını kuvvetli görmek ister.

Zira, kuvvetli ve muhtar sendika sayesinde, amansız düşmanı olduğumuz komünizmin memleketimizde yuvalanamayacağım biliriz. Sendikacı için, gündüz ne ise gece odur. Bugüne erişmemizde emekleri geçip şimdi köşelerine çekilmiş, arkadaşlarımın hizmetlerini yadederken, ebediyete göçenlerin aziz hatıraları önünde saygı ile eğilirim

(6. Genel Kuruldan)

ANKARA'DA TÜRK-İŞ VARDIR.

Türk — İş ismi kuvvetin ta kendisidir. Kuvvetini sizden alır. Gücünü şerre değil hayra kullanır. İradesini daima bu yolda beyan edecektir. Kulaklarımıza gelen bir konu da, memnuniyetle kaydetmeliyim ki, bir mecliste veya bir toplulukta bir konu müzakere olurken, tartışanlar birbirlerine «Türk - İş ne düşünür?» diye sormaktadırlar. Böyle bir itibardadır. Türk—İş *(6. Genel Kuruldan)*

Ankara'da hükümet vardır.

Ankara'da Başbakan vardır;

Ankara'da Türk - İş vardır..

(6. Genel Kurulun kapanış konuşmasından)

Sendikacının ilk düşüneceği husus sağlam bünyeli etkili bir teşkilât meydana getirmedir. İkincisi ise, teşkilâtını yalpalayan tesirlere uğratmadan ayakta tutmak, sendikasını topluma, siyasilere kabul ettirmektir. Önce nazarlarınızı bu iki hususa çekmek istiyorum, iftiharla kaydetmeliyim ki, güçlü, etkili sorumlu bir Türk — İş topluluğu meydana gelmiştir. Türk — İş kendisini herkese kabul ettirmiştir. Sözü dinlenir. İtibarlı haldedir. Ve yine yetkili olarak söyleyebilirim ki Türk — İş prensiplerinden taviz vermeden tesirlere kapılmadan doğru bildiği hedeflerden şaşmadan ve yıpranmadan bugüne getirilmiştir. *(7. Genel Kuruldan)*

TÜRK — İŞ'TEN ÜSTÜN GÜÇ TANIMIYORUM

Ucuz kahramanlıktan iki yüzlü hareketlerden ve sahiplerinden çekinmenizi hassaten rica ediyorum.

Sendikacılık hareketlerinde Türk — İş'ten üstün güç tanımıyorum. Sizlerin de tanımamanızı istiyorum. Kendilerini böyle görenler vehim içindedirler. Devlet hayatında şahıslar geçici, millet daimidir. Sendikacılık hareketinde de bu kaideye sadık olarak hareket ettik. Türkiye'nin kentinde köyünde şehrinde mahallesinde var olan isim Türk — İş'tir. Türk - İş ismi yatıyor gönüllerde. Bu isimden medet umanların sayısı milyonları bulmaktadır.

(7. Genel Kuruldan)

Demokratik hayata 1946 da girdik. Aradan 24 sene geçti. Bir de ihtilâl geçirdik. Demokratik rejim bu müddet için de vatandaşın, işçilerin gönlünde yerleşti Fakat rejim ne yazık ki: bir kısım politikacının kafasında halâ yerini alamadı. Onun içindir ki Türkiyemizde rejim münakaşaları halâ sürer gider. Bu münakaşaların acısını, ızdırabını, Türk - İş demokratik rejim bahsinde hassastır titizdir. Halâ politik plâtformda rejim çekişmelerinin yapılması nı doğru bulmuyoruz. Türkiye de demokratik rejim yaşıyacaktır. Milletimiz sandık başına gitmenin kutsallığını öğrenmiştir. İşçi hür sendika hareketinin toplu sözleşme ve grev yapma hakkının demokratik rejimle birlikte var olduğunu bilmektedir. İşçiye, sendikacıya demokratik rejim aleyhtarı propaganda tesir etmez, iz bırakmaz. Bizler rejimi kötüleyen neşriyata sempati değil nefret duymaktayız.

Kongremiz demokratik düzenin gelişmesi ve müesseseleriyle birlikte kökleşmesine dair inancını belirterek rejimin tehlikeye düşmesi halinde tehlikenin karşısına dikileceğine dair kararını kamuoyuna duyuracaktır.

(8. Genel Kuruldan)

Demirsoy'un ardından

ŞEVKET YILMAZ
Teksif Genel Başkanı

Türk işçi hareketinin lideri, mimarı, koruyucusu, babası Seyfi Demirsoy'u kaybettik. Acımız büyük.

Genç yaşta sendikacılığa başlayan uzun yıllar en koyu kanuni kısıtlamalar içinde uğraşan, sonunda Türk — İş'imizi bugünkü haşmetine ulaştıran büyük özgürlük savaşçısı, çalışan insanların dostu ve unutulmz sendika lideri Seyfi Demirsoy maddeten aramızda yok artık..

Seyfi Demirsoy unutulmayan insanlardandır. Biz işçiler ve sendikacılar, bugünkü hayatımızın türlü mutluluklarını o'na borçluyuz. En başta sendikaların kurulması ve milli sendikacılıkta güçlenmesi mücadelesi içinde Demirsoy'un yerini unutamayız. Asgari ücret sisteminin yerleşmesinde, Türk — İş'in Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) na üye olup dünya sendika hareketi içinde şerefli bir yer almasında, Sosyal Sigortalar Kurumunun kurulması ve işçi yararına işlemesinde, TBMM'den bir çok işçi yararına kanunun çıkmasında Seyfi Demirsoy'un büyük katkıları olmuştu. En nihayet, güçlü ve toplayıcı liderliği ile Seyfi Demirsoy Türk İşçi Hareketinin bölünmeden tek bir vücut halinde bugünlere gelmesini sağlamıştı.

Büyük lider Seyfi Demirsoy'un başarılarını ve hizmetlerini saymamıza hem yerimiz yetmez, hem de herkesin bildiği bu gerçekleri tekrarlamaya gerek görmüyorum. Nasıl olsa Seyfi Demirsoy unutulmayacak ve sonsuz bir meşale gibi sendikacılık hayatımızı bundan sonra da aydınlatacaktır. Şimdi bize düşen onu rahat ettirmek görevidir. Onun için aziz başkanımızın geçmişteki unutulmaz hizmetlerini anmakla yetinmek değil, o'nun açtığı yoldan yürümeye devam ederek inandığı ilkeler bundan sonra da yen başarılara ulaştırmak amacımız olacaktır.

Büyük adımıza küçükte olsa teselli bulabiliyoruz: Büyük lider Seyfi Demirsoy'un aziz hatırası aramızda o kadar güçlüdür ve Türk İşçi Hareketinde bıraktığı kökler o kadar sağlamdır ki, kendisinin yapıcı uslubu bundan sonra da işçi hareketimiz içinde devam edecek ve bizi yeni başarılara ulaştıracaktır. Aziz Demirsoy'un böylece rahat ve huzur içinde yatacağına, arkada bıraktıklarının kendi yolunda azimle yürümesinden müsterih olacağına inanıyoruz.

Aziz Demirsoy, ebedi istirahatgâhında rahat uyu. Bıraktığın dünyada seni, seven Türk işçileri ve liderleri var. Senin anını ve adını devam ettirecek.....

SENİ HER ZAMAN SEVEREK ANACAĞIZ DEMİRSOY...

ŞERAFETTİN AKOVA

Acı haber ve acı kader bir kez daha gözlerimizi buğulanmağa ve yüreklerimizi burukluğa yöneltti. Çünkü. herkese dostluk elini uzatan daima iyi düşünen ve iyi önerilerde bulunmayı inançlarının temel felsefesi sayan, ülkemizde hızla gelişmekte olan sendikal faaliyetlerin her aşamasında yeri ve görevi bulunan, hürriyet ve demokrasiye aşık, ağır başlılığı, girişimleri ve tüm davranışlarıyla kendisini, Türk işçilerine kabul ettirmiş bulunan sevgili dostumuz, kıymetli arkadaşımız, Seyfi Demirsoy'u kaybetmiş bulunuyoruz.

Demirsoy bir süreden beri, geçirmekte olduğu amansız hastalığıyla mücadele ederken diğer taraftan da, demokratik kurallara uyarlı bir biçimde kendisine ve liderliğini yaptığı Türk — İŞ Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonuna umut bağlıyanların genel hak ve menfaatlarıyla birlikte, hürriyetçi, demokratik parlamenter düzenin zedelenmemesi için yoğun bir mücadele içinde görüp tanıyanların hemen hepsi, bu vakitsız ölümden derin bir teessür duymuşlardır.

Demirsoy, Türk işçilerinin olduğu kadar ulusun, bu arada, hürriyet ve bağımlılık doğrultusunda mücadele eden, her kişi, kuruluş ve ulusların da dostu, arkadaşı ve yardımcısı olabilme bilincine erişmiş bir arkadaşımızdı.

Görevinin doğal gereği olarak yaptığı insancıl girişimler aslında onun kişisel meziyetleriydi. O'na Türk işçileri ve Sendika Liderleri «Komutan» — «Kaptan» derlerdi. Sağlam iradesi, serinkanlılığı, çabuk heyecanlanmaması, kararlarındaki isabeti nedeniyle o'na bu isim izafe edilmişti.

Demirsoy, zor şartların üstesinden gelen ve bu hedefe ulaşabilmek için de istişareye önem veren gerçek bir liderdi. O'nun için bir ölçüde, zaman mefhumu ve yorgunluğun pek önemi yoktu. Hastalığın en ağır biçimde seyrettiği zamanlarda bile, en uzak yerlere gitmekten zevk duyardı.

Demirsoy'u en son, 10/Aralık/1973 günü, tedavi için Londra'ya gitmeden önce, 7/Aralık/1973 günü, çetin bir mücadeleden çıkarak, düzenlemiş olduğumuz toplu iş sözleşmesi imza törenimizde ve 10/Aralık/1973 günü de Esenboğa Hava Meydanı Terminalinden Londraya yolcu etmek için gittiğimizde görmüştüm. Gerçekten, sevgili dostum ve kıymetli arkadaşım Sayın Demirsoy bir hayli sarsılmıştı. Fakat metindi, emindi, kendisi çevresine toplanmış olan dostlarını, arkadaşların ve çocuklarını teselli ediyor, «üzülmeyin, çünkü; bir şeyim yok, inşallah kısa bir süre sonra aranızda olacağım» diyordu. Bu onun metaneti ve hayatı sevmesinin en somut deliliydi. Amma, olmadı, olmadı, kendisini, kendisinden ve çevresinden çok sevenleri aldı onu aramızdan...

Her fani gibi, Demirsoy için de çok şeyler söylenmiş ve hatta çok şeyler yazılmıştır. Yine de çok şeyler söylenecek ve yazılacaktır. Biz de zaman zaman karşı, karşıya gelerek çatıştık ve bir takım tartışmalara giriştik. Bunda temel hedefi hizmetlerimizi daha iyiye, güzele ytüceltmek idi. Dün olduğu gibi, bugün de, yarın da Seyfi Demirsoy için, tüm söylenmişler ve söylenecekler ile yazılmış ve yazılacak olanların hemen hepsi.

«Sayın Demirsoy iyi insandı, iyi Sendikacı ve bilhassa çok iyi bir liderdi » biçiminde olacaktır.

İçtenlikli bir inanışla yürekten gelerek dilde şeklini bulan bu ifadelerimle şunu söylemek istiyorum :

«SENİ HER ZAMAN SEVEREK ANACAĞIZ DEMİRSOY !» Ruhun şad mekanın rahat olsun aziz dostum

Türk — İş artık yalnız Ankara'da değil yurdun dört bir tarafında, köyünde, kentinde, kasabasında, ovasında dağında vardır. Türk — İş'i bu seviyeye erdirmenizde gösterdiğiniz ciddi samimi alâkadan dolayı siz delege arkadaşlarıma, sendikacı işçi dostlarıma yürekler dolusu saygılar sunuyorum. Sendikacılığımıza hizmetleri dokunup bugün emekliye ayrılmış mücadele arkadaşlarıma sağlıklar diliyorum. Ebediyete intikal edenlerin aziz hatıraları önünde saygı ile eğilirim.

Başarılarımızla öğünmedik. İd'alimizde yatan insanlığın daha iyi hedeflere ve mutlu yarınlara ermesi için savaşıyoruz. Mutlaka netice alacağız. Daima kuvvetli kalacağız. Kuvvetimizi geçici ve şahsi menfaatler için değil, milletimizin menfaatleri istikametinde kullanacağız. Kongrenize başarılar diliyor, hepinizi tekrar selâmlıyor, saygılar sunuyorum.

(8. Genel Kuruldan)

Eskiden bize «devlet içinde devlet misiniz» derlerdi. «Bu sendikacı Çalışma Bakanının kapısından girmeyecek» «sen yine yan oturdun, biraz terbiyeli ol», «beyanatınızı düzeltiniz» lafları bir zamanlar sendikacıların çok işittiği sözlerdi. Dün baskı grubu olduğumuzu reddediyorlardı. bugün «baskı grubu olun» diyorlar. Dün de baskı grubuyduk, bugün de baskı grubuyuz. Yalnız, baskımızı, işçi menfaatleri istikametinde ve haklı meselelerde kullanıyoruz. Ben her kongrede söylemişimdir: haksızı müdafaa etmeyiniz, haksızı müdafaa ettiğiniz gün, haklıyı müdafaa edemezsiniz... Daima hakkın yanında olun.

(8. Genel Kuruldan.)

Mecliste, iktidarın da muhalefetin de iyi taktikçileri yok. Hele iktidara, daha iyi taktikçi lâzım Mecliste. Bizim de taktik hatalarımız oluyor. Misal vereceğim; 9 kişi çalışıyor, daha kazmayı yeni vuruyorlar; «Gel toplu sözleşme yap»... Boğaz köprüsünde toplu sözleşme meselesi., Durun ne oluyorsunuz, işe başlasın... Bu taktik hataları yüzünden, bazı grevlerin karşısına çıkmışızdır, savcılığa verilmişizdir. Kendi arkadaşlarımız bizi «grev kırıcılığı yapıyor» diye kınamışlardır. Taktik hataları sonradan ortaya çıkmış, görülmüştür. «Yalnız hükümet edenler hata yapar, sendikacılar hata yapamaz» görüşünü kabul etmiyorum.. Herkes hata yapar.. Tunç-

DEMİRSOY DOKUZUNCU GENEL KURULDA

ta konuşacak burada. Konuşmaların hepsini değerlendireceğiz. Bunları kitap halinde neşredeceğiz. Ve bu konuşmalar bize daima düstur olarak kalacak, bakacağız, anlıyacağız. Boş lâfların atacağız. Sizleri kırmışsam sırf Türk — İş'in, Türk Sendikacılığının itibarına bir gölge düşürülmemesi içindir. Sizi kırmışsam af dilemiyorum. Türk — İş'n bu hale gelmesinde büyük hizmetleriniz var. Onlara teşekkür ediyorum.

(8. Genel Kuruldan)

Cumhuriyetimizin 50'nci yılını pek yakın bir tarihte kutlayacağız. Kutlama törenlerinin coşkun bir neşe ile, kardeşlik, birlik, beraberlik duyguları içinde olması yürekten dileğimizdir. Türk İşçi Hareketi bu konuda üzerine düşeni yerine getirecektir.

Milletimiz, iktidarda olsun, muhalefette olsun, kendisini yönetecek siyasi kadroları yine bu yıl içinde yapılacak genel seçimde belli edecektir. Genel seçimin yaklaşması sebebiyle de tereddütlerimiz vardır. Oy alacağız diye karşılıklı suçlamaların kişilere yönelik ithamların ağırlığı şimdiden hissedilmeye başlanmıştır. Bu tutumun doğuracağı sonuçların milletimiz hayrına olacağını düşünmek mümkün değildir.

(9. Genel Kuruldan)

Herkes tarafından itibar görmeyi beklemenin hayal olduğunu biliyoruz. Keza, güçlü örgütlenmeye alkış tutulacağını sanacak kadar saf değiliz. Türk—İş, Türk İşçi Hareketinin, bugünkü itibarını, gücünü bir iki yıl içinde kazanmamıştır; yıllarımızı verdik bu uğurda. Nereden gelirse gelsin, gelişigüzel, sorumsuzca davranışları duymayalım diye kulaklarımıza pamuk tıkayamaz, gözlerimizi kör edemeyiz.

Sorumsuzca davranışlar için söyleyeceğim şudur : Sahibini kısa vadede kahraman yapar ama, teşkilatını çöker tir; birliği, beraberliği tamir kabul etmez şekilde zedeler yok eder.

Tekrar ediyorum: Yasalara saygılı, itibarlı, güçlü ve sorumluluk duyguları taşıyan Türk İşçi Hareketi, bu karakterini muhafaza edecektir.

(9. Genel Kuruldan)

Buhranlı devreyi geride bıraktık, Fakat beyanatta, icraatta sözde, yazıda kürsüde, işyerinde geçmişten ders almadan, kısır çekişmeler, suçlamalar, iftiralar olacaksa yeniden bir çıkmaza girmiyeceğimizi söyleyemez, iddia edemeyiz.

(9. Genel Kuruldan)

Sendikayı amca olarak, mensup olduğunuz partiyi baba sevgisi ile göremezsiniz. Aksini yaptığınızda işçinin sevgisini kaybedersiniz. Partili olmak suç olamaz; partizan olmak suçların en büyüğüdür kanaatimce. Zaman zaman nükseden partizan tutumların millete yüklediği zarar, zararların en büyüğü olmuştur. Bundan israrla çekininiz.

(9. Genel Kuruldan)

Devlet yöneticileri, siyasilerimizi, şunu bunu eleştirirken kendi zaaflarımızı yok farzedemeyiz.

Sokaklara, balkonlara, bahçelere, gazete sütunlarına kirli çamaşır teşhir etmek hastalığından sakınınız. Geniş ölçüde alabildiğine hürriyet inancı içinde bu kürsüde kirlileri yıkayın. Yıkanmıyacak kadar kirli olanlar varsa, sahıplerie «yakınız» diyorum. Sizi kongre delegesi yapan bir milyonu aşan sendika üyelerimiz, basireti elden kaçırmamanızı arzuluyorum.

(9. Genel Kuruldan)

Müsterih Ol!..

Naaşın tevdi edilirken ANKARA'da Vatan Toprağına,
Büyük bir ihtimamla mezarın alırken seni kucağına,
Anıtlaşarak, taht kuruyordun inan ki, milyonların ocağına,
Hayatta iken çağırıyordun, ölümünde de bizleri oymağına.

Kaderinde birdik. bak kaderinde de el, ele bir olduk.
LONDRA'dan — İSTANBUL'a oradan da ANKARA'ya koştuk.

Ülkücü idin bir meşale yakmıştın biz de onu tutuşturduk.
Önerindi görseydin birlik, onbinleri nasıl buluşturduk.

Türk işçilerinin baş komutanı Sendikacı DEMİRSOY.
Ve dünkü gibi bu gün de aynen diyoruz oy, anam oy.
İdeallerin gerçekleşecek bunu da anılarının arasına koy.
O nedenle müsterih ol, sevgili kardeşim DEMİRSOY.

ŞERAFETTİN AKOVA

DEMİRSOY'UN ARKADAŞLIĞI

YAZAN :
Kemal Sülker

18 Ocak günü toprağa verdiğimiz Seyfi Demirsoy kişiliğini bütün tanıdıklarına kabul ettirmiş güçlü bir sendikacıydı. Terbiyeli, bilgili, zeki, derleyip toparlayıcı ve sendikacıları idare etmesini bilen bir yaradılıştaydı. Onu vakitsiz kaybettiğimiz için ne kadar üzülsek yeridir. Seyfi Demirsoy, kendi doğrultusundaki sendikacılıkta yeri kolay doldurulamayacak bir liderdi.

Demirsoy'la 1947'de CHP İl Merkezinde tanışmıştık. Sendikacılık hareketlerini birkaç aydır izlemeye başlayan ve benim 1946 sonlarında çalışmaya başladığım Gece Postası gazetesinde fıkralar yazarak işçi sendikalarının sorunlarını dile getirdiğim o günlerde sendikacıların en göz doyuranı, sözüne en inanılırı idi Demirsoy. Yalandan hoşlanmayan, verdiği sözde duran, hafif meşreplikten pek çok uzak, ağır başlı bir insandı. Sözü sohbeti yerinde, yuvasına bağlı, şefkatli ve arkadaşlığı tatlı idi. Hele İstanbul İşçi Sendikaları Birliği Yönetim Kurulunda toplantı olduğu akşamlar gündemde yer alan konular bitince «Gündemin son maddesi»ne sıra gelirdi. Gündemin son maddesi, bir arada bir lokantada beraber yeyip içmek, sohbet etmek eğlenmekti. Kimse kimseye yük olmaz, herkes masanın masrafının payına düşenini öder ve çok kez 1947'lerde iki buçuk lira vererek Tepebaşı'nda İzmir lokantasında vakit geçirirdik.

Diyebilirim ki İzmir lokantası, işçi sorunlarının konuşulduğu, gongre kulislerinin yapıldığı, gelecek toplantıların gündemlerinin hazırlandığı bir samimi toplantı merkezi olmuştu. Yusuf Sidallar, Mehmet İnhanlılar, Zühtü Teteyler, Sabri Tığlılar, Celâl Beyazlar, İbrahim Denizcierler, Rıza Güvenler, Nizamettin Yalçınyuvalar pek çok kez İzmir lokantasının tatlı cıvıl cıvıl havasından yararlanmış, Seyfi Demirsoy'un sohbetlerinden ve bazılarımızın nüktelerinden kahkahalar derlemişizdir. Alkolün etkisi ne olursa olsun Seyfi Demirsoy kıvamını bilmiş, alkol duvarını asla aşmamış ve asla kendini alkole esir etmemiştir.

Demirsoy'la arkadaşlığımızın sıcak anılarını çok değerli konuşmalarını unutmam benim için olmayacak bir iştir. Bira fabrikasında çalıştığı yıllar, müdürlerle işçiler arasında işçi çıkarları doğrultusunda efendice bağlar kurmuş, özellikle Besalet Bey'in döneminde işçi yararına işyerinde çok başarılı haklar sağlamıştır.

Seyfi Demirsoy'un unutulmaz çabaları ve başarıları olmuştur. Özellikle Demokrat Partinin işçi haklarına sırt çeviren yıllarında bakanlarla tartışmasını bilmiş, arkadaşlarını korumuş ve işten partizanca çıkarmaları önlemek, çıkarılanları yerlerine iade ettirmek konusunda taviz vermemeye önemle dikkat etmiştir. Hele 1960 hareketinden sonra ihbarların ardı kesilmeden sürdüğü aylarda Cemal Gürsel Paşa'yı ziyaret ederek sık sık haklarında asılsız ihbarlar yapılan sendikacıların işlerine geri verilmesini istemesini bilmiş ve başarılı da olmuştur.

Kendine özgü yazış tarzı olan, kendine özgü çıkış yapısı bir arkadaşımızdı Seyfi Demirsoy. Arkadaş canlısıydı ve bağışlanır hataları da olsa arkadaş hatırı için çiğ tavuk yeme kabilinden önemli kollamaları kayırmaları ve desteklemeleri olmuştur.

Hiç kuşkusuz Seyfi Demirsoy bir sendikacılık akımının önderi temsilcisi ve en güçlü lideri idi. Pek çok yasanın çıkarılmasında pek çok toplantıların kendi doğrultularında en iyi sonuçlara vardırılmasında Demirsoy'un en başta gelen etkisi, katkısı ve toparlayıcı çabas ırol oynamıştır. Unutulmaz bir anılar, görevler, sorumluluklar ve liderlikler yumağı şimdi gözler önünde son düğümünü yapmıştır. Demirsoy'u gözlerimiz yaşlı içimiz üzüntü ile dolu olarak son yolculuğunda arkadaşlık duygularımızın taptazeliği içinde anıyor ve rahat uyumasını diliyoruz.

TÜRK İŞÇİLERİ BÜYÜK BİR LİDER KAYBETTİ

«TERCÜMAN»

«14 Ocak 1974» tarihi, Türk işçi hareketini bina eden direklerden birinin çöküşünü ilân etmiştir.

Türkiye'de işçinin teşkilâtlanıp, hak mücadelesini sürdürme tarihini yazanlar mutlaka bu mücadeleyi sırtlamış liderlere başköşeyi vermişlerdir. Bir bakıma işçinin mücadelesi liderlerinin kavgasıdır. Cumhuriyet tarihimizde yetişmiş işçi liderleri arasında ise en çok üzerinde durulacak insan, şüphesiz; Seyfi Demirsoy'dur.

1920 yılında Manastıra bağlı bir köyde dünyaya gelen Seyfi Demirsoy, 3 yaşında iken ailesi ile Türkiye'ye göç etmiştir. Fakir, ancak namuslu bir göçmen ailesinin ferdi olarak hayat mücadelesine erken başlayan Demirsoy her fakir aile çocuğunun alınyazısı ile karşılaşmıştır. Çocuk yaşta ekmek parası peşinde koşar. Çalışkanlığı dürüstlüğü, tok sözlü oluşu, arkadaşları arasında onu sivriltecektir.

Tek parti devrinin en karanlık günleri 2. Dünya Savaşının ekonomik ve siyasi baskısı Demirsoy'a az konuşma alışkanlığını kazandıracaktır. Kısa bir süre içerisinde çalıştığı Şişli'de kurulu Tekel'e ait Bomonti Bira Fabrikasında lider durumuna gelmiştir. 1946 yılında Türkiye'de işçilere sendika kurma özgürlüğü tanınmıştır. En ağır şartlar altında, yarını olmayan bir düzende boğaz tokluğuna çalışan işçiler, patlama noktasına gelmişlerdir. 1948 yılında Demirsoy çalıştığı fabrikada kurduğu sendikanın başkamdır. Ne var ki işçiler büyük bir teşkilâtlanmanın ve böylece «Hak istemenin» özlemi içerisindedir. İşyeri sendikaları, bölgesel nitelikten Türkiye çapında olmak üzere yayılmaktadır. İstanbul İşçi Sendika-

Aziz dostum Demirsoy

YAZAN :
Turgut Toker

Büyük bir teessür içinde toprağa verdiğimiz Seyfi Demirsoy herşeyin üstünde güvenilir ve değerli bir dosttu.

Kendini Çalışma Bakanlığı yaptığım süre içinde yakından tanımıştım. Daha sonralar bu tanışma, bir baha biçilmez arkadaşlık ve dostluk bağları içinde kader onu aramızdan alıncaya kadar sürdü gitti.

Demirsoy, dinliyen, uyaran, öğreten her bakımdan güvenilir bir dosttu.

Sıkıntılardan ve zor şartlardan gelmişti. Kahır ve çile nedir? Bilen ve bizzat yaşamış olan biriydi.

Daha sonraları çileli insanların davası olma yolunda bir kavganın adamı ve lideri olmuştu.

Yaşadığı hayatın zorlukları ve kavgası içinde kendisini yetiştirmiş sağlam bir kişilik kazanmıştı.

İçinde bulunduğu zaman ve şartlar içinde yaşayan yaşadığını bilen gerçekçi bir insandı. Bu sebeple teorik değildi.

Demirsoy esen yele göre eğilip bükülmezdi. Doğruya doğru eğriye eğri demekten kaçınmazdı. Açık sözlüydü, yürekliydi. Kaya gibi bir karaktere sahipti.

Demirsoy, ne yazıkki, gerçek te tanıması gereken bazı kişilerce yeterince tanınmamıştı.

Kimisi aşırı işçi isteklerinin mümessili gibi görürdü.

Kimisi onu kâfi derecede kavgacı bulmazdı.

Bazısı da, kendi dümen sularına sokamadıkları, daha açığı siyasi çıkarlarının adamı yapamadıkları için ona bir nevi kırgınlık ve küskünlük duyarlardı.

Gerçekte, Demirsoy, kimsenin adamı değildi. O her şeyden önce canından çok sevdiği vatanının insanıydı. Türk işçi hareketinin ve Türk işçi haklarının en güçlü mücahidi ve lideriydi.

Yaşama ve yetişme şartları itibariyle Demirsoy üzüntüyü, ızdırabı, şevkati, mücadeleyi ve başarıyı nefsinde toplayan ve birleştiren insandı.

Çilenin ve kahrın ve de kavganın olgunlaştırdığı çile kahır ve mücadele ile yetişmiş olmanın vekarını taşıyan dengeli ve güçlü bir liderdi.

Bu itibarla, sıkıntının, ezilmişliğin istismarını yapma küçüklüğüne düşmezdi. Her davranışında vekarlı, ağır başlı ve ciddiydi.

İşçi hareketinde, kavgayı kendi kişiliğinin ağırlığı için de başarıya götürme yeteneğine sahipti.

Taşkınlığı bu sebeple hoş görmezdi. Daha doğrusu lüzumlu bulmazdı.

Zaafı ve zayıf tarafı bulunmadığı, böyle bir endişe için de olmadığı ve başarılı sonuç elde etmeye kişiliği yeterli bulunduğu için esasen aşırılığa lüzum ve mahal kalmazdı.

Böylesine büyük bir insanı göz yaşları içinde toprağa verdiğimiz günün ertesinde herkesin inanması gerekir ki : (

Türk işçi hareketinin, Türk sendikacılığının ve Türk — İş kuruluşunun bugünkü güçlü seviyesine ulaşmasında, bugüne kadar elde edilmiş Türk işçi haklarının sağlanmasında Demirsoy'un payı ölçü kabul etmiyecek kadar büyüktür.

Demirsoy Türk işçi hareketinin başlangıcında vardır, daima içinde bulunmuştur ve nihayet bu hareketin başında olarak hayata genç yaşında gözlerini yummuştur.

Türk işçisine ve Türk sendikacısına, bir lider olmanın ötesinde evlâdı ve gözü gibi sevgiyle bağlı kalmıştır.

Türk işçi hareketinin her sayfası Demirsoy'un aziz ad ve hatırasını taşıyacaktır.

Türk sosyal politika tarihi Türk işçi hareketinden bir DEVİN gelip geçtiğinden bahsedecektir.

Bundan sonra gelip geçeçek yıllar onun değerini ve böylesine yeri doldurulması güç bir güçlü ve büyük bir lider ve müstesna bir vatansever olduğunu daha iyi gösterecektir.

Ebedi istirahatgâhında NUR içinde yat aziz dostum.

---

ları Birliği, bu genişleme özlemi nin ilk atlama taşıdır. Bu teşkiltm yapım ustaarından biri Demirsoydur. 1950 — 1960 dönemi sendikacıların derlenip toplandık ları, fakat ağızlarının tıkalı, kollarının bağlı bulunduğu bir devirdir. Ne var ki Demokrat Parti iktidarının ilk yıllarında sendikaların gelişmesine hattâ Dünya Sendikaları ile ilişki kurmasına imkân verilmiştir. Ancak işçinin hak almada geçerli silâhı, grev ve toplu sözleşme hakları mevcut değildir. Kanunlar sudan sebeplerle iktidara sendikaları kapatma yetkisi vermiştir. Devir uyanma devridir. Sendikacılar amatördür. Ancak hırslıdır. Azimlidir. İşsiz kalmak, hapishanelere düşmek ise sendikacıların alın yazısı sayılmaktadır. Baskı her yandan gelmektedir. İşveren patron hüviyetindedir. İşçi hâlâ amele statüsündedir. Hak deyimi güçlünün insafı ölçüsünde dikkate alınmaktadır. Sendikacılar, muarızlarınca «Komünist» suçlamaları ile her zaman karşı karşıyadır. İktidar olsun, muhalif bulunsun siyasi partiler sendikaların başında kendi adamlarını görmek istemektedir. Demirsoy, bu devrede sözüne güvenilen liderdir. İşçi yararına her müspet hareketin mimarıdır.

Türk — İş kurulduğunda kurucular arasında o da vardır.

Türk — İş'in ilk yönetim kurulundaki görevi muhasip üyedir. Demokrat Partinin güvendiği işçi lideri Nuri Beşer Türk-İş'in başındadır. Onun alternatifi CHP'li Seyfi Demirsoy'dur. Fakat Demirsoy kısa bir süre içerisinde particiliğin işçiler için ne belâ olduğunu idrak etmiştir. İşçiyi parçalayan bu kötü alışkanlıkla mücadeleyi prensip edinmiştir. Öyle ki partisine hizmet için işçiyi basamak yapan bazı sendikacılar karşılarında daima Demirsoy'u bulmuşlardır. Nitekim «Partilerüstü politikanın sebepleri» arasında bu devrelere ait tecrübeler bulunmaktadır.

İşçiler ve liderleri, 1960 yılına kadar amatör ruhla, hiçbir maddi kaynağa dayalı olmaksızın çok defa işsiz kalmak pahasına mücadele etmişlerdir. Böylesine. güçsüz kadroda gelişmeyi Demirsoy ve onun gibi birkaç lider sağlamıştır. 1960'a kadar

Büyük insan Demirsoy

YAZAN :
M. Sadık Şide

Bu yazıyı, 12 yıldan beri yakından tanıdığım, Başkanlığında hizmet yaptığım ve Sendikacılığından feyiz aldığım büyük insan DEMİRSOY'un hatırasını saygıyla anmak dileğiyle yazıyorum.

Bunu yapmak kolay değil, acımız büyük, böyle zamanlarda yazmak zor, teessürümüzü anlatmak için kelime bulmak müşkül oluyor.

1962 yılında, Alman İşçi Sendikaları Konfederasyonu DGB'nin altıncı Genel Kuruluna beraber gitmiştik. İlk defa yurd dışına çıkıyordum ve Türk — İş Başkanı ile önemli bir kongre de bulunacaktım. Esenboğadan hareket ettiğimizde çok heyecanlıydım.

DEMİRSOY, gayet sakin ve rahat bir tavırla.

«— Uçak yolculuğundan korkuyormusun? korkunun ölüme faydası yoktur. Allahın dediği olur, rahat ol !» demişti.

Bir hafta süren kongre sonunda, Alman Konfederasyon başkanı Willi Richter 67 yaşını doldurduğundan emekli olmak üzere görevinden ayrılacağını söyledi..

Alman Sendikacıları göz yaşları arasında bu isteğe uydular, Willi Richter ve hanımına en samimi duygu ve davranışlarla şükranlarını sundular. Bu manzara karşısında çok duygulanan DEMİRSOY :

«— İşte diyordu, sendikacıların en mutlu anı budur. İşçiye bir ömür boyu hizmetten sonra böyle bir ayrılık.... Çiçek buketleri, alkışlar ve göz yaşları....»

Heyhat bu özlediği ve çok arzuladığı böyle günlere ulaşamadan mutlu sonu göremeden rahmetlik oldu.

Oy anam oy, genç yaşta yine beraber, bu defa Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonu Kongresine gittik. Hür Dünya ülkeleri sendikacılarının bir çoğu gelmişlerdi. Hemen hepsi DEMİRSOY'u tanıyorlar ve muhabbetle dostluk ediyorlardı.

Beş gün süren kongre sonunda Atlas Okyanusu sahilinde verilen akşam yemeğine binlerce sendikacı katıldı. DEMİRSOY'a Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonu Başkanı George Many'nin sağında, şeref masasında yer verilmişti. Bu olaydan Türk İşçileri olarak büyük gurur ve heyecan duymuştuk.

DEMİRSOY, Sendikacılık hayatı boyunca örnek davranışlarda bulunmuş ve gurur veren büyük itibar kazanmış, Türk İşçisini şerefle temsil etmiştir.

«— Meseleleri olduğundan büyük görmeyin, mücadeleye girerken iyi düşünün, işçiye inanın, kendinize güvenin !» derdi.

Kendine güveni, Türk İşçisine inancı tamdı.

En zor günlerde, bu güven ve inançla, çok zor problemlerin içinden çıkabilmiştir.

1946 Yılından beri örnek sendikacı büyük insan ve gerçek lider olarak yurtta ve Dünyada haklı bir isim yapmış ve itibar kazanmıştı.

Çok sevdiği işçiler için çalıştı, dinlenemeden öldü.

Oy anam oy, çok erken gitti DEMİRSOY.

Büyük hizmetler yaptı, ülkemizin en hareketli yıllarında en büyük topluluğun liderliğini, Devletiyle, hükümetiyle topyekün milletin güvenini sarsmadan yapılabilmesi, memleket ve millet sevgisinden geliyordu. Her fırsatta işçilerle beraber olmak, onlarla oturmak, konuşmak ve dertleşmek en büyük zevki oluyordu.

Bu arzuyla bütün sendika kongrelerinde bulunmaya gayret eder uzak yakın demez giderdi.

İşçiler, konuşmalarını büyük bir dikkatle dinler, söylediklerini kelime kaçırmadan duymaya çalışırdı. Sinirli ve hizipli kongrelerde kısa bir hitabı, salonlar dolusu binlerce işçinin bir anda sükünete kavuşmasını sağlar, dur dediğinde yüzbinlere söz geçirir bir otorite sahibiydi...

Oy anam oy, beklenmedik anda gitti DEMİRSOY!

Türk işçisine büyük hizmetler yapmasına yardımcı olan en yakın mesai arkadaşlarına, Ailesine ve topyekün Türk İşçisine başsağlığı diler,

DEMİRSOY'a mağfiret ve bol rahmet vermesini Cenabı Haktan niyaz ederim.

DEMİRSOY KONUŞUYOR

kendi aralarındaki ihtilâfları bertaraf eden işçi sendikaları daha sonra işçileri için «hak» istemeye başlamışlardır.

1960 öncesinde grev istemek komünistiktir. İşçi haklarından bahsetmek aynı suçu işlemekle eşittir. Demirsoy ve ekibi böylesine bir ortamda 27 Mayıs 1960 ihtilâline gelmişlerdir. 1960 Anayasası işçi mücadelesine yepyeni bir ufuk açmıştır. Artık Demirsoy bütün Türk işçilerinin «tek» lideridir. Türk — İş (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu) Genel Başkanıdır. Güçlü bir ekip oluşturmuştur. Grev ve Toplu Sözleşme Kanunları 1963'de çıkmıştır. Saraçhane mitingi bu kanunları engellemek isteyen çevrelerin yüzünde şaklayan sert bir işçi tokatıdır. İşçilerin geleceği ile ilgili Sosyal Sigortalar Kanunu, 1965 yılında Türk — İş ve liderinin baskısı ile bugünkü şekilde islâh edilir. İşçi 25 yıl çalışmakla ya da 55 yaşını doldurmakla emekli olma hakkına kavuşmuştur.

İş Kanunu 1936 anlayışından kurtarılmıştır. Bu tâdilattaki rol, Demirsoy ekibindedir. 1970 yılına kadarki devrede Türk — İş, ideolojik gelişmelerden kurtulma çabasındadır. Bunu da Demirsoy ve ekibi akılcı tutumu ile başarmıştır. Bu arada sendikalar maddi bakımdan güçlenmişler ve Türkiye'nin her yanında ses çıkarır hale gelmişlerdir. Sendikalar demokrasinin

Başkanımız Demirsoy

Erdoğan Tokatlı

Seyfi Demirsoy'u, Türkiye Gazeteciler Sendikası Ankara Şubesinin Başkanlığını yaptığım süre içinde, bir öğretmen olarak tanıdım. Bugün O'nun yokluğunu, uzun zaman parçası boyunca, Türk — İş yöneticileri yaşayarak duyacaklardır. Kendi düşünce yapısının inançlı savunucusu olan Demirsoya «Başkanım» derken, sendikacılık döneminin zorluklarını çözmekte O'ndan dersler aldığımı itiraf etmek zorundayım. Gerçekten Demirsoy, düşünce çerçevesi ve inançları doğrultusunda tutarlı bir kişiliğe sahip olduğu ölçüde görev başında eğitim yeteneğinin üstünlüğüne erişmiştir. «Başkanım» yargısı bir duygusallığın ürünü değil; O'nun yıllarca anılacak öğretmen sendikacı niteliğine saygımdan doğmaktadır.

Türk işçi hareketi günümüzde geniş boyutlara ulaşmıştır. İki büyük konfederasyonun; Türk — İş ile DİSK in sendikacılık eylemlerini aynı kaba koymak imkansızdır. Siyasal partiler karşısında «partilerüstü politika» geleneği yüzünden türlü suçlamaların altında bulunan Türk — İş'in ve siyasal eyleme ağırlık kazandıran DİSK'in, kendi çerçevelerinde haklı, üstelik de tutarlı yanları vardır. «Al birini, vur ötekine» bıkkınlığından doğan umutsuzlukları iki büyük işçi kuruluşundan birine yamamak hatalı değerlendirmedir. Siyasal partilere bakış, sorunlar karşısında gösterilen tepki ve birer baskı grubu olarak ikiside demokrasiyi savunan söz konusu kuruluşların yerleri, sosyal mücadeleleri kazanmak açısından atlamayacak önemdedir.

Kuruluşları ve kişileri, kendi özel görüşlerimize veya önyargılarımıza göre eleştirerek kalıcı yargılar vermemiz yanıltıcı tutumdur. Sübjektif ölçülerle kişileri ve kuruluşların yerini belirlemek sadece kişinin kendisini adatması anlamındadır.

Demirsoy için ulaşılacak yorum da bu çerçevede görülmelidir. Demirsoy, Türk sendikacılık hareketinin tarihinde belirli yeri olan eğitimcidir. İstanbul Bira Fabrikasında işçi olarak çalışmağa başladığı yıllardan 1960 Kasım'ında Türk — İş'in Başkanlığına gelinceye kadar geçen zaman parçası boyunca Demirsoy'un sürekli mücadele verdiği görülmüştür. Müskirat İşçileri Sendikası ile İstanbul İşçi Sendikaları Birliğinin kurulmasında rol oynayan Demirsoy, demokrasiye geçiş döneminde, iki büyük partinin sendikalara el atmağa yönelmelerini çıkarlara aykırı görmüş, kendince dersler çıkartmasını bilmiştir.

Aramızdan ayrıldığı âna kadar Türk — İş'in liderliğini yapan Demirsoy'un sorunlara bakış açısı ekonomik sistemlerin dışında biçimlenmiştir. «Komünizme ve faşizme karşıyız» diyen Demirsoy, 1961 Anayasası doğrultusunda bir «karma sistem»in savunuculuğunu yapmıştır. Bunun tartışması elbette yapılır ve «karma sistem»in tutarsızlığı savunulabilir. Ancak, O'nun sistem anlayışını veya yorumlamasını, Türk — İş'in «ekmek, barış, özgürlük» sloganına dayandırarak çözümlemek akılcı yoldur. Bu nedenle Demirsoy, bazı sendikacılar gibi işveren yanlısı değildi. «Ekmek, barış, özgürlük» sloganı doğrultusundaki inançlarına içtenlikle bağlı kalan ve Türk — İş sendikacılığını savunan çıkarcı olmayan görev anlayışı Demirsoy'u yıllar yılı liderlikte tutan etkendir.

«Değişmez Genel Başkan» olmaya adayken Türk — İş'in liderliğinden ebediyen ayrılması gerçekten kayıptır. O'nun görevindeki birleştiricilik ve eğitmenlik yeteneği, Genel Başkan sıfatından çok «lider» olarak kabul edilmesi sonucunu vermiştir.

Şimdi Türk — İş lidersizdir. Yerine geçecek Genel Başkanın da O'nun ölçüsünde br «lider» rolü oynamasını diler, Demirsoy'un aziz naaşının önünde saygı ile eğiliyorum. Türk İşçisi başın sağ olsun.

vazgeçilmez kurumlarıdır. Öyle ki, demokrasi yaşadığı zor günlerde Türk — İş'e cankurtaran simidi gözü ile bakmıştır. Demirsoy, bu çağrıya koşmuş ve gereğini yapmıştır.

12 Mart öncesi anarşik olaylarda Türk işçisi ülkücü, haklara saygılı ve ne istediğini bilen bir anlayış içerisindedir. İşçileri yöneten lider Demirsoy kitleye damgasını vurmuştur. Siyasî iktidarlar ya da bir takım kuvvet vehmedilen güçler, artık sendika ve işçilerle diledikleri şekilde oynanmayacağını öğrenmişlerdir. İşçi hakları «kor» gibidir. Dokunanı yakmaktadır. Bu düzen öylesine sağlam ve bilinçli kurulmuştur ki; 12 Mart sonrası yıllarda partilerüstü hükümetler, sözü edilen bazı çevrelerin baskılarına rağmen işçi haklarına dokunmaya cesaret edememişlerdir. Onları işçi haklarına saygılı kılan Demirsoy'un yönetimindeki «Türk — İş»in işçiden sağladığı güç olmuştur.

Demirsoy hizmet yarışına başladığı günkü hırs ve gücüyle ölünceye kadar devam etmiştir. Nitekim yürürlükteki partilerüstü politikaya yapılan saldırılar ve bu gruplaşmanın sonucu doğan «Sosyal Demokrat hareket» Demirsoy'un ağırlığı ile gerilemiştir.

1971 — 1972 ve 1973 yılları işçi — İşveren kesimlerininin büyük mücadele yıllarıdır. Grevlerin karşısına çıkan işverenler, lokavtlarla işçileri perişan etmektedir. Demirsoy bu çetin yıllarda bir yandan kesifleşen ideolojik grupların oluşturdukları muhaliflerine karşı savaşını sürdürürken, bir yandan da işverenlerin yarattığı baskı havasında işçileri selâmete çıkaracak savaşma devam etmiştir. Fakat mücadelelerin adamı Demirsoy «son kavgasında» yenilmiştir. Hiçbir faninin galip çıkamadığı bu mücadelede «ölüme» teslim olmuştur.

Milyonların sevgisi, ümidi ve mücadele simgesi olan Türk — İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy genç yaşta kolay kolay yeri doldurulamayacak bir mevkii arkasında bırakarak fani dünyadan göçetmiştir. 1920'den 1974 yılına kadar uzanan yaşamı içerisinde, 30 yıl sendikacılık mücadelesi ile geçmiştir. Demirsoy'un ölümü ile Türk ulusu kıymetli bir evlâdını kaybetmiştir.

Demirsoya rahmet

YAZAN :
Halil Soyuer

Seyfi Demirsoy'un ölümünden doğan büyük üzüntümüzü belirtmekle ve Demirsoy'un kederli ailesine başsağlığı dilemekle yazımıza başlamak istiyoruz. Türk işçi hareketinin nirengi noktalarından biriydi, Demirsoy, Türk Sendikacılığının orta direklerinden biriydi.

Ne kadar acıdır ki, biz Türk Milleti olarak yetiştirdiğimiz büyük değerlerin hiç birinin hayatta iken kıymetlerini bilemiyoruz. Ne vakit ki, o değeri vakitli vakitsiz kaybediyoruz ve ne vakit ki eller üzerine aldığımız tabutu arkasından başlarımız önde yürümeğe başlıyoruz. İşte o vakit tabanımız suya eriyor ve işte o vakit, kaybettiğimiz insanın büyüklüğünü, kıymetini bütün gerçekleriyle, anlıyoruz ve bunları bütün ayrıntılarıyla ortaya koyuyoruz. Arkasından gözyaşı döküyoruz dövünüyoruz çırpınıyoruz, ama iş işten geçmiş oluyor. Elimizden bir kuş gibi uçup gidiyor onlar ve biz arkalarından ellerimiz açık bakakalıyoruz.

Seyfi Demirsoy da, ülkemizdeki işçi kesiminde yetişmiş büyüklerden birisiydi. Belki bir yüksek diploması yoktu ama, ahlâkı vardı, dürüstlüğü vardı, vatan ve bu millet için çarpan kalbi vardı. Türk işçisinin, yüzyılların ihmalinden kopup gelen ve alnına adeta bir kader gibi yapışan çilesini biliyordu. Sermaye presi altında ezilen insanların, insan gibi yaşamaları için haklarını elde etmeleri için, birleşmeleri, güçlenmeleri ve bir çatı altında toplanmaları için hayatını ortaya koymuşlardı. Seyfi Demirsoy Türk işçisinin çektiği derdi, içinde bulunduğu şartları ve bu şartların getirdiği ağır yükü çok iyi biliyordu. Hayatı süresince onlardan kopmadı, hep onlarla birlikte ve hep onların yanıbaşında yürüdü yolunda. Hiç bir zaman sermaye çevrelerinin parlak fakat iğrenç tekliflerine boyun eğmedi. Alnı ak gelmişti küçüklüğünde Türkiye'ye ve yine alnı ak olarak gitti Allahın huzuruna.

Bundan sonra Seyfi Demirsoy hakkında çok şey yazılacak ve çok şeyler söylenecektir. Onun, sağlığında ve mücadele cephesinde değerini takdir edememiş kimseler bile O'nun arkasından övgülerde bulunacaklardır. Fakat unutulmamalıdır ki, Seyfi Demirsoy'un Türk Sendikacılığına ve Türk İşçi Hareketine yaptığı hizmetler hiç bir zaman gölgelenemeyecekitr. Demirsoy'un bu yolda harcadığı emek ve akıttığı alın terini inkara yeltenecek bir kimseyi tahmin edemiyoruz biz.

Bir çok kereler olduğu gibi, bu kez yine şu kalleş kansere hep birlikte diş biliyoruz. Seyfi Demirsoy'umuzu da sırtlayıp götürdü ölümün kucağına işte. En verimli çağında ve varlığına en çok ihtiyaç duyduğumuz bir dönemde uçup gitti elimizden. Ne kadar ağlasak, dövünsek boşuna. Yok artık Seyfi Demirsoy hayatta. Fakat O'nun hizmetleri var, Onun unutulmayacak tertemiz adı var ve çizdiği yol var.

Seyfi Demirsoy'umuzun ölümü dolayısiyle yürekten bağlı olduğumuz Türk — İş yöneticilerine ve camiasına yine yürekten başsağlığı dileriz. Kederli ailesine Allahtan sabırlar dilemeyi de bir vazife sayarız. Bizim biricik ve aziz Genel Başkanımız Seyfi Demirsoy, sonsuz uykularında rahat yat. Bıraktığın esere ihanet olmayacağına da inan.

KONGRELER

KENAN DURUKAN
Harb-İş Sendikası Genel Başkanı

Türk Harb - İş Sendikası II. Genel Kurulu Yapıldı.

Türkiye Harb Sanayii ve Yardımcı İşçileri Sendikası (Türk Harb-İş) 11'inci Genel Kurulu, Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç'un başkanlığında toplandı. 4-6 Şubat 1974 günlerinde Ankara'da Türk Standartları Enstitüsü salonunda toplanan Genel Kurulun açış konuşmasını Sendika Genel Başkanı Kenan Durukan yaptı.

Konuşmasına son dünya olaylarının ve Türkiye'nin geçirdiği bunalımlı devrenin genel bir değerlendirmesiyle başlayan Durukan. daha sonra yurdumuzdaki işçi hareketine ve sendikal çalışmalara değindi ve özetle şöyle dedi :

«Türk-İş gibi biz de sınıfların var olduğunu kabulleniyoruz ancak sınıflar arasında kaynaşmanın temin edilmesini istiyoruz.

Halkın eğitimiyle, sağlığıyla, işsizliğiyle, sosyal güvenliğiyle, toprak reformuyla. milli servetleriyle, tarımıyla, sanayii ile, orman sorunlarıyla, konut sorunlarıyla, bölgesel farklılıklarıyla, vergisiyle. milli gelirin dağılış biçimiyle, kredi düzeniyle ve kooperatifleşmeyle, ilgilenmeyi amaç biliyoruz.

Bütün bu sorunların çözümüne yanaşan siyasi partileri desteklemek. karşı olanların karşısına çıkmak istiyoruz.»

Genel Kurul çalışmalarını izleyen Çalışma Bakanı Önder Sav da bir konuşma yaptı. Türkiye'nin güç dönemleri aşarak bu günlere geldiğini söyleyen Bakan, çalışanların mutlaka korunacağını bildirerek şunları söyledi :

«Çalışanların, alın teri ile kazananların iktisaden sömürülmesi geride kalmıştır. Sosyal devlet, ezilenin, dar gelirlilerin safında yer tutan devlettir. Sendikalar geçmiş dönemde birbirini itham ederek çirkin sürtüşmelere sebebiyet vermiştir. Yetkinin saptanmasında işçinin oyu alınacaktır. Türkiye'de sendika sayısının artması sevindirici bir şeydir.

Yurt dışındaki işçiler sorunu ve seçimlerde oy kullanmalarının sağlanması konusuda çalışmalarımız arasındadır.»

Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç ta yaptığı konuşmada şöyle dedi :

«Türk-İş bölünüyor diye işverenler ve rakip federasyonlar kasıtlı bilgiler yaymaktadırlar. Türk-İş Türkiye'nin tek işçi kuruluşudur. Tüm işçilerimizin güven kaynağıdır.

Sol ve sağın milliyetçilikle, dinle bir ilgisi yoktur. Bunlar sadece ekonomik kavramlardır. Sol fakir halkı, ağaya, patrona karşı savunan bir yoldur. Zaten sendikacılığın temelinde de sol vardır.»

Genel Kurulda söz alan Tez Büro-

HARB-İŞ GENEL KURULUNDA DELEGELER
Başarılı Günlere

İş Genel Başkanı Tahir Gerek ve Yol-İş Federasyonu Genel Sekreteri Rafet Altun da çeşitli ülke ve işçi sorunları hakkında açıklamalarda bulundular.

Tahir Gerek konuşmasında işçilerin sosyal düzeninden söz etti ve hayat pahalılığının işçiyi mağdur duruma soktuğunu ileri sürdü.

Yol-İş Federasyonu Genel Sekreteri Rafet Altun da açıklamasında işçı hareketinin politikası üzerinde durdu.

Yapılan seçimler sonunda Türk Harb-İş Genel Başkanlığına Kenan Durukan, İkinci Başkanlıklara Remzi Durukan ve Çetin Soyak, Genel Sekreterliğe Yılmaz Örnek, Genel İdari ve Mali Sekreterliğe Mustafa Alpdündar, Genel Eğitim ve Teşkilâtlanma Sekreterliğine Meral Aktari seçildiler.

•

BESİN-İŞ SENDİKASI GENEL KURULUNDA
Başbakan Ecevit Konuşuyor

Besin - İş 9'uncu Genel Kurulu toplandı

Türkiye Et — Ekmek ve Besin Sanayii İşçileri Sendikası (Besin - İş) 9'uncu Genel Kurulu 14 - 17 Şubat 1974 tarihleri arasında Ankara'da yapıldı.

DYF — İş Başkanı Şerafettin Akova'nın başkanlığında toplanan Genel Kurulun açış konuşmasını yapan Besin—İş Genel Başkanı Demirhan Tuncay, *«İktisadi ve siyasal sorunları, dünya sorunlarını bile bile hükümete talip olmak kolay değildir»* diyerek, geçen dönemin bir tahlilini yaptı. Tuncay konuşmasında 275 sayılı yasanın aksayan yönleri üzerinde durarak, devlet kesiminde değişik işyerlerinde çalışan işçilerin emekli olurken, hizmetlerinin toplamı üzerinde kıdem tazminatı almalarının sağlanmasını istedi.

Genel kurulda bir konuşma yapan Başbakan Bülent Ecevit, *«Hükümetimiz büyük ekonomik sorunların altına girmiştir. Görevimiz zordur. Halkımızın mutluluğu için her türlü tedbiri görev biliyoruz. Bunun ilkini Ege Ekici Tütün Piyasasında gösterdik.*

1961 de önemli haklar verdiğimiz işçileri bugün de yeni haklara kavuşturmak için çalışacağız.» dedi.

Daha sonra konuşan Çalışma Bakanı Önder Sav, işçilerin Bakanı olmaktan duyduğu mutluluğu belirtti ve *«İşçilerin dertlerini çok yakından biliyorum. Tüm gücümüzle sizler için çalışacağız. Çalışma Bakanlığı'nın kapısı tüm işçilere açıktr.»* dedi.

Bakan konuşmasnda Kıdem Tazminatı konusuna da değinerek, bu konuda bazı şikâyetler olduğunu belirtti ve bunların değerlendirilerek en kısa zamanda tedbir alınacağını açıkladı.

Türk —İş Genel Başkanı Halil Tunç da Genel Kurulda bir konuşma yaparak, asgari ücretin kutsal bir ücret olduğunu ve bu ücretin tespitind milli seviyenin gözönüne alınması gerektiğini söyledi.

Konuşması sırasında, hükümet programına da değinerek, halk sektörü politikasının bir an önce uygulanmasını isteyen Tunç, Kıdem Tazminatı konusunda görüşlerini belirtti.

Halil Tunç konuşmasında özetle şunları söyledi :

«Hayat pahalılığının önlenmesi için tedbirler alınıncaya kadar Türk İşçi Hareketi de bazı tedbirler alacaktır. Asgari ücretler tesbit edilirken milli seviye gözönüne alınmalıdır.

İşçi hareketi tam bir dayanışma içinde olmadıkça çetin meselerin üstesinden gelinemez. Türk İşçi Hareketinde güçlenme bilinci hâkimdir. Türk—İş'in bünyesindeki rahatsızlıkların giderilmesi için yardımcı olunmalıdır. Küçük işyerleri taranarak teşkilâtlandırılmalı, bunların Türk—İş içinde temsili sağlanmalıdır.

Türk—İş'in üyesi kuruluşlar ne kadar kuvvetli olursa. Türk — İş de o kadar kuvvetli olur.

Kamu sektöründe toplu sözleşme zamanı gelmiştir. Ana strateji ne olmalıdır? Bunu yakında saptayacağız. Ulus olarak çetin bir dönemin başlangıcındayız. En kısa zamanda dünyadaki ekonomik kriz ülkemize de yansıyacaktır.

Hükümet programında ele alınan halk sektörü politikası hemen uygulamalıdır.

Kıdem Tazminatını bir aya çıkaran yasada, bunun asgari limit olduğu belirtilmelidir. Türk—İş bu konuda çalışmalarını yapacaktır.»

Genel Kurul çalışmaları sırasında söz alan delegeler, yapılan çalışmalar konusundaki görüş ve eleştirilerini dile getirdiler.

Konuşmacılar giderek artan hayat pahalılığı karşısında etkili tedbirlerin bir an önce alınmasını ve işsizlik sigortası konusunun en kısa zamanda ele alınmasını istediler.

Besin—İş 9'uncu Genel Kurulu yapılan seçimlerle sona erdi. Seçimler sonunda Demirhan Tuncay tekrar Genel Başkanlığa getirildi. Genel Sekreterliğe Naşi Altay, Teşkilâtlanma Sekreterliğine Mehmet Tümer, Eğitim Sekreterliğine de Hayrullah Yıldırım seçildiler.

Ges - İş Sendikası Genel Kurulu

Türkiye DSİ, Enerji, Su, ve Gaz İşçileri Sendikası (GES-İŞ) nın 8'ci Genel Kurulu 19-20 Mart 1974 günlerinde Ankara'da Türk Standartları Enstitüsü salonunda yapıldı.

Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç, Çalışma Bakanı Önder Sav. Milletvekilleri ve kalabalık bir sendikacı grubunun izlediği genel kurulun açış konuşmasını yapan Ges-İş Genel Başkanı Erol Aykaş, tüm dünya işçi sınıfının uyandığını ve işçilerin daha etkili mücadele verebileceklerini şöyleyerek yeni

EROL AYKAÇ
Ges-İş Genel Başkanı

hükümetin işçilerden yana olduğunu belirtti. 274 sayılı Sendikalar Kanunu'nun ıslah edilmesini isteyen Aykaş, bugünkü vergileme sistemine de değinerek, *«eski yönetim az kazanandan çok, çok kazanandan ise az vergi alır bir düzen yaratmıştır»* demiştir.

Ges-İş Genel Kurulunda bir konuşma yapan Çalışma Bakan Önder Sav, bakanlığının ve hükümetin işçiler için yaptığı çalışmaları açıklayarak çeşitli işçi ve sendika sorunları konusundaki görüşlerini anlattı. Bugünkü asgari ücretin günlük ihtiyaçları karşılamaktan uzak olduğunu belirten Sav, *«Söz veriyorum, asgari ücretler mutlaka yükseltilecektir.»* dedi.

Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı İsmail Topkar da yaptığı konuşmada, işçi kuruluşlarının bir çatı altında toplanması gerektiğini ve buna Türk-İş'in de hazır olduğunu söyledi. Petrol-İş Genel Başkanı konuşmasında asgari ücret konusuna da değinerek şöyle dedi.

«Bugün tüm işçi kuruluşlarının ortak bir konusu var; asgari ücret. Bu konuda işveren sendikaları konfederasyonunun aksi yönde çabaları dikkate alınarak çalışmalar yapılmalıdır. Eğer asgari ücrette anlaşamazsak Türkiye çapında genel greve gitmemiz zaruret olur. Asgari ücret insanca yaşamaya imkân vermelidir.»

Ges-İş 8 ci Genel Kurulu yapılan seçimlerle sona erdi. Alınan sonuçlara göre Erol Aykaş tekrar Genel Başkanlığa getirildi. Genel Sekreterliğe Orhan Ulukan, Mali Sekreterliğe Nazmi Bilginoğlu, ve Teşkilâtlanma Sekreterliğine de Emin Sarıkaya seçildiler.

Teksif Sendikası Başkanlar Kurulu toplandı

Teksif Sendikası Başkanlar Kurulu Şubat ayı sonlarında yapıldı. Genel Başkan Şevket Yılmaz, toplantıda bir konuşma yaparak Türk İşçi Hareketinin yeni hükümetten önemli hizmetler beklediğini söyledi. Hükümetin büyük sorunlarla karşı karşıya bulunduğunu da belirten Yılmaz *«Artan fiyatların altında işçilerin ezilmemesi için hükümetin gerekli tedbirleri almasını istiyoruz. Hükümeti, işçileri kolladığı oranda destekleyeceğiz. İşçilerin hakkını savunmazsa karşı çıkacağız.»* dedi.

Hükümetin vergi sistemini işçiler lehine değiştirerek, sosyal adaletin sağlanması yolunda ileri bir adım atılmasını isteyen Teksif Genel Başkanı, yalnız hayat pahalılığına karşı alınan tedbirlerin yeterli olmadığını da söyledi.

Yılmaz, enerji bunalımı karşısında işçilerin zararına birçok yeni tedbirler alınmasının beklendiğini ileri sürerken de şöyle dedi :

«Şimdiye kadar birçok acı örneklerini gördüğümüz gibi bu sefer de faturanın çoğu işçi kitlesine yüklenir ve işçinin fedakârlığından varlıklı kesimlere prim sağlanırsa, bu haksız uygulamaya bütün gücümüzle karşı çıkacağız. Artık işçiden kimse aşırı fedakârlık beklemesin.»

SÖZLEŞMELER

Maden Federasyonu Etibank ve Karadeniz Bakır ile sözleşme yaptı

Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu ile Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş. arasında devam eden toplu iş sözleşmesi görüşmeleri Mart ayında anlaşmayla sonuçlandı ve imzalanan toplu iş sözleşmesine göre halen işbaşında çalışanların asgari ücretleri 30 liradan 50 liraya yükseldi. Ayrıca işçi ücretlerine birinci yıl için 20, ikinci yıl için yine 20 lira zam yapıldı. 1 Nisan 1974 tarihinden itibaren işe alınacak işçiler de, asgari 40 lira yövmiye ile işe başlıyacaklardır.

İki yıl için imzalanan toplu sözleşmeden, Küre ve Espiye'deki işçilerle Murgul işletmesindeki Maden-İş Federasyonuna üye işçiler yararlanacaklar.

Yapılan açıklamaya göre, işçilere yılda üç takım elbise ile 150 lira çocuk tahsil parası, 250 lira aydınlatma ve 500 lira da yakacak bedeli ödenecek, günlük yemek parası da 5 liradan 10 liraya çıkartılacak.

Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu Genel Başkanı ve Türk-İş Genel Başkan Vekili Kemal Özer, yıllık ücretli izinlerin işçi lehine artırıldığını, kıdem tazminatının her yıl için 20 günden 30 güne çıkartıldığını ve her yıl yeraltında çalışanlara üç, yerüstünde çalışanlara iki maaş tutarında ikramiye ödenmesinin işveren tarafından kabul edildiğini söyledi.

Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu ile Etibank Genel Müdürlüğü arasında cereyan eden toplu iş sözleşmesi görüşmeleri anlaşmayla sonuçlandı ve işçi yövmiyelerine birinci yıl için 19, ikinci yıl için yine 19 lira zam yapılması kabul edildi.

Görüşmelerin, başlangıçta olumsuz gelişmeler göstermesi ve anlaşma im-

kânı sağlanamaması üzerine, Etibank'a ait 26 işyerinde grev kararı alan Maden-İş Federasyonu, isteklerinin kabul edilmemesi halinde 17 bin maden işçisinin üretimi durduracağını bildirdi. Ancak, daha sonra yapılan görüşmelerde varılan bazı yaklaşım noktalarıyla anlaşma zemini sağlandı.

Toplu iş Sözleşmesi görüşmelerinin olumlu şekilde sonuçlanması üzerine Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu Genel Başkanı Kemal Özer şu bilgiyi verdi.

«Bir yerde kesilmiş olan görüşmelerin bugün anlaşmayla sonuçlanmasından dolayı memnunuz. Varılan anlaşma gereğince, işçi yevmiyelerine birinci yıl 17, ikinci yıl da yine 17 lira zam hergün işçi başına iki lira ağırlık ve sanat zammı sağlamış iaşe bedeli ise günde 3 liradan 8 liraya, çocuk zammı 25 liradan 30 liraya, yakacak zammı 200 liradan 400 liraya, dikiş ücreti 100 liradan 280 liraya, aydınlatma zammı ise 20 liradan 30 liraya çıkarılmıştır. Yine bu sözleşme ile asgari ücretler 23 liradan 40 liraya yükseltilirken, kıdem tazminatı da bir yıl için 30 gün olarak kabul edilmiş, bunun yanında bazı ek sosyal haklar elde edilmiştir.»

●

ÇELİK-İŞİN SÖZLEŞMESİ

Çelik-İş Sendikası ile Türkiye Demir-Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü arasında devam eden toplu iş sözleşmesi görüşmeleri anlaşmayla sonuçlandı. Yapılan açıklamaya göre, toplu sözleşmenin getirdiği haklardan Türkiye'nin çeşitli yerlerinde çalışan 20 bine yakın Demir-Çelik işçisi yararlanacaktır.

İki yıllık olan toplu sözleşme gereğince, birinci yıl için işçi saat ücretlerine 305 kuruş zam yapıldı. İkinci yıl içinde işçi ücretlerine yüzde 23 ile 29 arasında zam yapılacaktır. Çeşitli sosyal yardımların da artmasını öngören sözleşmeye göre, tatil harçlığı, gece çalışma primi ve hizmet primi ödemeleri de yeni esaslara bağlandı.

Yapılan açıklamada bu yardımların da eklenmesiyle işçi ücretlerine yapılan ortalama zammın, yüzde 55 civarına yükseldiği belirtildi.

Toplu sözleşmeye göre asgari ücretler 42 lira 48 kuruşa çıkarıldı. Saat 19 dan sonraki gece çalışmaları yüzde 35 zamlı ödenecek, 6 lira olan yemek bedeli 10 liraya çıkarılacak. Ayrıca işçilere doğum yardımı olarak 250, defin masrafı karşılığı 2500 ve kömür bedeli karşılığı olarak 650 lira ödenecek.

ÇİMSE-İŞ SENDİKASI SÖZLEŞME İMZALADI

Türkiye Çimento, Seramik ve Toprak Sanayii İşçileri Sendikası (ÇİMSE-İŞ) **Bolu Çimento Sanayii ile** toplu iş sözleşmesi imzaladı. 250 işçiye yeni haklar sağlayan toplu sözleşmeye göre işçiler iki yıl için 3 lira saat ücret zammı aldılar. Ayrıca 1 Ocak 1974 ten itibaren yürürlüğe giren sözleşmeyle işçilere doğum, ölüm, evlenme, elbise, yakacak yardımı v.b. gibi birçok sosyal hak sağlandı.

●

PETROL - İŞ'İN SÖZLEŞMESİ

Türk-İş'in bağlı Petrol-İş Sendikası, İzmit'te kurulu Fürsan fabrikası işvereni ile yaptığı görüşmeler sonunda toplu iş sözleşmesini imzaladı. Böylece daha önce alınmış olan grev kararı da kaldırıldı.

Sözleşme ile işçi yövmiyelerine ilk yıl 17, ikinci yıl 17 lira olmak üzere iki yıl için toplam 34 lira zam alındı. Bundan başka işçilere yılda iki ikramiye ile 500 lira doğum yardımı, 45 lira aile zammı ve 30 lira çocuk zammı verilecek ve 700 lira yakacak yardımı, 250 lira izin harçlığının yanısıra ilkokuldaki çocuklar için 150, orta öğretimdeki çocuklar için 200 ve yüksek öğretimdeki çocuklar için ayda 250 lira ödeme yapılacak.

Petrol-İş Sendikası, Ersan Limited Şirketi işvereni ile de anlaşarak toplu iş sözleşmesi imzaladı. Sendika bir yıla yakın bir süredir devam eden görüşmelerin olumsuz gelişmesi üzerine Ersan Limited Şirketine ait işyerlerinde grev kararı almış ve uygulamaya geçmişti.

Ancak taraflar arasında anlaşmaya varılması üzerine greve son verildi ve toplu iş sözleşmesi imzalandı. 3 yıl süreli olarak imzalanan sözleşmeye göre işçiler yövmiyelerine 1 ci yıl için 11.2 ci yıl için 17, 3 cü yıl için 18 lira zam sağladılar. Ayrıca sözleşmeyle birçok sosyal hak sağlandı.

●

SELÜLOZ-İŞ OLMUK'TA SÖZLEŞME YAPTI

Türkiye Selüloz-İş Sendikası, Gebze'de kurulu bulunan Olmuk Oluklu Mukavva Fabrikası işvereni ile toplu sözleşme imzaladı.

Sendika Genel Başkanı Necati Cansever'in yaptığı açıklamaya göre yeni sözleşme ile işçiler saat ücretlerine ilk yıl 250 kuruş, ikinci yıl yine 250 kuruş olmak üzere iki yıl için 500 kuruş zam aldılar. Ayrıca, işveren işçilere yılda dört maaş tutarında ikramiye vermeyi, fazla mesaileri yüzde 75 zamlı ödemeyi, ulusal bayram ve tatil günlerinde üç yövmiye ödemeyi, evlenme hallerinde altı, ölüm ve doğumlarda da ikişer gün ücretli izin vermeyi kabul etti.

●

HAVA — İŞ'İN SÖZLEŞMESİ

Hava-İş Sendikası ile Türk Taşıt İşverenleri Sendikası arasında sekiz aydan beri sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmeleri, Ulaştırma Bakanı Ferda Güley'in arabuluculuk yapması ile Şubat ayı sonlarında olumlu sonuçlandı.

Ulaştırma Bakanı Ferda Güley, tarafların anlaşmaya varması üzerine düzenlediği basın **toplantısında,** toplu iş sözleşmesiyle Türk Hava Yolların**da çalışmakta olan 4437 personele ücret zammı ve yeni sosyal haklar** tanındığını açıkladı.

Basın toplantısında Hava-İş Sendikası Genel Başkanı Erdoğan Balcı da bir konuşma yaptı ve toplu iş sözleşmesi ile sağlanan hakları, toplu iş sözleşmesine hedef olan personelden çok, ailesinin geleceği ve dolayısıyle vatanın geleceğiyle ölçtüklerini söyledi.

●

AĞAÇ-İŞ SENDİKASI TOPLU SÖZLEŞME İMZALADI

Türkiye Ağaç Sanayii İşçileri Sendikası (Ağaç-İş) ile İstanbul'da kurulu Modern Kontraplak fabrikası işvereni arasında imzalanan toplu iş sözleşmesi sonucunda, işyerinde çalışan 200'ü aşkın işçiye günün hayat şartlarına uygun ücret artışı sağlandı. Bunun yanında işçiler iş güvenliği ve birçok sosyal haklar da elde ettiler.

●

ÇİMSE-İŞ'İN SÖZLEŞMESİ

Çimse-İş Sendikası, uzun bir süredir devam ettirdiği toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sonunda, Nuh Çimento

Fabrikasında çalışan 500 üyesine yeni ücret artışı ve sosyal haklar getiren toplu iş sözleşmesini imzaladı.

İmzalanan sözleşmeye göre, iki yıl içinde kademeli olarak 410 kuruş saat ücreti zammı, 3 kuruş kıdem zammı, yılda 105 gün tutarında ikramiye ve ayrıca gece vardiya zammı ile yıpranma zammı ve birçok sosyal haklar sağlandı.

●

OTOMOBİL-İŞ'İN İMZALADIĞI SÖZLEŞME

Metal-İş Federasyonuna bağlı Otomobil-İş Sendikası Çayırova'da kurulu Fen İş Alüminyum Sanayii şirketi arasında imzalanan toplu iş sözleşmesi ile sendikalı işçilerin aylık ücretlerine ilk yıl 480, ikinci yıl da 480 lira olmak üzere 960 lira zam sağlandı. Ayrıca ikramiye, izin ikramiyesi, fazla mesai ücretleri konusu ile diğer sosyal konularda da işçiye birçok haklar getirildi.

GREVLER

PTT İŞÇİLERİ GREVDE
Heyecanlı ve İnançlı

Yeni Haber - İş PTT'de greve başladı

O gün bir başka hava vardı Türk-İş'te. Heyecanlı, inançlı, ne istediğini bilen kalabalık doldurmuştu toplantı salonunu. Akın akın geliyorlardı.

Her gün sırtında kocaman bir çanta, sokak, ev ev dolaşıp her kapıyı çalan, uzaklardan haber getiren posta dağıtıcıları, toplumların en büyük ihtiyaçlarından biri olan haberleşmeyi sağlamak için, yaz kış demeden direk diken, tel çeken, hat bakımı yapanlar; mektupların, telgrafların zamanında yerine ulaşması için çalışanlar, haklarını savunmak için Türk-İş'te toplanmışlardı.

O gün, onlara, yasaların verdiği hakkı, işçi olma hakkını tanımayan, yazın kızgın güneşinde, kışın buzunda çamurunda sırtında 30 kilo yükle sokak sokak dolaşanı, direk dikeni, tel çekeni, hat bakıcısını memur sayan zihniyete karşı grevdeydiler.

«Siz işçisiniz, memur sayılamazsınız» diyen Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide, PTT işvereninin aslında geçerli hukuki dayanağı olmayan direnişine karşı yapılan bu grevin başarıyla sonuçlanması için çok dikkatli davranmak gerektiğini hatırlattı. *«Türk-İş, sonuna kadar yanınızda olacak, Türk-İş'e güvenmenizi istiyorum»* diyerek Türk-İş'in grevi sonuna kadar destekleyeceğini söyliyen Şide, konuşmasında işçilerin dışardan gelecek tahriklere kapılmamasını istedi ve *«Bu PTT de ilk grev dir. Bunu Türk İşçisinin şerefine yakışır biçimde bitirmek istiyoruz. Hakların sizlere ait olanının tamamını almak istiyoruz»* diyerek sözlerini bitirdi.

Toplantıda, Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide'den sonra söz alan Türkiye Yeni Haber-İş Sendikası Başkanı Mustafa Cengiz Acar da, yaptığı konuşmada, *«Grevin hükümete karşı veya siyasi çevrelere, karşı bir hareket olmadığını»* belirterek PTT Yönetim Kurulunu suçladı. Anlaşmazlığın çözümlenmemesi halinde kademeli olarak, Ankara ve Adana'da başlatılan grevin diğer illerde de uygulamasına geçileceğini bildiren Mustafa Cengiz Acar özetle şunları söyledi:

«Bugüne kadar size memursunuz diyenler, bugün boylarının ölçüsünü almışlardır. Haber-İş bütün haklarınızı almaya tek kuruşunuzu bile işverende bırakmamaya azimli ve kararlıdır. Türk yasalarının geçerliliğine inanıyoruz. Bu inançla grevimizi başlatmış bulunuyoruz.»

Uzun zamandır kamuoyunun ilgiyle izlediği PTT deki işçi-İşveren anlaşmazlığında yeni bir adım atılıyordu. Çalışanların haklı isteklerinin, Yüksek Hakem Kurulu kararına rağmen, işverenin «*Siz memursunuz*» cevabıyla her seferinde reddedilmesiydi bunun nedeni. PTT yöneticileri işçileriyle toplu sözleşme masasına oturmak istemiyordu. İşverenin bu konudaki uzlaşmaz tutumu sonucu, ülkenin tüm haberleşmesi - postasıyla, telefonuyla, telgrafıyla, teleksiyle - kesilme tehlikesiyle karşılaşıyordu. Ve yıllardan beri süre gelen işçi - memur ayrımı konusundaki belirsizlik ve idarenin yanlış uygulamaları sonunda bir greve yolaçıyordu.

Türk-İş'teki toplantı devam ederken, PTT yöneticileri de mahkemeye başvurup, grevin durdurulması kararını alma çabasındaydılar. Daha önce iş mahkemesinin, *«Memur statüsünda bulunanların grev yapamayacakları»* gerekçesiyle PTT de grev uygulamasına geçilemeyeceği konusunda bir kararı vardı. Ancak sendika, *«Grevi memurların değil, Yüksek Hakem Kurulu kararıyla işçi oldukları tespit edilmiş personelin yürüteceğini, işçilerin grev haklarının mahkeme kararıyla ortadan kalkamayacağını»* ileri sürerek grevi başlatıyordu.

Grevci PTT işçileri heyecanlıydılar, Haklarını, yasaların onlara tanıdığı haklarını almak için kararlıydılar. Mart ayı bu heyecan içinde sona erdi.

Almanya'da işgücü piyasası raporu

Federal Çalışma Kurumunun 1974 yılı Şubat Ayı raporunu Nurnberg'de açıklayan Kurum Başkanı Josep Stingl Şubat ayı itibariyle Batı Almanya'da 620.000 kişinin işsiz olduğunu belirtti.

6 Mart tarihinde yaptığı açıklamada Başkan Stingl genel olarak bu dönemde işsizliğin artması beklenirken hava şartlarının özellikle kış aylarında iyi geçmiş olmasının işsizliğin artmasını önleyici unsurlar arasında yer aldığını ifade etti.

DÜNYADA

İngiltere'de madencilerin yaptığı grev sona erdi

İngiliz Maden İşçileri Sendikası (UMW) ile İngiliz Kömür İşletmeleri arasında beş ayı aşkın bir süreden beri devam eden anlaşmazlık 6 Mart 1974 tarihinde varılan bir anlaşmayla sona erdi ve grevde bulunan 268.000 maden işçisi 11 Mart günü yeniden işbaşı yaptı.

Bilindiği gibi taraflar arasındaki anlaşmazlık 1973 yılı Eylül'ünde Sendikanın talep ettiği ücret artışlarının İşletme tarafından kabul edilmemesiyle başlamış, o tarihte iktidarda bulunan Muhafazakâr Hükümetin politikası gereği Kömür İşletmelerinin talep edilen seviyede bir ücret artışını reddetmesiyle Maden İşçileri 11 Kasım tarihinden itibaren fazla mesai yapmama kararı almışlardı.

Daha sonra devlet eliyle yönetilen madenlerde sendikanın talep ettiği seviyede bir ücret artışı verilemiyeceğini, iddia eden Muhafazakâr Hükümetin toplu pazarlık görüşmelerini engellemesiyle, maden işçileri 10 Şubat 1974 tarihinden itibaren greve gitmişlerdi.

Bunun üzerine son zamanlarda İngiltere'de de etkisini gösteren petrol bunalımından sonra maden üretiminin de durmuş olması nedeniyle İngiliz Hükümeti enerji kısıtlamasına ilişkin tedbirler getirmiş, bu arada haftalık çalışma süresini üç güne indirerek İngiliz kamuoyunu maden işçileri grevinin İngiliz ekonomisini olumsuz yönde etkiliyeceğine inandırmağa çalışmıştır.

Bu arada 28 Şubat tarihinde İngiltere'de genel seçimlere gidildi ve seçimler sonunda da Muhafazakâr Hükümet iktidarı İngiliz İşçi Partisine devretmek zorunda kaldı. Maden İşçileri Sendikasının yeni Hükümetle sürdürdüğü temaslar ise 6 Mart tarihinde olumlu sonuç verdi. Varılan anlaşma üzerine maden işçileri 11 Mart gününden itibaren yeniden işbaşı yaptılar.

GREVCİ MADEN İŞÇİLERİ
İngiliz Hükümeti Düşürüldü

Francis Blanchard ILO Direktörü oldu

Geçen yıl Ekim ayında eski Genel Direktör Wilfred Jenks'in ölümüyle boşalan Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (ILO) Genel Direktörlüğüne 58 yaşındaki Fransız uyruklu Francis Blanchard getirildi.

İlk olarak 1951 yılında İnsangücü Bölümü Müdür Yardımcılığıyla ILO'da göreve başlayan Francis Blanchard 1956 yılına kadar aynı kuruluş içinde çeşitli görevlerde bulundu. 1956 yılında da ILO Genel Direktör Yardımcılığına atandı.

ROMANYADAN BİR HEYET TÜRKİYEYE GELİYOR....

Romanya İşçi Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Mihai Dalea beraberindeki bir heyetle 5 — 10 Nisan 1974 tarihleri arasında Türkiyeyi ziyaret edecek. Bilindiği gibi Romanya İşçi Sendikaları Konfederasyonunun daveti üzerine merhum Seyfi Demirsoy Başkanlığında bir Türk — İş heyeti, 1973 yılında Romanya'yı ziyaret etmişti. Bu kere Türk — İş'in daveti üzerine Türkiye'ye gelecek olan Başkan Dalea ve beraberindeki heyet böylece geçen yıl Türk — İş tarafından yapılmış ziyareti iade etmiş olacak.

BİR AYIN İÇİNDEN

Başbakan Ecevit Besin-İş kongresinde

Başbakan Bülent Ecevit. Şubat ayı ortalarında Ankara'da yapılan Besin-İş Sendikasının Genel Kuruluna gelerek bir konuşma yapmış ve işçi haklarında ileri bir düzeye ulaşma vaadinde bulunmuştur. Resimde Başbakan konuşmasını yaparken. Besin-İş yöneticileri arasında görülüyor.

İngiltere'de maden kömürü işçilerinin toplu iş sözleşme görüşmelerinde anlaşmaya varamaması üzerine başlattıkları grev. büyük siyasi gelişmelere yol açtı ve Heath hükümeti seçimlere gitmek zorunda kalmıştır. Resimde. maden işçileri. grev oylaması sırasında «Evet» derken görülüyor.